conceptnotulen raadsvergadering

Vergadering:
Gemeenteraad Heerlen

Vergaderdatum:
28 juni 2023

Tijdstip vergadering:
17.00 uur

Presentielijst

Aanwezig:

Leden:
K. Adema, S. Bayraktar, M.M.M. van den Berg, J.P. Bertholet, M.T. Bosch, S. Bottenberg-Brylka, M.T.A. Butink, A. Damen, T. Dragstra, E.A.N.M. Géron, T.G.M.M. de Groot, J.A. Heine-van Dartel, J.T.M. Hendriks, A.M.G. Hendriks-Berg, P.E.J. Hoogers, D.C. IJzerman, S. Jacobs, A.L.B. Janssen, B. Karabacak, P.C.C. Kastrop, A.W.A. Keulen, R.H.F. Leers, T. Nefjodov, M. van Oosterhout, A. Oulad Lmaroudia, P.A. Pauwels, T. Reijnders, R.W.T.A. Rozestraten, A.A.W.G.M. Santegoeds, M.H. Schreurs, A.A.M. Stöcker-Bus, P.S.G.M. Vaessen-Stollman, I.J. Vermeulen-Klamerek, H.M.A.M. Verreck en A.E.H.T. Vrusch

Wethouders:
M.E.E. De Beer, J.M.M. Clemens, C. Gelderblom, M.P.G.M. Peters en P.M.A. van Zutphen

Voorzitter:
R. Wever

Griffier:
T.W. Zwemmer

Verslaglegging:
O.H.M.H. Toirkens-Geurts

Afwezig:
Leden:
F.W.S. Daamen en J.L.M. Ermers

Agenda

1. Opening en vaststellen agenda raadsvergadering	pag. 04
2. Vragenuur	pag. 05
3. Vaststellen notulen raadsvergadering d.d. 31 mei 2023	pag. 10
4. Vaststellen van de Ingekomen stukken en de wijze van afdoening	pag. 10
5. Jaarrekening 2022	pag. 11
6. Zomernota 2023	pag. 20
7. Kaderbrief 2024	pag. 31
8. Dekkingsvoorstel openbare ruimte en subsidie Slakhorst	pag. 47
9. Verlenging van de lening aan GOB Avantis N.V.	pag. 50
10. Zienswijze 1e begrotingswijziging 2023, begroting 2024, meerjarenraming 2025-2027 Stadsregio Parkstad Limburg	pag. 50
11. Zienswijze jaarverslag en jaarrekening 2022, begrotingswijziging 2023-2 en begroting 2024 en meerjarenperspectief 2025-2027 Omnibuzz	pag. 50
12. Zienswijze begroting 2024 en meerjarenbeleidsplan 2024-2027 GGD Zuid-Limburg	pag. 50
13. Zienswijze begroting 2024 Reinigingsdiensten Rd4	pag. 50
14. Zienswijze Jaarstukken 2022 en begroting 2024 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	pag. 52
15. Zienswijze voorgenomen wijziging GR "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2020"	pag. 52
16. Zienswijze uitgangspunten 'integrale aanpak arbeidsmigranten'	pag. 52
17. Zienswijze over oprichting van en deelname aan de stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's	pag. 86
18. Bestemmingsplan ‘Cityplan Heerlen -reparatieplan Looierstraat perceel L 420' (naast huisnr. 15)	pag. 86
19. Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Heerlen	pag. 90
20. Benoeming 4e lid Adviescommissie Omgevingskwaliteit Heerlen	pag. 100
21. Toetsingscriteria voor een lokale publieke media-instelling en verkenning naar samenwerking tussen media-instellingen t.b.v. een later uit te brengen voorkeursadvies voor een lokale omroep aan het Commissariaat voor de Media.	pag. 101
22. Het verkorten van de aflosperiode van minnelijke schuldregelingen in het beleidsplan 2022-2025 Armoede & Schulden	pag. 102
23. Zienswijze op principe besluit Cruyff Court in de gemeente Heerlen	pag. 106
24. Energierechtvaardigheidsfonds	pag. 108
25. Veiligheidscentrum Heerlen-Noord	pag. 109

26. Zienswijze Historisch Centrum Limburg pag. 109

27. Overdracht aan college afhandeling bezwaarschriften pag. 109

28. Motie 'vreemd aan de orde' D66/VVD/PvdA/PvdD/GL/OPH inzake 'vlaggen in raadhuis' pag. 109

1. Opening en vaststellen agenda raadsvergadering

De voorzitter

Dames en heren, ik open deze vergadering. Welkom op deze laatste vergadering voor het reces. Er is een melding van afwezigheid van de heer Daamen van Partij Hoensbroeks Belang en de heer Ermers van de OPH. Mevrouw Santegoeds komt wat later. En dan zijn er vanavond als het goed is 35 raadsleden aanwezig. Laat ik er maar even streng mee beginnen dat we in het presidium hebben afgesproken dat we gaan proberen om met elkaar zo strak mogelijk door deze vergadering heen te komen, zodat we niet ergens om middernacht eindigen, maar toch hopelijk wat eerder. Dat betekent voor ons allen een stukje zelfdiscipline. Zelfdiscipline in uw interrupties die kort zijn, met een vraag antwoorden en probeer ze tot maximaal twee te beperken. Dat betekent kort zijn in je betogen, nadenken over wat je wil in dat betoog en niet de commissie overdoen, laten we dat ook zeggen. Dan kan niemand mij wijsmaken dat 'ie zijn woordje niet kwijt heeft gekund in die commissies, want die waren ruim genoeg. De drie voorzitters hebben zich fantastisch van hun taak gekweten door iedereen ook ruimte te geven. Laten we dat ook een keer zeggen, met al het commentaar dat we ook vaak hebben. Laten we daar alsjeblieft met elkaar op letten, want dan kunnen we er volgens mij een hele plezierige en goede avond van maken. Er staan mooie punten op de agenda, maar ook een heleboel punten die we volgens mij gewoonweg kunnen hameren. Dat gaan we straks ook als eerste doen.

U hebt allemaal op uw tafel een hartstikke leuke brief, format, folder gekregen van de Bovengrondse Vakschool, met mooie verhalen over mensen die het daar fantastisch doen. Het is een fantastisch initiatief, laten we daar ook nog maar eens even goed bij stilstaan. Die Bovengrondse Vakschool gaat ons echt heel veel plezier brengen. Dit zijn de eerste voorbeelden waar ze dat op een heel leuke manier laten zien. Bekijk hem met aandacht en met plezier en wees blij voor de mensen die zo goed terechtkomen in dit soort trajecten.

Ik ga even met u langs de agenda lopen. Is de agenda akkoord? Laat ik daarmee beginnen. Dat is het geval. Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers

Voorzitter. Gaat u het nog hebben over het opvoeren en afvoeren van stukken?

De voorzitter

Ja, dat ga ik nu met u doorlopen. We gaan straks het vragenuur op één vraag doen. De rest wordt allemaal schriftelijk beantwoord. Maar de heer Leers heeft nadrukkelijk gevraagd om vanwege de late beantwoording en conform het reglement van orde de vragen over de winkelleegstand mondeling te laten beantwoorden. Dus dat doen we dan. De andere vragen worden deze week nog schriftelijk beantwoord.

Dan kom ik bij agendapunt 3, het vaststellen van de notulen. Is dat akkoord voor u? Dat is het geval. Dan zijn die vastgesteld. Het vaststellen van de ingekomen stukken. Daar heeft de heer Leers een vraag, dus die gaan we op bespreken zetten. De jaarrekening. Die wordt besproken. Het zou ook raar zijn als dat niet het geval was, maar je weet het nooit. De zomernota. Bespreken. De kaderbrief. Bespreken. Dekkingsvoorstel openbare ruimte en subsidie Slakhorst. Bespreken. Verlenging van de lening aan GOB Avantis N.V. Akkoord. Dank u wel. Zienswijze 1e begrotingswijziging 2023, begroting 2024, meerjarenraming 2025-2027 Stadsregio Parkstad Limburg. Akkoord. Dank u wel. Zienswijze jaarverslag en jaarrekening 2022, begrotingswijziging 2023-2 en begroting 2024 en meerjarenperspectief 2025-2027 Omnibuzz. Akkoord.

Zienswijze begroting 2024 en meerjarenbeleidsplan 2024-2027 GGD Zuid-Limburg. Akkoord, dank u wel. Zienswijze begroting 2024 Reinigingsdiensten Rd4. Bespreken. Zienswijze Jaarstukken 2022 en Begroting 2024 Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Akkoord, dank u wel. Zienswijze voorgenomen wijziging GR "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2020". Akkoord, dank u wel. Zienswijze uitgangspunten 'integrale aanpak arbeidsmigranten'. Bepsreken. Zienswijze over oprichting van en deelname aan de stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's. Akkoord, dank u wel. Bestemmingsplan ‘Cityplan Heerlen -reparatieplan Looierstraat perceel L 420' (naast huisnr. 15). We

kunnen nog directer worden door te zeggen wie het is! We bespreken het. Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Heerlen. Bespreken.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter. Ik vroeg u net niet zomaar om punten op of af te voeren. Aangaande dit voorstel, regionale en lokale woonvisie, is in de raadscommissie besproken om het niet rijp te achten voor behandeling in de raad. Dan zouden we het er nu even over moeten hebben. Wat mij betreft zou het voorstel nog eens in stemming moeten komen of we het wel of niet nu gaan behandelen.

De voorzitter
Willen we het bespreken of niet? Het klopt wat u hebt gezegd over de commissie. Wie wil het bespreken? Laten we daar even naar kijken. Dat is de meerderheid van de fracties. Meneer Leers, we gaan het dus bespreken. Akkoord? Ja.
Dan kom ik bij de benoeming van het vierde lid Adviescommissie Omgevingskwaliteit Heerlen. Bespreken. Toetsingscriteria voor een lokale publieke media-instelling en verkenning naar samenwerking tussen media-instellingen ten behoeve van een later uit te brengen voorkeursadvies voor een lokale omroep aan het Commissariaat voor de Media. Bespreken. Het verkorten van de aflosperiode van minnelijke schuldregelingen in het beleidsplan 2022-2025 Armoede & Schulden. Bespreken. Zienswijze op principebesluit Cruyff Court in de gemeente Heerlen. Bespreken. Energierechtvaardigheidsfonds. Bespreken. Veiligheidscentrum Heerlen-Noord. Bespreken. Zienswijze Historisch Centrum Limburg. Akkoord. Overdracht aan college afhandeling bezwaarschriften. Ik vind het echt ongelofelijk hoeveel we toch bespreken. Ik zeg het toch maar even aan de voorkant.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, nu u die opmerking maakt. Overdracht aan het college afhandeling bezwaarschriften. In het presidium hebben we daarbij gezegd: na een jaar evalueren. Maar ik zie dat niet terug in het voorstel. Als dat in het voorstel had gestaan, had ik het niet hoeven te bespreken.

De voorzitter
Ik zeg u toe dat we het na een jaar evalueren. Gaat u daarmee akkoord?

De heer Leers, Hart-Leers
Wat mij betreft wel, als anderen er niets over inbrengen.

De voorzitter
Ik zag dat anderen niet hoeven, dus dan hebben we die gehamerd. Klaar. Ten slotte de motie 'vreemd aan de orde' D66/VVD/PvdA/PvdD/GL/OPH inzake 'vlaggen in raadhuis'. Deze motie breng ik alleen in stemming. Er wordt niets meer over gezegd, maar het is alleen stemmen. Laten we dat ook maar aan de voorkant even zo zeggen.

2. Vragenuur
De voorzitter
Meneer Leers, wilt u nog kort iets zeggen? Anders geef ik het woord aan de wethouder.

De heer Leers, Hart-Leers
Ja, heel kort. Ik vind het wederom jammer dat een set vragen niet binnen de termijn is beantwoord en er ook geen uitstelbericht kwam. Ik dacht dat het bij de vorige keer de laatste keer zou zijn, maar helaas is dat niet zo. Ik hoop dat dit dan wel de laatste keer is.

De voorzitter

Dank u wel. Wethouder De Beer.

Wethouder De Beer
Excuses, voorzitter. Het had er mede mee te maken dat ik een week was uitgevallen. Maar dat is natuurlijk geen reden om vragen te laten liggen.
Vraag 1 Hoe duidt u de 25% leegstand?
Wij monitoren de winkelleegstand structureel middels onze retailmonitor. De laatste retailmonitor en bijbehorende duiding treft u als bijlage aan. Winkelleegstand drukken wij uit in het percentage leegstand gemeten in winkelverkoopvloeroppervlakte binnen onze retailclusters. Onder de paragraaf 'retailclusters' zijn de leegstandcijfers van onze retailclusters opgesomd. Hoe Boek & Offermans de in de rapportage genoemde 25% duidt, is ons onbekend. Waarschijnlijk is het genoemde percentage gebaseerd op het aantal leegstaande winkelpanden, de verkooppunten, in een bepaald gebied. Deze methode wordt namelijk door Dynamis (onderzoekstak van Boek & Offermans) gehanteerd in hun rapport Sprekende Cijfers Winkelmarkten.
Vraag 2 Welke redenen kent u waardoor Heerlen steevast, al jarenlang, vele leegstandslijsten aanvoert en/of er hoog op genoteerd staat?
De voornaamste oorzaak voor de leegstand ligt enerzijds in het relatieve overaanbod aan retailmeters. Anderzijds wordt de vraagkant sterk beïnvloed door het onlineshoppen. Naast deze algemene oorzaken voor de leegstand in Nederland zijn er specifiek voor de Mijnstreek aanvullende oorzaken. Onze regio is in de eerste helft van de 20e eeuw explosief gegroeid rondom de mijnschachten. Hierdoor is een groot en versnipperd retaillandschap ontstaan. Ook de vergrijzing en de relatief lage koopkracht in onze regio hebben een sterkere invloed op ons retaillandschap.
Vraag 3. In welke verbanden pakt u -met welke frequentie- leegstand aan?
Dat is een hele opsomming. Zoals ook opgenomen in het coalitieakkoord en het MBP 2023-2026 werken we aan het versterken en toekomstbestendig maken van onze economische hoofdstructuur. Dat doen we samen met anderen. Vastgoedpartijen, ondernemers, koepels maar ook nadrukkelijk met onze medeoverheden. Hieronder een aantal concrete voorbeelden van deze gezamenlijke aanpak.
1. De ruimtelijke instrumenten om het overaanbod aan te pakken.
- Ik noem de SVREZL. De gezamenlijke Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg vormt op het terrein van winkels, kantoren en bedrijventerreinen het ruimtelijk-economisch kader voor (her)ontwikkelingen op deze gebieden, gericht op behoud en versterken van de leefbaarheid. Door samen één lijn te trekken bieden we duidelijkheid aan de markt en houden we elkaar vast door duidelijk te zijn.
- Het Uitvoeringsprogramma Retail Parkstad. Dit omvat de acties die moeten gebeuren om samen een gelijk speelveld te bieden aan ondernemers. Het gaat dan over de regionale coördinatie bij de herstructurering van supermarkten, gebiedsprogrammering, aanpak en reductie van plancapaciteit, structureel overleg met de markt, afspraken over regionale afstemming van initiatieven en het uitvoeren van pilots en projecten en monitoring.
- De Regiodeals. In beide regiodeals is de retailopgave opgenomen als voornemen om regionaal aan te werken en wordt hierin geïnvesteerd.
- Het Cityplan Heerlen Centrum. In 2021 is ingestemd met het nieuwe plan om het centrum te versterken. Onder meer door het aantal vierkante meters winkels en kantoren te verkleinen en meer mogelijkheden te bieden voor wonen.
- De inzet van de Wvg, de Wet voorkeursrecht gemeenten, waaronder dus ook de inzet voor Zuyd Hogeschool om die te helpen zich in het centrum te vestigen. Hierdoor worden tevens leegstaande retailmeters uit de markt gehaald.
- De transformatie van Heerlen centrum. In meerdere centrumprojecten is en wordt leegstaand retailvastgoed opgekocht, soms gesloopt en getransformeerd naar andere functies zoals stadskantoor, groen en wonen.
- De inzet van rijksmiddelen. Middels de Impulsaanpak winkelgebieden is bijna 2 miljoen binnengehaald om leegstaande retail te transformeren.

- De subsidieregeling Transformatiefonds Stratenaanpak Parkstad Limburg en de inzet pilot stratenaanpak op Heerlerbaan en Akerstraat Noord.
- We spelen in op nieuwe initiatieven en instrumenten indien deze van toegevoegde waarde zijn en beschikbaar zijn. We leren bovendien van andere steden en regio's, bijvoorbeeld via de Nationale Retailagenda.

2. Stimuleren ondernemerschap en nieuwe vraag.
- Ondernemershuis Heerlen. Hier kunnen (startende) ondernemers terecht met al hun ondernemers gerelateerde vragen inclusief BBZ en overige inkomens- en financiële vragen.
- Streetwise. De subsidieverlening via de stadsregio voor het stimuleren van (nieuw) kwalitatief ondernemerschap. Dit omvat de volgende taken: begeleiden van ondernemers, verbetering van samenwerking ondernemers en regionale samenwerking.
- Starterscentrum Zuid-Limburg. Het Starterscentrum is het eerste aanspreekpunt voor startende ondernemers en zzp'ers en organiseert kennissessies.
- Ondernemersfonds Heerlen. Dit fonds maakt zich sterk om ondernemerscollectieven te faciliteren om initiatieven te ontplooien ten behoeve van ondernemerschap, het organiseren van reuring en activiteit.
- Fonds Economische Structuurversterking (FES). Om nieuwe bedrijven te acquireren voor Heerlen en samenwerking gericht op (grootschalige) werkgelegenheid binnen de speerpuntsectoren (waaronder Retail & Leisure) te stimuleren.
- Ruimte voor Ondernemerschap (Rvo). Stimuleringsregeling voor nieuwe ondernemers en extra bedrijfsvestigingen om dynamiek binnen winkelgebieden te vergroten en ondernemers te verleiden juist binnen aangewezen gebieden te starten en/of uit te breiden.
- Maar ook kleinere initiatieven, zoals de Vitknip, Heerlens Heitje, maar ook de Brightlands Smart Services Campus als aanjagers voor digitalisering en stimulering van lokaal ondernemerschap.

3. Versterken van de stedelijke dynamiek:
- Versterken van Heerlen centrum. Dit heeft de bijzondere aandacht als visitekaartje voor de hele regio. We zetten ons in om een breed, passend en gevarieerd aanbod van functies op het gebied van winkelen, uitgaan, wonen, werken, cultuur, onderzoek en studeren mogelijk te maken.
- Cultuur. Cultuur en erfgoed laten Heerlen bruisen. Het zijn de aanjagers die zorgen voor levendigheid en saamhorigheid. Hierdoor is onze stad altijd in beweging. In Heerlen is er ruimte voor experiment. We zetten ons dan ook in om een kwalitatief en artistiek hoogwaardig, pluriform en breed toegankelijk cultureel aanbod te versterken. Ook investeren we in een stevige culturele basis, samen met onze grote en kleinere culturele partners. We dragen samen ook de positie en uitstraling als cultuurstad blijvend uit tot ver buiten de gemeentegrenzen.
- Onderwijs naar de binnenstad. Samen met de onderwijsinstellingen zetten we alles op alles om het onderwijs eindelijk weer een plek te geven in ons stadscentrum om daarmee te zorgen voor een ongekende nieuwe, positieve dynamiek. We grijpen deze kans met beide handen aan, samen met de kennisinstituten. We steken daarom de komende jaren volop energie in het realiseren van een sterk onderwijs-ecosysteem in het centrum. Dat betekent: creëren van studie- en onderwijsfaciliteiten, investeren in studentenhuisvesting en het doen en stimuleren van onderzoek. Daarbij maken we een sterke verbinding met ons sport- en cultuuraanbod.
- Wonen in het centrum. De komende periode worden meer dan 1000 woningen gerealiseerd in en rond het centrum. Hiermee voegen we nieuwe bewoners toe aan ons centrum.
- Erfgoed. We laten ons verleden beter zien in de openbare ruimte en voegen nieuwe plekken toe waar dit goed te zien is. Voorbeelden hiervan zijn de Stadsgalerij, Mijnmuseum en Romeins Museum.
- Evenementen, markten en reuring. We willen een stad zijn waar 365 dagen in het jaar iets te doen is, die bruist.
- Nieuwe aandacht voor stadspromotie.

4. Verfraaiing van het centrum:
- Versterken van verblijfskwaliteit. Verbetering verblijfskwaliteit door meer groen, water, stad als speeltuin, frivoliteit en architectuur.

- Aandacht voor historie, architectuur en vooral: kwaliteit, kwaliteit, kwaliteit!
- Subsidieregeling 'Gevelverbetering Heerlen centrum': subsidie verfraaien en vergroenen van de gevels in het centrum.
- Uitvoering van centrumprojecten zoals Royal, Maanplein, fietsenstalling, Romeins Museum, Raadhuisplein, Landsfort Herle, Centrumbad, enzovoort.

Vraag 4 Welke resultaten werden daarbij geboekt?
Het is onmogelijk om u een volledig beeld te geven van alle resultaten. Deels verwijzen we u naar de jaarlijkse jaarrekeningen van de gemeente. Deze staan vandaag op de agenda. De voornaamste zaken zetten we even op een rij:
1. (Ruimtelijke) instrumenten om het overaanbod aan te pakken Vanaf de vaststelling van het POL (Provinciale Omgevingsplan), SVREZL en uitvoeringsprogramma's is ook op regionale schaal gewerkt aan verschillende inzetten. De inzet was divers: juridisch, planologisch, maar ook concreet middels het slopen van panden en via maatwerk. Eind 2020 hadden we 15.490 m2 van de retailmeters uit de markt gehaald in het centrum. Met de vaststelling van het bestemmingsplan Schinkel-Zuid kwam daar nog 18.350 m2 bij. In 2021 is er met het vaststellen van het bestemmingsplan 'Cityplan Heerlen' in totaal 62.927 m² detailhandel geschrapt. Ook is er zo'n 30.000 m2 aan leegstaande kantoren uit de markt gehaald en is er zo'n 5.000 m2 leegstand vastgoed getransformeerd voor creatieve industrie.
2. Stimuleren nieuwe ondernemerschap en nieuwe vraag. De subsidieregeling Ruimte voor ondernemerschap is al vele jaren in gebruik en daar hebben al tientallen ondernemers gebruik van gemaakt. In 2022 zijn er 14 nieuwe ondernemers gestart in Heerlen centrum en 3 in Hoensbroek op basis van onze regeling. In 2018, 2019, 2020 en 2021 waren dat er respectievelijk 32, 36, 20 en 20. In totaal zijn op basis van de Rvo-toekenningen dus meer dan 125 ondernemingen gestart. Het Starterscentrum Limburg heeft in 2019, 2020, 2021 en 2022 aan respectievelijk 538, 314, 395 en 359 Heerlense ondernemers haar diensten verleend. Middels de Vitknip en Heerlens Heitje worden er meer bestedingen bij lokale ondernemers
gedaan.
3. Versterken van de stedelijke dynamiek. We mogen vaststellen dat we vanaf het Bidboek Urban Heerlen tot heden behoorlijke stappen hebben gezet met de 26 ambities die er geformuleerd zijn en de vele projecten die gerealiseerd zijn. Er worden ruim 1000 woningen gebouwd in het centrum in onder meer: Schinkel-Zuid, het Rabopand, de studentencampus en de plannen voor de Stationsstraat. Daarnaast is er een Visit Heerlen-Parkstad experience winkel geopend. Ook is de openbare ruimte flink opgeknapt en vergroend bij Burgemeester van Grunsvenplein en staan Raadhuisplein en Zuidplein van het Maankwartier op de rol, evenals Promenade II en het Schinkelpark. Sinds 2016 hebben we ook vele nieuwe evenementen in Heerlen mogen ontvangen: IBE, Pro freestyle, Unframed, Heerlen Stormt, Beachvolleybal, Wintertijd en Park Urbana. Dit jaar zal hier ook Booch bij komen. Ook de nieuwe Nor en Mijnmuseum zijn gerealiseerd en de plannen voor Royal en Romeins Museum worden steeds concreter. Ten slotte wordt de droom studenten in de binnenstad steeds concreter. Daarom zetten ons samen met de kennisinstituten Open Universiteit (OU), Zuyd Hogeschool, RWTH Aachen, Universiteit van Maastricht (UM) en de Brightlands Smart Services Campus in voor behoud en uitbouw van een breed en hoogwaardig innovatief onderwijs- en onderzoeksaanbod in Heerlen- Centrum. Met de koepels Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO) en Stichting Voortgezet Onderwijs Parkstad Limburg (SVOPL) zijn we concreet in gesprek over de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP): toekomstbestendige onderwijsconcepten met een ruimtelijke vertaling hiervan in het centrum. Het herhuisvesten van de middelbare scholen, OU en Zuyd Hogeschool in het centrum zorgt voor het daadwerkelijk realiseren van onze ambitie. De RWTH Aachen vestigt zich nu in het centrum en de UM toont interesse. De organisaties zijn zelf aan zet waar het gaat over de huisvesting. De gemeente pakt een actieve faciliterende rol. Mogelijk hoort daar ook een actiever gemeentelijk grond- en vastgoedbeleid bij, met de intentie zo veel mogelijk waardevolle panden in de stad te gebruiken en/of te transformeren om onderwijsinitiatieven mogelijk te maken. Dit allemaal met als doel de levendigheid, werkgelegenheid en de sociaaleconomische structuur van Heerlen en het centrum te versterken. We

trekken samen met deze organisaties op in de vastgoedopgaven waar we allen voor staan. Hiermee vergroten we de impact en de potentie van de investeringen van de afgelopen jaren met een 'campusgevoel' in de binnenstad.
4. Verfraaiing van het centrum. We zetten in op rigoureuze vergroening, diverse plekken onder andere Van Grunsvenplein, Promenade II tot te verbinden met de twee beekdalen. Ook de bouw van het stadskantoor en de renovatie van het stadhuis inclusief de openbare ruimte is hier een goed voorbeeld van evenals alle ingrepen in het Romeins Kwartier. Ook de tientallen gevels die worden opgeknapt en vergroend middels een subsidieregeling behoren tot die onderdelen. De stad als speeltuin is een succes te noemen waarbij er diverse speelse en frivole elementen zijn toegevoegd in het centrum, zoals de WalkWalkDance.
Vraag 5. Staat u ervoor open om in samenwerking met Hart-Leers een 'leegstand dag' in onze stad te organiseren waarbij het thema winkelleegstand is, maar ook leegstand van overig commercieel vastgoed op de agenda staat?
Antwoord: samenwerking met ondernemers, pandeigenaren en bewoners is superbelangrijk. We hebben dan ook meerdere bijeenkomsten georganiseerd, zoals tig inloopsessies 'Samen maken we het centrum', de Stadmaakweken, de Dag van de Stad, de ondernemersontbijten, de debatmomenten en de rondgang met politiek, vastgoedeigenaren en ondernemers in het centrum. Leegstand is een veelkoppig monster. De aanpak moet integraal en gefaseerd. Daarom zetten we in op het verbeteren van de totale verblijfskwaliteit en dynamiek in het centrum. De nadruk leggen op sec 'leegstand' heeft een negatieve invalshoek, die geen recht doet aan de brede investeringen en initiatieven die worden ondernomen in het centrum. Met andere woorden: we blijven het verhaal van ons centrum in transitie vertellen en uitdragen. Daarvoor is een positieve grondhouding nodig, die wij in de afgelopen jaren ook hebben zien groeien onder ondernemers en vastgoedeigenaren.
Vraag 6. Zouden, ook volgens u, op een dergelijke dag politiek Heerlen, zowel raad als college, samen met deskundigen als ook met commerciële partijen de koppen bijeen kunnen steken om daarbij een conclusie te trekken over: a. waarom Heerlen steevast en reeds langjarig een hoog percentage leegstand kent, b. hoe met vereende krachten hier zo spoedig mogelijk een einde aan gemaakt kan worden, c. hoe vervolgens langdurig en actief voorkomen kan worden dat na en met een juiste aanpak problemen alsnog (op termijn) terugkeren? Het antwoord is: zie vraag 3 en 5.
Vraag 7. Bent u bereid om over voorgaande op korte termijn met Hart-Leers de koppen bijeen te steken om samen tot een constructief voorstel te komen om een leegstand dag Heerlen in praktijk te brengen en daarmee het levenslicht te laten zien? Het antwoord: zie vraag 5.
Hoogachtend, burgemeester en wethouders, namens dezen, wethouder Economie.

De voorzitter
Ik ben blij dat u ook wethouder Sport bent en dat u zo veel longinhoud heeft dat u dit zo snel kon doen. Waarvoor heel veel respect overigens. Dat meen ik serieus, want dit is wel een hoeveelheid vragen. Daarom wilden we het vragenuurtje vandaag ook niet doen.
Ik moet u vragen of u nog een aanvullende vraag heeft. Ik hoop het niet natuurlijk.

De heer Leers, Hart-Leers
Na zo veel antwoorden kunnen vragen niet uitblijven. Ik vroeg mij af wat de Vitknip precies is. Mij staat dat niet precies bij. Ik ben blij dat de wethouder heeft aangegeven wat BSSC betekent, Brightlands Campus. Als je dan bij punt 1 op het antwoord van vraag 4 ziet dat er tienduizenden meters uit de markt zijn genomen en als je die optelt het misschien wel meer dan 100.000 m² is, hoe kan het dan zijn dat we nog steeds met 25% leegstand kampen in onze stad?
Afsluitend. Na dit uitgebreide antwoord dat op papier is gezet, vraag ik mij af waarom de laatste vragen kort en soms met verwijzingen naar voorgaande antwoorden zijn beantwoord. En dat we niet samen op basis van hetgeen u op papier hebt gezet actief de koppen bij elkaar steken en met alle partijen aan de slag gaan om datgene wat u op allerlei terreinen doet nog verder in praktijk te brengen en nog sneller tot resultaat te komen. Ik begrijp niet - misschien kan de wethouder dat in zijn tweede termijn toelichten -

waarom we niet gezamenlijk in plaats van een leegstand dag een kansendag of noem het wat u wilt ervan maken om dit veelkoppig monster samen aan te pakken en misschien sneller tot een betere aanpak te komen.
Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Dank u wel, voorzitter. Ik hoop dat meerdere raadsleden er zo over denken, maar ik sta wel heel positief tegenover zo'n initiatief van de heer Leers. Laten we de koppen een keer bij elkaar steken. Dat is mijn oproep bij deze.

De voorzitter
Dank u wel. Het woord is aan wethouder De Beer.

Wethouder De Beer
De Vitknip is een instrument waarmee ambtenaren een soort digitale portemonnee hebben. Ze kunnen geld uitgeven bij ondernemers in Heerlen. Dat is het principe daarachter. De letters van de Brightlands Smart Services Campus had u inderdaad al herkend. De optelsom van al die vierkante meters zullen wij nog even onder elkaar zetten, zo van wat de optelsom is en waar de andere leegstand in het centrum zich concentreert. Ik denk dat u nog beter dan wie dan ook wel weet waar die leegstand zich concentreert, maar ik denk dat het goed is om die exercitie nog even te maken.
Als het gaat over leegstand dag, kansendag, et cetera, zijn er volgens mij heel veel momenten dat we elkaar opzoeken. Als u nog ideeën hebt voor hoe we dat nog beter kunnen doen, dan staan we ervoor open om daar het gesprek over aan te gaan. Is dat het antwoord op uw vraag? Oké.

De voorzitter
Dank u wel. Dan gaan we naar de inhoudelijke agenda. Ik wijs u erop dat we ergens rond 19.00 uur - ik kijk even wat een goed moment is in de bespreking - een kwartiertje schorsen om een broodje te pakken. Na dat kwartiertje gaan we verder en dan weer twee uur. Ik hoop dan natuurlijk klaar te zijn, maar dat zullen we gelet op dit tempo niet redden. Dan schors ik nog een keer om een kwartiertje de benen te strekken en buiten een frisse neus te halen.

3. Vaststellen notulen raadsvergadering d.d. 31 mei 2023

Hamerstuk.

4. Vaststellen van de ingekomen stukken en de wijze van afdoening
De voorzitter
De heer Pauwels.

De heer Pauwels, CDA
Dank u, voorzitter. Nummer 14 is een motie van de gemeente Horst aan de Maas over de politiesterkte. Aangezien dit toch ook de nodige effecten voor Heerlen heeft - we hebben het er vaak genoeg over gehad en we hebben ook moties van die strekking ingediend - is het wat te kort door de bocht om het enkel ter kennisname aan te nemen. Ik zou ervoor willen pleiten om het in ieder geval door te geleiden naar de commissie ROLO om te kijken in welke vorm we hierop reageren. Daar wordt in de motie ook naar gevraagd.

De voorzitter
De heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, dank u wel. Punt 3 is de brief die ik de vorige keer al heb aangeduid. Het gaat over het eerherstel van oud-burgemeester Van Grunsven. In de correspondentie wordt erover gesproken dat het college schriftelijk heeft weergegeven dat wat hen betreft eerherstel heeft plaatsgevonden. Alleen merk ik daar tot op heden nog niets van. Hoe gaat het college daar uiting aan geven? Gaat het college dit via die afdoening doen, zodat daarmee publiekelijk eerherstel plaatsvindt? Ik ben daar benieuwd naar. Dat hoeft niet nu te worden beantwoord, maar ik zou daar graag op korte termijn inhoudelijk het liefst publiekelijk horen wanneer en hoe dat eerherstel gaat plaatsvinden.
Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Verreck.

De heer Verreck, PvdA
Heel kort over hetzelfde punt 3. Ik zou graag de brief die de heer Leers blijkbaar heeft, samen met de rest van de raad ontvangen over hoe de afdoening van het college eruit heeft gezien rondom het eerherstel van burgemeester Van Grunsven.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, mag ik daarop reageren? Die brief is gewoon in te zien bij de lijst van ingekomen stukken. Iedereen die de moeite neemt om de stukken te gaan bekijken - ik heb dat gistermorgen gedaan - kan hem van a tot z zien. Ik zou dat willen meegeven aan de heer Verreck. Er is niets geheims aan of wat dan ook.

De voorzitter
Dank u wel. Ik geef beide opmerkingen mee aan de portefeuillehouder. Die komt daarop terug. We zullen de motie Horst toevoegen aan de stukken van de commissie ROLO. Weet dat dan in ieder geval het regionaal beleidsoverleg politie is geweest. Daar hebben we met ongeveer heel Parkstad tegen gestemd, inclusief de gemeente Vaals. Dat betekent dat de regio burgemeester en de hoofdofficier het plan gaan vaststellen en gaan voorleggen aan de minister. Moties halen niet zo veel meer uit, maar het zal wel een beroep worden, in ieder geval vanuit deze gemeente. De tekst daarvoor zullen we natuurlijk ook aan de Parkstadgemeenten en aan Vaals doen toekomen. Maar dan weet u inmiddels ook hoever we op dit moment staan in het proces.
Kunnen we daarmee de lijst van ingekomen stukken en de afhandeling daarvan accorderen? Dat is het geval.
Dank u wel.

5. Jaarrekening 2022
De voorzitter
Ik begin bij de heer Bertholet.

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Laat ik beginnen met op te merken dat ik ongelukkig ben met de manier waarop dit belangrijke stuk - het is naast de begroting zo'n beetje het belangrijkste financiële stuk - ieder jaar wordt behandeld. Ik heb in de commissie gezegd dat ik 72 vragen had. Ik heb er nog veel meer, maar ik wil de raad niet gijzelen met deze vragen, omdat ik vind dat de raad een controlerende taak op hoofdlijnen heeft. Ik erger me eerlijk gezegd vaak aan collega-raadsleden die echt de details in duiken. Ik zal die vragen dus

zeker niet gaan stellen. Ik zal me inderdaad beperken tot de hoofdlijnen. Maar ik vind wel dat - net zoals we dat bij de begroting doen - raadsleden de mogelijkheid moeten hebben om die vragen schriftelijk van tevoren in te dienen. Want nu ook, met die 15 minuten die we in de commissie hadden, red je het natuurlijk niet om zo'n stuk van 350 pagina's... Het lijkt wel de sterrenhemel: naarmate je langer kijkt, zie je steeds meer. Dat geldt ook voor de vragen. Op iedere bladzijde kun je een aantal vraagtekens zetten. Maar goed, ik hoop dat we dat in de toekomst anders kunnen gaan behandelen en dus ook daar de collega-raadsleden en mij de mogelijkheid willen geven om vragen van tevoren schriftelijk in te dienen, zodat ze ook naar behoren kunnen worden behandeld.
Het tweede punt dat ik gezegd wil hebben, heeft betrekking op het persbericht. Daar is al het nodige over gezegd. Dat was dit jaar enigszins misleidend. Het persbericht van vorig jaar was wel goed. Toen stond er: Heerlen houdt 3,5 miljoen over. Dat was ook zo. Dat is het bedrag dat naar de algemene reserve gaat. Dit jaar was dat geen bijna 24 miljoen, maar 0,5 miljoen. Het accountantsverslag had het zelfs over nihil. Die vonden dat bijna niets. Dat had van tevoren zorgvuldiger moeten worden overlegd, zodat het fatsoenlijk in de krant was gekomen. Nu hebben een hoop mensen en partijen zich al rijk gerekend en al nagedacht over allerlei mogelijkheden om dat geld te besteden, terwijl dat geld eigenlijk al was bestemd voor andere zaken.
Het derde punt heeft betrekking op het boekwerk zelf. Nieuw in het boekwerk zijn zes opgaves die alle zes uitgebreid worden toegelicht. Maar in de kaderbrief die van recentere datum is, heeft men het over vier opgaves. Kan het college hier een stukje duidelijkheid in verschaffen? Zijn het die zes opgaven die als speerpunten dienen of die vier? Hoe zit dat? Ik vind wel dat daar eenduidigheid in moet zijn.
Toen ik zelf nog in de werkgroep Financial Audit zat of de voorganger daarvan, de Rekeningencommissie, hadden we afgesproken dat ten behoeve van de transparantie het stuk de structuur zou moeten krijgen via wat wij noemden vier keer W: wat willen we bereiken, wat hebben we daarvoor gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? Als ik nu naar de diverse kernthema's kijk, dan zie ik nog maar twee W's terug: wat hebben we gedaan en wat heeft het gekost? Maar doelstellingen worden niet meer geformuleerd. Ik mis ook beleidsindicatoren. Vraag: waarom? In het verleden was men daar wel consequent in, maar nu staat niet eens meer vermeld wat bereikt moest worden.
Wat dit jaar ook ontbreekt, in tegenstelling tot voorgaande jaren, is de vergelijking met andere steden, een stukje benchmarking. Daar ging altijd behoorlijk wat informatie van uit. Dat zit er dit jaar ook weer niet in. Ook het kernthema herstructurering is verdwenen. Is dat een aanpassing? Is er een kernthema verdwenen of wat is er gebeurd?
Vorig jaar heb ik ontdekt dat de cijfers niet altijd klopten en ook niet altijd eenduidig waren. Ten aanzien van de algemene reserve moet ik dit jaar gelukkig zeggen dat ze wel kloppen. Maar als het gaat om onderuitputting, dan klopt het volgens mij weer niet. In de berekening van de weerstandscapaciteit op bladzijde 164 wordt met een bedrag gerekend van € 505.000 aan onderuitputting, op bladzijde 145, terwijl het € 178.000 moet zijn. In mijn beleving is de belangrijkste fout die daar wordt gemaakt, waarmee we onszelf tekortdoen, dat men daar rekent met een algemene reserve van 11,8 miljoen, terwijl het 17,1 moet zijn als ik de reserve grondbedrijf erbij optel. Als ik dat doorreken, dan kom ik niet op een kengetal weerstandscapaciteit van 2,7 uit, maar van 4. Dus volgens mij doen wij ons daar tekort. Ik zou de wethouder willen vragen om daar even naar te kijken, ook wat betreft de onderuitputting die in mijn beleving ook weer niet goed in de berekening is terechtgekomen.
Wat ik ook mis - dat zal GroenLinks pijn doen - is dat de klimaatbegroting is verdwenen. Die stond er de laatste jaren wel in. Daar hebben we zelfs in het verleden nog een keer een motie over ingediend die met algemene stemmen is aangenomen. Die is opeens ook weg, terwijl daar ook behoorlijk wat informatie van uit ging. Maar goed, dat even met betrekking tot het boekwerk waarvan ik dus vind dat daar nogal wat te verbeteren is. Ik mis een advies van de werkgroep Financial Audit. Die zouden toch eigenlijk ook moeten signaleren wat ik nu heb gedaan en daarop wijzen. Maar goed, dat terzijde.
Dan naar de financiële rekening. In feite hoef je het stuk niet te lezen en kun je je beperken tot het accountantsverslag. We krijgen wel een goedkeuring op getrouwheid en rechtmatigheid. Prima. Men zegt ook dat de basis nu op orde is. Dat was in het verleden ook weleens anders. Dat is prima. Als ik naar de

financiële kengetallen kijk, dan zie ik dat daar ook een stukje verbetering in zit. De solvabiliteit verbetert. De schuldquote gaat omlaag. Dat is allemaal prima. De weerstandcapaciteit gaat omlaag. Die was vorig jaar 1,2. Dat is dan voldoende. Dit jaar zit het op 0,86. Matig. Dat is ook de reden waarom ik in het verleden die motie heb ingediend om dat extra kengetal te introduceren. Je ziet dat dit kengetal nogal flexibel is, omdat met name de risico's die beneden de streep, in de noemer, staan inderdaad ieder jaar kunnen veranderen en zelfs van moment tot moment. Vorig jaar waren die ongeveer 11. Dit jaar zijn ze meer dan 20.
Als je naar het verslag kijkt, dan denk ik wel dat ik weet waar de oorzaak zit. Omdat is aangekondigd dat de verdeelsleutel van het Gemeentefonds veranderd gaat worden, heeft men gezegd: laten we maar 12 miljoen als risico opnemen voor de diverse programmaonderdelen. Als ik die 12 miljoen eraf trek, dan kom ik weer ongeveer op dat bedrag van vorig jaar uit. Maar nu zie je dus inderdaad dat door te werken en ons blind te staren op dit kengetal dat van jaar tot jaar enorm kan veranderen, we ons daar geen plezier mee doen. Ik denk dat het nieuwe kengetal een stuk beter is en meer zeggend is dan dit kengetal.
Laat ik een voorbeeld noemen. Stel dat het zover komt dat Zuyd Hogeschool naar het centrum komt en wij in aanloop daarnaar die 20 kavels op de promenade moeten verwerven, dan denk ik dat de risico's naar het veelvoud hiervan gaan en dat de weerstandscapaciteit bij lange na niet in de buurt komt van de 0,8 die we hebben afgesproken. Maar dat even terzijde. Dat is iets om over na te denken.
Dus dat nog even met betrekking tot de hoofdlijnen van de financiële rekening. Op zich ziet het er best aardig uit. Dat blijkt ook uit de stresstest waar niet zo veel in verandert, maar waaruit blijkt dat de financiële positie van de gemeente Heerlen best redelijk is. Er zijn partijen die weleens anders suggereren en die het hadden over een faillissement en een rit naar de afgrond. Ik denk dat het zo'n vaart niet loopt. Maar - dat wordt ook terecht door de provincie gezegd en door het college vermeld - we zitten in een situatie die volatiel is, die allerlei ontwikkelingen met zich mee kan brengen nu en in de nabije toekomst, die opeens enorme mee- en tegenvallers met zich mee kan brengen. We lezen vandaag ook weer dat Xonar weer een tegenvaller van 8 miljoen oplevert, waarvan Heerlen er 2,6 moet gaan betalen. Op de eerste bladzijde staat dat de Nor weer over het budget heen is gegaan. Dat is ook weer 8 ton. Wat dat betreft, laten we ons niet te snel rijk rekenen. Ik hoop dan ook dat ondanks alle ambities waar wij als OPH ook achter staan, we realistisch zijn. De provincie vraagt dat trouwens ook: ben in godsnaam in deze onzekere tijden realistisch gemeenten, en ga prioriteren. Ik denk dat we dat moeten gaan doen. Maar goed, daar komen we bij de kaderbrief over te spreken.
Ik denk dat ik voldoende heb gezegd. Misschien heb ik wat veel over cijfers gesproken, maar dat is nu eenmaal inherent aan de jaarrekening.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Bertholet. Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA
Voorzitter. Ik kan het kort houden na meneer Bertholet. Ik heb alleen een vraagje over het experiment gesloten coffeeshopketen. Daar reserveren we nog steeds geld voor. Heeft u enig zicht op wanneer dat eindelijk gaat gebeuren?
Dank u.

De voorzitter
Dank u wel. De planning is overigens het eerste halfjaar van 2024. Dan heeft u die meteen gehad. Meneer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. Ik zal gelijk even een streep zetten door het eerste deel. Dat scheelt weer. Meneer Bertholet heeft goed zijn best gedaan, dus dan hoeven we dat niet te herhalen. Dan beperk ik mij tot een

aantal vragen over de nog uit te voeren werkzaamheden en de bestemmingsreserves die u ons als raadsvoorstel toe heeft gestuurd.
Ik begin bij A. U kunt dat teruglezen vanaf pagina 341. Het arbeidsmarktbeleid. Ik vroeg me het volgende af. Gegeven de krapte op de arbeidsmarkt, gecombineerd met de komst van een aantal grote nieuwe werkgevers, waarom denkt u deze middelen in 2023 nog nodig te hebben? Volstaat het bestaande budget niet? Is het daarom dan niet verstandiger om deze middelen en inzet van ambtenaren op andere vlakken in te zetten?
Dan gaan we naar punt C. Dat is onderwijs naar de binnenstad. U geeft aan dat de aanbestedingsprocedures langer duren en dat daarom kosten verschuiven naar 2023. Om welke aanbestedingen handelt het zich exact? Om hoeveel vertraging gaat het en wat betekent dit voor het tijdpad waarin we de diverse scholen met hun studenten naar de binnenstad kunnen verwachten? Welke kaders heeft u meegegeven voor de aanbesteding? Zijn deze inzichtelijk voor de raad?
Dan Q. Personeel. U heeft meer uitvoeringskracht nodig. Dat snappen wij. Maar op welke afdeling legt u het accent? Nu is het vrij algemeen. Mits u bijvoorbeeld aangeeft "we willen meer investeren in kennis en expertise op het vlak van woningbouw en vergunningstrajecten en daarop versnellen", dan kunnen wij dat wellicht steunen. U kunt beter duiden wat u met dit toch wel forse budget van dik 1,2 miljoen gaat doen en waar u het accent op legt.
Dan U. U labelt deze middelen onder de kop Heerlen-Noord. Waarom? Kunt u zich voorstellen dat dit wellicht wat verwarring oplevert en men zomaar zou kunnen denken dat dit middelen voor het programmabureau zijn? Voor een dergelijk bedrag mag u dat wat ons betreft wat beter specificeren. Het gaat namelijk onder andere om een stukje vergroening en de openbare ruimte in Slakhorst. Het is toch wel een fors budget, dus dat mag wel wat duidelijker.
Dan LL. Tijdens de commissie heeft de heer Clemens naar aanleiding van onze vragen over stadsmarketing toegezegd dat er behoorlijk wat aandacht uitgaat naar het vermarkten van onze stad naar de omliggende regio's, waaronder Aken en regio Luik. We vinden dit een uitstekende methode om nieuwe bezoekers naar onze stad te krijgen. Kan de wethouder aangeven wanneer we de methode van stadsmarketing kunnen evalueren en of hij de resultaten van deze investering met ons kan delen?
OO. gebiedsontwikkeling. We willen hier ook graag budget terugzien voor de ontwikkeling van Hoensbroek Centrum en het Willemskwartier. Volgens mij was daar de hele commissie zeer eenduidig over.
Dan gaan we door naar 7. Kunt u aangeven wat de investeringen in de buitensportaccommodaties behelzen? Gaat dit bijvoorbeeld alleen om ledverlichting of vinden er meer investeringen plaats? Is er bijvoorbeeld nog ruimte voor investeringen in inklapbare doelen op diverse voetbalvelden? Zo ja, hoe kunnen ze hun behoeftes op dat vlak nog kenbaar maken?

De voorzitter
Dank u wel. De heer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. Ik houd het kort. Onze vragen over de jaarrekening zijn reeds door onze fractie in de commissies WFA en EBF gesteld. We gaan nog op een aantal zaken terugkomen bij de Zomernota en de Kaderbrief.
Voorzitter. Verder reageer ik graag even in mijn eigen termijn, in het kader van efficiëntie, op de termijn van de heer Bertholet. De heer Bertholet had het over klimaatbegroting of klimaatverantwoording. Die ontbreekt in deze jaarrekening. Zojuist heb ik even opgezocht of dit in de jaarrekening van 2020 en 2021 terugkwam. Dat is niet het geval. Maar meneer Bertholet heeft in het verleden wel terecht ingebracht dat er een klimaatbegroting in de begroting moet zitten. Dat ondersteunen wij volledig. Ik hoop dat dit ook in de begroting van 2024 weer terugkomt. Volgens mij is dit nog niet in de jaarrekening geweest.
Voorzitter. Wat we nog graag even willen benadrukken bij de jaarrekening over 2022 is dat we enorm blij zijn dat we als gemeente zo veel mogelijk hulp aan inwoners in onze stad, ondernemers, verenigingen en andere maatschappelijke organisaties hebben gegeven in zware tijden van hoge energieprijzen en hoge

inflatie. Juist in de afgelopen onzekere tijden is het belangrijk om de helpende hand uit te steken, in het belang van onze Heerlense samenleving.
Voorzitter. Tot zover.

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik werd aangesproken over het feit dat de klimaatbegroting vorig jaar niet in de jaarrekening stond. Ik wil de heer Dragstra corrigeren. Op bladzijde 247 van de Jaarrekening 2021 staat die in volle glorie.

De voorzitter
Dank u wel. We zullen vast de wethouder hier nog over horen. Dan ga ik door naar de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, dank u wel. Ik meen dat ik een week of twee geleden 's morgens in de vroegte een postbezorger aan de deur had staan die zich kwam beklagen vanwege het postpakket waarin de Jaarrekening 2022 zat. Die man wist mij tegen een uur of 7.30 te vertellen dat het bijna een gekkenhuis was en dat hij bij de halve gemeenteraad dit zware stuk moest bezorgen. Dat tot daaraan toe. Maar als je dan dat stuk in handen krijgt, je wilt het nog lezen en je hebt daar een week of twee voor, dan is dat natuurlijk redelijk kort. Te meer daar we in de afgelopen tijd een aantal heel lange en zware vergaderingen achter de rug hebben en dan tussendoor nog een Jaarrekening 2022 moeten doorkauwen. Ik heb die enveloppe wel opengemaakt, maar het stuk niet bekeken. Te meer omdat voor mij de toon al was gezet met het persbericht waarin werd gesproken over een positief resultaat van 23,9 miljoen waar uiteindelijk nog geen 0,5 miljoen van overbleef. Als we dan op zo'n manier met elkaar omgaan en dat de stand van zaken is, dan heb ik eigenlijk al gegeten en gedronken. Het zal weinig uitmaken dat ik die stukken niet heb gelezen. Misschien zijn er meer raadsleden die hebben gezegd: geef dat portie maar aan Fikkie.
Ik heb eigenlijk alleen de vraag hoe het zit - die vraag is eerder ook al gesteld - met die overschrijding van het krediet voor de nieuwe Nor van € 628.000. Dat staat waarschijnlijk in de stukken. Ik heb u eerlijk gezegd dat ik die uit protest integraal niet heb bekeken. Hoe kan dat en wanneer zijn we daarvan op de hoogte gesteld? Dit is natuurlijk raar.
Wat betreft de smaakmaker van dit verhaal. 23,9 miljoen over en uiteindelijk was het maar 0,5 miljoen. Dat heeft mij ertoe genoopt om te zeggen: ik stem integraal tegen dit stuk. Als je mensen een worst wil voorhouden die in werkelijkheid een wassen neus is, dan ben je op die manier goed bezig. Daar werk ik niet aan mee. Ik zal hier dus tegen stemmen.

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Schreurs.

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang
Voorzitter. Onze bijdrage is ook kort. De technische vragen zijn in de commissie behandeld. Het ging voor ons met name ook over de bestemmingsreserve en de nog uit te voeren werkzaamheden. Wij dachten dat bij OO, gebiedsontwikkeling, Hoensbroek Centrum erin zou zitten. Dat was niet het geval, zoals de Jongerenpartij ook al aanhaalde. We hebben aangegeven dat wij dat echt missen. In de zomernota, in de kaderbrief kwam het ook niet terug. Dan kun je zeggen 'je kunt het bij de kaderbrief brengen', maar je kunt het net zo goed op dit punt brengen.
De wethouder heeft een toezegging gedaan. In de notulen zagen we tot onze verbazing dat hij in september met een procesvoorstel komt. Dat vinden wij voor dit onderwerp echt te mager. Het is een onderwerp van het coalitieakkoord. We zijn de hele tijd aan het vragen: kom nu met een concrete aanpak om te komen tot visie met een concreet plan van aanpak. We willen echt dat dit in 2024 wordt gestart en dat we daarna ook tot uitvoering overgaan en niet alleen maar een procesvoorstel. Dus daar zouden we graag nog een reactie op willen hebben.

De voorzitter
Dank u wel. Dan geef ik het woord aan wethouder De Beer.

Wethouder De Beer
Voorzitter. De heer Bertholet van D66 verwijst naar de zes ...

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen
OPH!

Wethouder De Beer
Ik heb het zelfs opgeschreven!

De voorzitter
Dat is tenminste eerlijk.

Wethouder De Beer
De OPH-fractie, middels woordvoerder de heer Bertholet, wees op de zes opgaven in de jaarrekening. Die zes opgaven in de jaarrekening zijn natuurlijk de verwijzing naar de zes opgaven die ook in de Begroting 2022 zijn genoemd. Inmiddels hebben we ze wat gecomprimeerd tot vier opgaven. Als het goed is vallen die zes wel weer in die vier. U kunt het zien als een soort reframing. Dus dat is de reden dat er in de kaderbrief weer andere opgaven worden genoemd dan in de jaarrekening. Ik kan me voorstellen dat dit enigszins verwarrend is. Maar als u echt kijkt naar de lading van die opgaven, dan herkent u ze daar wel allemaal in terug.
U verwijst ook naar de beleidsindicatoren die u mist. Ik zou zeggen, als dat echt een wens is, dan moeten we het daar ook in het kader van de Begroting 2024 expliciet over hebben. Beleidsindicatoren, als het gaat echt op efect- en impactniveau, zijn natuurlijk ook maar 'betrekkelijk'. Dus dat is de reden dat wij hebben gezegd dat we met name inschieten op het niveau van de activiteiten en van wat het heeft gekost. Maar als u zegt: het is toch van meerwaarde om meer te kijken naar die impactkant, dan moeten we met elkaar gaan zoeken wat goede en scherpe indicatoren zijn die echt iets zeggen over die beleidsinspanningen. Niet dat we bij wijze van spreken indicatoren benoemen en activiteiten doen, maar de link daartussen niet te vinden is. Misschien is het goed om dat ook in het kader van de werkgroep Financial Audit nog een keer met elkaar te bespreken, zo van hoe krijg je dat nou wat meer scherp.

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
De wethouder is mij voor. Ik had dit ook willen zeggen. Is dit niet iets voor het overleg met de WFA? In het verleden hebben die beleidsindicatoren er wel altijd in gestaan, maar ik ben het met de wethouder eens dat het dan wel zinvoller geactualiseerd moet zijn.

Wethouder De Beer
Misschien moeten we iets scherper met elkaar zoeken wat relevant is.
Die weerstandcapaciteit. Ik had u net een appje gestuurd, maar het is natuurlijk niet transparant om dat onderling op te lossen. De fout waar u de vinger op legde, heeft te maken met het feit dat bepaalde onderdelen in het jaarrekeningresultaat al zijn verwerkt, waaronder het resultaat van de post Onvoorzien. Dus als je die dan een op een gaat optellen, dan kom je tot dubbeling. Ik heb dat net op de app gezet, maar ik kan me ook voorstellen dat het voor de transparantie goed is om dat gewoon nog op papier aan iedereen te verstrekken. Dan weet u dat de berekening wel degelijk klopt, maar dat het opstellen van de verschillende onderdelen in het boekwerk niet automatisch leidt tot het getal dat in de jaarrekening staat.

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen

Ten aanzien van de algemene reserve kan ik me er iets bij voorstellen, maar dan had daar ook een toelichting bij moeten staan. Nu is de tekst letterlijk van vorig jaar overgenomen. Alleen de getallen zijn veranderd. Maar goed, ik denk dat het het beste is om dit even op papier te zetten. Ik blijf erbij, die onderuitputting is niet die € 505.000, maar dat is € 178.000.

Wethouder De Beer
Die onderuitputting uit onvoorzien?

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen
Ja.

Wethouder De Beer
Die onderuitputting telt mee in het jaarrekeningresultaat. Het is ook nog een keer apart vermeld in de begroting. Daar zit eigenlijk die overlap in.

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen
Zet dit op papier, want dan is het duidelijk.

Wethouder De Beer
Waar u volgens mij terecht de vinger op legt, is de betrekkelijkheid van risico's en van risicosimulatie. Heel veel risico's kunnen we helemaal niet vangen in een risicosimulatie. Heel veel dingen die gebeuren, ontwikkelingen die ons overkomen, die we aan de voorkant niet goed kunnen inschatten. Dat is ook de reden waarom de raad vorig jaar heeft uitgesproken om ook naar scenarioanalyse te kijken. Daar hebben ze ook een raadsinformatiebrief over opgesteld richting uw raad om dat juist te gaan betrekken in het begrotingsproces. Maar u hebt helemaal gelijk als het gaat over de betrekkelijkheid van risico's en bewegingen. Dat zien we ook terug in de verschillende saldi, of dat nu is in de kaderbrief, de jaarrekening, de raadsinformatiebrief over de meicirculaire of de zomernota. De saldi flipfloppen op en neer. In de richting van de begroting moeten we daar wat meer de vinger achter zien te krijgen.
Dan de Jongerenpartij. Er is een aantal vragen gesteld. De collega's zullen die dadelijk inhoudelijk beantwoorden. Als het gaat om het arbeidsmarktbeleid, dan gaat het met name om de intensivering, ook via de lijn van de Bovengrondse Vakschool, waar we een aantal concrete aanknopingspunten zien om te versnellen als het gaat om de kansen op de arbeidsmarkt en een aantal grote werkgevers die daar veel vraag hebben.
Het bedrag is daaraan gelabeld. We denken dat we daar in het komend jaar extra op kunnen investeren. Wat zeg overigens ook weer moet vertalen in een besparing aan de kant van de uitkeringen. Het is in die zin dus ook een investering, zou je kunnen zeggen.
In de commissievergadering had u al de vinger gelegd op het kopje van Heerlen-Noord, maar u constateert aan de hand van de toelichting die daarbij hoort dat dit eigenlijk niet de goede noemer is. Als u zegt dat het beter is om dit te noemen 'vergroening Slakhorst' en de andere onderdelen die in de toelichting naar voren komen, dan snappen we beter wat daarmee wordt bedoeld. Ik kan dan met u meegaan. We hebben hier de term Heerlen-Noord bedacht, maar wellicht was een andere term beter geweest.
Het budget voor Willemskwartier en Hoensbroek Centrum. Het is belangrijk dat dit gaat over forse investeringen en ingrepen die we aan de hand van een plan richting uw raad willen brengen. Dus daar moet een concreet plan komen. Daar moet vervolgens een investeringskrediet voor worden uitgewerkt, een aanvraag aan u worden voorgelegd. Dat is de reden dat die er nu niet in zit, maar ik heb wel in de commissie aangegeven dat we wel in de Begroting 2024 - volgens mij was dat op uw aandringen - expliciet willen maken wat we aan procesbedragen nodig hebben om daar verder uitwerking aan te gaan geven.
Dan de investering in de sportaccommodaties. Ik dacht dat ik die in de commissie had beantwoord. Dat zijn vervangingsinvesteringen. Het zijn dus geen investeringen in het kader van de ledverlichting en

dergelijke. Daar is een apart budget voor. Dit zijn specifieke investeringen die worden gedaan in het kader van de vervanging.
Voorzitter. Dat waren mijn vragen.

De voorzitter
Dank u wel. Wethouder Clemens.

Wethouder Clemens
Ik heb nog drie heel korte puntjes. De Jongerenpartij vroeg naar de inhoud van het bedrag van € 91.000 voor onderwijs naar het centrum. Daarvoor geldt dat dit natuurlijk niet de bedragen zijn waarmee we aankopen gaan doen of daadwerkelijk fysieke dingen gaan realiseren, maar dit is de projectleiding die ook volgend jaar nodig zal zijn om de samenwerking tussen de Hogeschool en de gemeente te begeleiden.
U vroeg ook naar de stadsmarketing.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Misschien hebt u mijn vraag niet goed begrepen. U geeft aan dat de aanbestedingsprocedures langer duren. Ik heb natuurlijk wel begrepen dat die € 91.000 ook is om de aanbestedingsprocedures vorm te geven. Als u aangeeft dat dit verschuift, dan vraag ik mij af waarom die verschuiven. Is men daar later mee begonnen? Zijn de mensen die daarmee bezig zijn pas later in dat traject begonnen? Dat probeer ik even te duiden. Ik heb het niet zo zeer over de kosten van het verwerven van het vastgoed dat daarmee te maken heeft, want dat hangt er volgens mij niet helemaal mee samen. Ik probeer even helder te krijgen hoe het kan dat dit verschuift.

Wethouder Clemens
Als u mij misschien kunt vertellen waar aanbestedingsprocedures worden genoemd, dan ga ik daar nog heel even naar kijken. Dan kom ik daar zo even op terug.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Op pagina 341.

Wethouder Clemens
Pagina 341. Dan kom ik daar zo even op terug.
U vroeg ook naar de evaluatie van stadsmarketing. In de afgelopen dagen hebben wij u met een raadsinformatiebrief geïnformeerd over het begin van het proces dat wij daartoe hebben ingezet. Ik stel voor dat op het moment dat we daadwerkelijk aan de slag gaan, we een moment afspreken om te evalueren. Ik denk dat een jaar vanaf dat moment heel logisch zou zijn. Maar daar gaan we dan een concreet moment voor noemen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik probeer de vergadering goed te volgen. Ik hoor de wethouder net een raadsinformatiebrief stadsmarketing noemen. Kan het zijn dat we die heel kort voor het begin van deze vergadering per mail hebben ontvangen? Zou dat kunnen?

Wethouder Clemens
Ik kijk even naar de griffier of die dat toevallig weet. Dat is niet zo? Dan gaat die heel binnenkort eraan komen in het geval die er nog niet is. Die is gisteren in het college geaccordeerd, dus die zou binnen afzienbare tijd bij u moeten zijn. Ik denk dat dit ook het antwoord is op een aantal inhoudelijke vragen die u daarbij heeft.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb het inderdaad net wel snel doorgelezen. Net voor 17.00 uur kwam die binnen. Die voldeed niet helemaal aan mijn verwachtingen. Daar werd met name gerefereerd aan hoe vermarkten we de stad naar onze eigen mensen en hoe betrekken we die erbij. Maar ik heb dat hele element van hoe krijgen we in Heerlen voetjes over de vloer daar niet in terug gezien. Daar zou ik graag wat meer duidelijkheid over willen.

Wethouder Clemens
Voorzitter. Ik denk dat dit proces zeker aan uw wens tegemoet gaat komen. Niet in de laatste plaats omdat het gaat over de kracht die de stad al heeft. Onze ligging in het hart van Europa met verbindingen naar België en Duitsland en verder is een deel van de kracht van onze stad. Met andere woorden, dat gaat een heel belangrijk onderdeel daarin worden. Als dat niet in de raadsinformatiebrief staat, en dat staat het niet, dan zeg ik dat bij deze toe.
De heer Leers verwees nog naar de nieuwe Nor. Wat u daar ziet is de eindafrekening van het project, want dat hebben we in het afgelopen jaar natuurlijk gedaan. We hebben u al eerder via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over kostenstijgingen bij diverse projecten. Dit is eigenlijk de verwerking daarvan in de jaarrekening.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ligt er nog een vraag van de heer Janssen over personeel. Dat budget is inderdaad onder andere voor uitbreiding van personeel. Daar zit zeker die hele vth-keten in, vergunningen, toezicht, handhaving. We hebben natuurlijk ook met z'n allen in deze raad gezegd dat daar versterking nodig is. Als je dan gaat rekenen per fte, dan heb je het gauw over 10-14 fte die voor een organisatie nodig zijn. Dus daar zit die.
Is er behoefte aan een tweede termijn? Die is er niet. Is er behoefte aan stemming?

Wethouder Clemens
Zal ik nog even het antwoord geven?

De voorzitter
Ja. Er komt nog een antwoord over pagina 442 van de jaarrekening.

Wethouder Clemens
Ik had hem er niet zo snel bij, maar de ambtelijke ondersteuning gelukkig wel. Het gaat over het feit dat de aanbesteding voor de begeleiding en het advies waar ik net aan refereerde langer heeft geduurd dan we aanvankelijk hadden gepland. Dat betekent dat de inzet natuurlijk ook later is begonnen. Dat betekent dat we een deel van het budget moeten overhevelen naar komend jaar.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
En dan was de meer relevante vraag: welke vertraging levert dat op voor het gehele proces?

Wethouder Clemens
Geen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Mooi.

De voorzitter
Meneer Bosch, wilde u wat aangeven? Ik zag uw hand omhoog.

De heer Bosch, PVV

We wilden gewoon stemmen. We stemmen in ieder geval tegen de jaarstukken.

De voorzitter
Geldt dat ook achterin? Niet? Kunnen we het zo doen dat we akkoord gaan met de begroting, waarbij de PVV en de fractie Hart-Leers geacht worden tegen te hebben gestemd? Meneer Jacobs, geldt dat ook voor Forum? Met deze drie fracties tegen kunnen we het zo doen? Dank u wel. Dan is dit vastgesteld. Dat scheelt iets in de tijd.

6. Zomernota 2023
De voorzitter
Wie wil het woord voeren? Ik begin bij de heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. Ik begin weer door te strepen, want dat scheelt weer in de tijd. Maar goed, we hebben die zomernota wel met veel aandacht gelezen. Vorige week hebben we nog vrij laat de meicirculaire ontvangen. Daar werden we in de basis niet heel erg vrolijk van. Maar goed, daar komen we later in de kaderbrief nog wel even op terug.
Ik heb een aantal vragen. U geeft aan dat u een tegenvaller in het programma Bestuur en Ondersteuning van 1,2 miljoen euro heeft, omdat de rentes explosief zijn gestegen. Wat betekenen deze gestegen rentes voor de uitvoerbaarheid van allerlei kapitaalintensieve projecten? Binnen de jeugdvoorzieningen lopen de kosten al een tijdje behoorlijk op. Dat hangt samen met de aantallen. We vroegen ons het volgende af. De coronaperiode heeft in de afgelopen jaren vooral veel jeugd geen goed gedaan. Heeft u al signalen of de gestegen aantallen van de afgelopen jaren een blijvend of een tijdelijk karakter hebben? Mits deze een blijvend karakter hebben, kunt u dan aangeven waar u denkt dat dit vandaan komt?
Dan heb ik nog een specifieke vraag over de Fit en Funregeling. U keert deze ambtshalve uit. Daarom heeft u ook geen zicht op waar de middelen aan uit worden gegeven en of het wel wordt ingezet voor een avondje uit of om te sporten. Bent u bereid om toe te werken naar een oplossing dat volgend jaar de Fit en Funregeling op eenzelfde wijze, zoals bijvoorbeeld de e-knip, wordt uitgekeerd? Dan kunnen we ook direct de verbinding leggen met onze lokale sportclubs, ondernemers en cultuurinstellingen en voorkomen we dat de middelen voor iets anders dan bedoeld worden aangewend.
Als laatste, maar dat hebben we volgens mij al behandeld in de commissie dus die houd ik even voor me. Dat gaat met name over het budget van JENS. Het was nog niet bekend wat ze nodig hadden. Maar ik denk dat we daar later in het licht van de stukken van XONAR misschien ook nog wel op terugkomen, dus die houd ik even voor gezien.

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Stocker.

Mevrouw Stöcker-Bus, SP
Dank u wel. Ik wil niet volledig in herhaling vallen, want dit is goed aan de orde gekomen in de commissie. Er zijn ook vragen beantwoord en er is een toelichting gegeven. Ik wil toch even opmerken dat we, zoals het hier wordt aangegeven, afstevenen op een tekort van min 3,8 miljoen. Dat wordt weliswaar ook meteen genuanceerd door het ontbreken van de gegevens van de meicirculaire en door het feit dat het slechts een momentopname is. Het is in ieder geval goed om dat kritisch te blijven volgen. Dat zullen wij dan ook zeker wel doen.
Van de andere kant vinden wij ook wel dat gezegd mag worden dat er zeker ook aspecten in zitten die complimenten verdienen. Dan wil ik in algemene zin zeggen dat altijd heel kritisch wordt gekeken naar het beleid, vooral het sociale beleid van de gemeente. Dat is op zich natuurlijk ook een goede zaak, want dat is de grootste kostenpost. Maar daarbij is het dan wel goed om aan te tekenen dat alleen al op het budget van de Participatiewet een overschot is ontstaan van bijna 5 miljoen, gerealiseerd althans. Het is goed om

te zeggen dat dit niet is gelukt door te grijpen in de uitkeringen, maar juist door te besparen op het budget dat hiervoor is ontvangen. De uitstroom in Heerlen is succesvoller dan elders in het land. Nogmaals, daar wil ik dan wel positief over zijn en complimenten over geven aan B en W.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Ik heb twee vragen. Misschien heeft mevrouw Stöcker het nog niet gezien, maar ik zei daarstraks dat we niet heel vrolijk werden van die meicirculaire, want 3,8 miljoen in de min is 3,5 miljoen in de min geworden. Dat is ook de reden waarom we weinig reden hebben om echt heel erg vrolijk te worden van die meicirculaire.
Als laatste. Ik hoorde mevrouw Stöcker zeggen: we doen het in Heerlen beter dan in andere gemeenten in Nederland als het gaat om uitstroom. Daar wil ik graag even een vraagteken bij plaatsen. Is dat dan ook wel zo? Daar ben ik nog niet helemaal van overtuigd. Misschien kan de wethouder daar een wat meer duidelijker antwoord op geven.

De voorzitter
Wilt u reageren?

Mevrouw Stöcker-Bus, SP
Ik denk dat de wethouder dat veel beter kan.

De voorzitter
Prima. Dan is het geen interruptie van u, maar een vraag aan de wethouder. Ik ga dus naar mevrouw Schreurs.

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang
Dank u, voorzitter. Bij de zomernota wordt gevraagd om een krediet voor de Bovengrondse Vakschool voor technische installaties op te hogen met 5 ton. Hier gaan we uiteraard mee akkoord, daar wij de Bovengrondse Vakschool een van onze belangrijkste middelen vinden om mensen toe te leiden naar arbeid. In de commissie hebben we reeds aangegeven dat wij wel vinden dat we al fors investeren in re-integratie-inspanningen. Echter de netto arbeidsparticipatie blijft achter. Dat sluit een beetje aan bij wat we net in de interruptie van de heer Janssen al hoorden. Het probleem blijft het bereiken van de mensen. Dat wordt ook in het stuk geschreven. De wethouder gaf in de commissie aan het onderwerp graag verder te willen verdiepen. We willen voorstellen om hier in het najaar extra aandacht aan te besteden middels een themabijeenkomst om te verkennen wat we nu kunnen doen om de resultaten te verbeteren die volgens ons inderdaad slechter zijn dan het Nederlands gemiddelde.

De voorzitter
Dank u wel. De heer IJzerman.

De heer IJzerman, VVD
Voorzitter, dank u wel. Ik kan heel kort zijn. In de commissie hebben we uitgebreid stilgestaan bij de zomernota en ook antwoord gekregen op onze technische vragen. Vandaag heb ik nog schriftelijk antwoord gekregen op de vraag waar de kosten van € 200.000 voor het archief in Echt betrekking op hebben. Daar staat: de kosten betreffen het permanent uitboeken van de dozen. Er staan 45.000 archiefdozen in Echt. Ik vraag me echt af of dat uitboeken moet zijn om ze uit de administratie te verwijderen of dat hier uitzoeken had moeten staan en dat daar een selectie van de archiefstukken had moeten plaatsvinden. Die duiding zou ik graag nog ontvangen.
Dank u wel.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Verreck.

De heer Verreck, PvdA
Dank u wel, meneer de voorzitter. We kunnen kort zijn over de zomernota. De geschetste prognose is logisch. Zoals het college al aangeeft, is het een tussentijdse foto. Er staat wel een aantal zaken in benoemd waar wij nog wat vragen over hebben en die ons zorgen baren.
U hebt het over de aanpak rond de jeugdzorg. Er zouden belangrijke en innovatieve stappen zijn gezet, terwijl we volgens mij niet meer doen dan hetgeen we al jarenlang doen. Ik ben dus heel benieuwd wat precies die innovatieve aanpak is.
U beschrijft ergens op pagina 14 de uitspraak van de raad van State met betrekking tot de verkeersboetes. Ik vraag me af waarom het nog bijna driekwartjaar moeten duren voordat die APV is aangepast, zeker als het een jaarsalaris van één of twee medewerkers scheelt. Ik vind een ton een fors bedrag.
We maken ons al jaren zorgen over het volgende. -Daar hebben we het al vaak over gehad als Partij van de Arbeid samen met het college. Elke keer benoemen we de ontwikkelingen met betrekking tot verzuim. Die blijven gewoon in vergelijking tot de voorgaande jaren en de benchmark Nederlandse gemeenten hoog in vergelijking met gemeenten van vergelijkbare omvang. Er wordt fors geïnvesteerd door de organisatie in het voorkomen van verzuim. Er is een nieuwe arbodienst met een 'andere' aanpak. Wat die andere aanpak moet zijn, is volgens mij meer oude wijn in nieuwe zakken.
Als ik de zomernota's van de afgelopen jaren naast elkaar leg, dan krijg ik de indruk dat ik steeds meer hetzelfde verhaal lees over dat we steeds meer hetzelfde doen. We zouden als fractie graag een analyse willen krijgen van het effect van de inzet van de verschillende methoden rondom de verzuimpreventie. Dat is volgens mij wel echt een probleem. En we zijn heel benieuwd of er een relatie ligt tussen het hoge verzuim en de steeds verder oplopende stijging van de externe inhuur.
Dan heb ik nog een opmerking. Daar begon de heer Janssen ook al over. Dat we ons grote zorgen maken, daar hebben we het ook al eerder over gehad. Dat werd toen door de wethouder een beetje afgedaan, zo van: dat komt wel goed. Op pagina 14 de risico's van de snel stijgende rente. Op dit moment is dat 1,2 miljoen. Ik ben heel benieuwd. Het gaat dan ook over die scenarioanalyse. Ik ben gaan zoeken naar die memo en dan zie ik dat we daar in het najaar over worden geïnformeerd. Ik zou dat graag wat sneller naar voren willen halen dan dat we dat pas in oktober of november doen. Ik zou dat het liefst gewoon al na de zomer willen zien, zodat we daar eventueel op kunnen anticiperen. Het is natuurlijk wel een risico met een grote schuldenberg die de gemeente heeft, wat de effecten zijn op de kortetermijnleningen en de langetermijnleningen.
Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. Over de Zomernota hebben we ook het een en ander in de commissie gevraagd, toch willen we een aantal zaken uitlichten. Allereerst kan D66 instemmen met het krediet 'Bovengrondse Vakschool technische installaties', waar mevrouw Schreurs net ook aan refereerde. Het is goed dat deze kosten nu worden gemaakt en dat daarmee ook kosten in de toekomst worden bespaard. Efficiency.
Voorzitter. Hoewel de meicirculaire de negatieve prognose verminderd, blijft op deze momentopname nog een prognose van een verlies van 3,5 miljoen euro staan. Hoewel we beseffen dat dit, zeker in deze tijden, fluctueert, maken we ons zorgen wat de rest van dit jaar op ons afkomt. Hoewel wethouder Van Zutphen in de commissie aangaf niet vooruit te willen lopen op negatieve financiële ontwikkelingen binnen JENS, blijft dit een vraagteken. Vandaag ontvingen we ook een steunvraag van 2,5 miljoen euro van XONAR, waarover we in september waarschijnlijk verder zullen praten.
Voorzitter. Laat ik duidelijk zijn: voor D66 staat het als een paal boven water dat het een topprioriteit is dat er zo veel mogelijk kinderen in een veilige en gezonde omgeving opgroeien. JENS geeft onze jeugd

daarin de kansen die ze moeten krijgen. Maar wat D66 betreft moeten we wel rekening houden met de mogelijke hogere kosten van JENS en het verzoek van XONAR en welke betrekking dot heeft op andere ambities die we als stad hebben. We willen graag dat daar rekening mee wordt gehouden.
Daarin staan JENS en XONAR natuurlijk niet op zichzelf. Ook de Kredietbank, waarover we later deze maand nog nadere informatie ontvangen, is een onzekere factor op financieel gebied, lezen we in de Zomernota. Vermeerderd met de invloeden van buitenaf, zoals inflatie en producttekorten, is de situatie onzeker.
Toch staat er in de Zomernota dat er op dit moment geen reden is tot ingrijpen met beheersmaatregelen op de gemeentelijke financiële middelen, maar dat alertheid geboden is. Onze vraag aan het college is om deze situatie nader te duiden. Hoe kijkt het college in dat verband ook naar ons weerstandsvermogen?
Voorzitter. Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Bosch.

De heer Bosch, PVV
Op pagina 8 punt 5.1 van de Zomernota staan algemene afwijkingen die gelden voor meerdere kernthema's. Daar hebben wij in eerste instantie met een prijsindex van 8% rekening gehouden. Nu komen we erachter dat het niet reëel is. Dan gaan we het in een keer over een marktconforme prijsindex van 24% hebben. Hoe kan het dat dit in één keer zo explosief naar voren komt?
Dan komt het volgende. In geval de kosten gedekt worden vanuit de exploitatie kan dit het risico met zich meebrengen dat er ingeleverd moet worden op het kwaliteitsniveau. Betekent dit dan dat we op kernthema's gaan bezuinigen?
Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Dank u wel, voorzitter. Ik heb een korte vraag. Meneer Verreck stipt het al kort aan. Uit de Zomernota blijkt dat we een rentenadeel hebben van 1,2 miljoen. Volgens mij hebben we gisteren nog een memo gekregen van de heer Gelderblom waarin wordt gezegd dat we de rente aanpassen naar 3,5%. Dat snap ik. We hebben vorige week bij EBF de investeringskredieten behandeld. Het ging om een investeringskrediet van aanbestedingen die nog moeten komen van 11 miljoen. Vervolgens gaat de wethouder uit van 1,5% rente, terwijl we in die stijgende lijn zitten. We zitten nu op 3,5%. Mevrouw Lagarde heeft al aangegeven: we gaan in juli die rente weer verhogen. Op het moment dat ik die 3,5% of een nog hogere rente ga doorberekenen op nog aan te besteden 11 miljoen, dan kom ik uit op een dikke 6 á 7 ton. Vorige week werd bij EBF gezegd: € 330.000 zijn onze kapitaallasten. Mijn concrete vraag is: gezien de situatie en gezien dat de rente hoog is en blijft stijgen, zijn we ons dan nu niet zelf voor de gek aan het houden? We gaan van € 330.000, terwijl het eigenlijk € 660.000 zou moeten zijn. Graag een antwoord.

De voorzitter
Dank u wel. Dan geef ik als eerste het woord aan wethouder De Beer.

Wethouder De Beer
Voorzitter. Verschillende partijen wijzen op de stijgende rente. We hebben het daar in de commissievergadering ook redelijk uitgebreid over gehad. We rekenen met een gemiddelde rente over onze leningenportefeuille van 1,5%. De actuele rente gaat inmiddels zo richting de 3-3,5%. De fractievoorzitter van Forum zei het al, op basis van de stijgende kapitaallasten die we in het investeringskrediet hebben gezien, brengt € 330.000 extra kapitaallasten met zich mee. Als we verder

vooruitkijken en de renteniveaus stijgen verder, dan verwachten we vanaf 2024 en verder ongeveer een lastenstijging van 3 miljoen tot 3,5 miljoen. Maar dat gaat ervan uit dat voortschrijdend onze leningenportefeuille geherfinancierd moet worden tegen een steeds verder oplopende rente.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Ik heb even twee interrupties. U zegt: ik ga uit van een gemiddelde van 1,5. Op het moment dat ik langlopende leningen heb, is het volgens mij toch boekhoudkundig heel makkelijk om te zeggen: ik heb lening A afgesloten tegen 1% 15 jaar vast, ik ga nu een nieuwe lening aan van 3,5% voor 20 jaar vast. Zeker nu die rente explosief stijgt, kan ik toch niet meer blijven zeggen: ik ga uit van een gemiddelde rente op langlopende leningen van 1,5%?

Wethouder De Beer
Dat is wel de methodiek hoe we onze kapitaallasten berekenen. Die is conform de wetgeving en waar de accountant mee rekent. Op basis van de gemiddelde rentelast over onze leningenportefeuille en op basis van de afschrijvingstermijnen die ervoor staan, die we mogen hanteren, bepalen we onze kapitaallasten. Nogmaals, Als die stijgende rente aanhoudt, dan gaat gaandeweg het herfinancieren van onze leningenportefeuille de kapitaallasten ook omhoog. In de begroting en dergelijke houden we daar ook altijd rekening mee door dat expliciet te maken met de renterisiconorm. Wat betekent het nou op lange termijn als je de leningenportefeuille moet gaan herfinancieren tegen oplopende rentes? Welk verdringend effect heeft dat dan op de begroting?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Ik weet niet of ik het goed heb begrepen. Misschien heb ik het ook verkeerd gelezen. Meneer De Beer zei net: extra € 330.000 kapitaallasten. Volgens mij stond in een memo dat op 11 miljoen investeringskrediet de totale kapitaallasten, dus rente en afschrijving, € 330.000 was. Dus niet extra.
Nogmaals, ik vind het een beetje vreemd dat op het moment dat ik een nieuw krediet aanga, blijf tellen met gemiddelden. Het zal een gemeentelijk beleid zijn en het zal zo voorgeschreven staan, maar ik blijf erbij en ik denk persoonlijk dat de rente nog wel meer gaat stijgen, je jezelf voor de gek houdt. Je zegt "ik pak een bedrag van € 330.000", terwijl het eigenlijk het dubbele is.

De voorzitter
De vraag is: vindt u dat ook, wethouder?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Ik dank de wethouder nogmaals voor de goede toelichting. Ik wil u graag het volgende vragen. U geeft zelf het verdringende effect van de oplopende rente aan. Daarmee zegt u eigenlijk: er komt een moment zodra de rente blijft stijgen, dat ik keuzes moet gaan maken welke kapitaallasten we nog willen en kunnen dragen. Dat koppel ik dan heel graag aan alle projecten die nog lopen of die we willen gaan doen. Kunt u zich voorstellen als die rentelasten op blijven lopen dat we gedwongen worden tot het maken van harde keuzes tussen waar wij onze centen in Heerlen aan uit gaan geven.

Wethouder De Beer
Dat is wat ik net ook schetste. Als de oplopende rente uiteindelijk naar een extra last gaat toegroeien van 3 tot 3,5 miljoen euro, dan zul je dat moeten inpassen in je begroting, dus 2024 en verder. Alleen de variabelen van het maken van de begroting veranderen continu. Het is dus zowel de ontwikkeling van het Gemeentefonds als de ontwikkeling in het sociaal domein als de indexeringen en de grondstofprijzen. Alles bij elkaar opgeteld levert gewoon een wiebelig beeld op. Dan helpt het niet, om het zo maar even uit te drukken, als de kapitaalslasten een stijgende lijn inzetten. Dat maakt natuurlijk het maken van keuzes ingewikkelder. De euro kun je maar een keer uitgeven. Dus als er meer moet worden uitgegeven aan kapitaallasten, dan kun je dus minder uitgeven aan andere zaken. Maar wel wetende dat tegenover die

kapitaallasten ook een enorm investeringsvermogen staat dat we in de stad investeren in de verwachting dat we daarmee de burgers, de bedrijven en de ondernemers vooruithelpen.

De voorzitter
Tweede interruptie van de heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Als laatste. U zegt: die variabelen spelen mee. Maar zo lang als ik nu in die raad zit, heb ik eigenlijk nog niet gezien dat dit college ook rekening houdt met die variabelen en ook eerlijk aangeeft: wij zijn echt wel bereid tot het maken van harde keuzes op het moment dat we met de beschikbare middelen niet uitkomen. Ik zie eigenlijk het college alleen maar zaken toevoegen aan hun ambities en mensen. Volgens mij loopt die periode tot 2026. Natuurlijk plan je verder vooruit, maar dat is wel het punt waar ik u graag op wil bevragen. Vanaf welk moment gaat u ons nu vertellen wat we straks wel en niet gaan doen als de rentelasten op blijven lopen?

Wethouder De Beer
Volgens mij beticht u het college van optimisme. We hebben ook echt heel veel jaren gehad dat we zwaar hebben moeten bezuinigen. Dat we een herstelplan hadden dat we al hadden afgesproken met het college. Dat we wel degelijk wat scherpere en wat zwaardere keuzes hebben moeten maken. Die maakt het college elk jaar. Als we alle ambities en alles bij elkaar optellen, dan willen we altijd meer dan de financiële kaders toestaan. Dat is het proces waar we natuurlijk als college in zitten en waar we ook samen met de raad in zitten, om uiteindelijk tijdens de algemene beschouwingen of in aanloop naar de algemene beschouwingen een sluitende begroting neer te leggen. Daar gaan keuzes aan vooraf. Dat betekent ook dat we de vertaalslag maken tussen ons meerjarig bestuurlijk programma, wanneer doen we nu precies wat tegen welke omvang, tegen welke kwaliteit? Sommige ambities schuiven we iets meer naar achter, sommige halen we misschien iets meer naar voren. Van sommige ambities zeggen we: dat gaan we dit jaar doen of volgend jaar doen, maar die blijken in de realisatie toch weer een jaar op te schuiven. Daardoor constateren we dan in de jaarrekening dat we toch een behoorlijk bedrag hebben overgehouden. Met andere woorden, we schuiven soms ook met de ambities, maar we worden soms ook geschoven door de 'uitvoering'. Dat is het spel. De keuzes maken we wel degelijk in het proces om uiteindelijk tot een sluitende begroting te komen. Dat is de opdracht die ook voortvloeit uit de wet, maar die u ook van ons verwacht. Dus dat we elk jaar een sluitende begroting voorleggen.
De heer Jacobs verwees nog even naar mijn formulering van extra kapitaallasten. Ik bedoelde de kapitaallasten op de extra investeringskredieten van 11 miljoen. Dus we hebben het over hetzelfde bedrag. De extra kapitaallasten die ik noemde, zijn dus de extra kapitaallasten op de extra investeringskredieten.
Partij Hoensbroeks Belang verwees naar de re-integratieresultaten en stelt voor om daar een themabijeenkomst aan te koppelen. Dat lijkt me een heel goed plan.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Ik had nog niet in de gaten dat de wethouder naar zijn volgende blokje ging. Zo heet dat volgens mij in sjieke termen. Ik zou willen weten of die scenarioanalyse nu eerder komt dan dat die pas in november komt met de begrotingstukken. Of komt die wat eerder, zodat we daar eerder met elkaar over van gedachten kunnen wisselen voordat we op 1 en 2 november met elkaar van gedachten gaan wisselen?

Wethouder De Beer
Die nemen we mee in de voorbereiding van de begroting. We willen hem dus eigenlijk gelijktijdig met de begroting aan u presenteren. Ik heb uw vraag zo net begrepen dat u vooral triggerde op wat de ontwikkeling van de rentescenario's betekent. Die doorrekening kunnen we wel eerder laten toekomen, maar ook dat is een beetje koffiedik kijken. Je kunt uitgaan van het huidige renteniveau. Wat betekent het

als dit naar 5% springt? Welke extra kapitaallasten trekt dat met zich mee? Dus die doorrekening kunnen we eerder geven.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Heel kort. Misschien is de wethouder het met mij eens. We zien vooral in de markt dat de rente toeneemt. We horen nergens dat de rente op dit moment weer afneemt. We zien dus vooral risico's ontstaan. Als we die van tevoren in kaart hebben, dan kunnen we die misschien wel beter sturen. Is de wethouder dat met mij eens?

Wethouder De Beer
Ja. Wij kunnen natuurlijk niet sturen op de rente-ontwikkeling, maar we kunnen natuurlijk wel nadenken over wat dit precies betekent voor ons financieringsbeleid. Zitten daar nog bepaalde keuzes in die we kunnen maken? Dat nemen we mee in die scenarioberekening voor de rente.
Voorzitter. Volgens mij was dat het. De andere collega's zullen nog even kort aanhaken.

De voorzitter
Wethouder Van Zutphen.

Wethouder Van Zutphen
Voorzitter. De heer Janssen had vragen over de Fit en Funregeling. Die is unaniem vastgesteld door de raad. Laatst nog in december 2021, de Nota armoede en schulden die ook bij een van de andere agendastukken zit. Wat mij betreft blijft dat een regeling waarbij wij gewoon een bedrag overmaken, want de alternatieven blijken overal in het land slecht te werken. Een alternatief zou zijn een minimapasje. Mensen generen zich om van een minimapasje gebruik te maken. Er is dus een heel laag gebruik. Een alternatief zou zijn een declaratieregeling. Mensen willen naar het theater en moeten dan vooraf of achteraf een bonnetje inleveren. Dat soort declaratieregelingen met bonnetjes en controle door de gemeente blijken ook slecht te werken. Mensen komen dan opnieuw in een systeem terecht waar mensen geen raad mee weten. Dat zien we ook met allerlei eigen gemeentelijke regelingen waar we nog met declaraties werken. Het bereik is dan heel moeizaam. We hebben natuurlijk de particuliere fondsen. Maar dit is gewoon een regeling. Mensen met een minimum inkomen vullen het ene gat met het andere. Het kan dus heel goed zijn dat sommige mensen die € 70 gebruiken om hun huurschuld te betalen en een ander de achterstand op de ziekenfondspremie of wat dan ook. Ik vind het op zich een hele kunst als het mensen überhaupt lukt om met een minimum inkomen toch iedere keer weer het einde van de maand te halen. U vraagt een soort controlemechanisme. Ik denk niet dat dit daar toegevoegde waarde zou hebben.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Heel kort. Ik hoorde de wethouder een mening geven over de minimapas. Misschien moet hij toch eens te rade gaan in Rotterdam. Volgens mij wordt daar door minima zeer veel gebruik gemaakt van de Rotterdampas die korting biedt op allerlei voorzieningen. Dus ik vind het wat kort door de bocht als de wethouder zegt: mensen schamen zich ervoor. Ik ken ook vooral heel veel mensen die daar met heel veel plezier gebruik van maken. Dus ik ken vooral de andere kant. Misschien moeten we daar toch een keer over doorpraten. Niet nu, maar wel als de mogelijkheid er is om er een keer goed naar te kijken.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik heb een vraag aan de wethouder. De regeling heet: Fit en Funregeling. Zo heet de regeling volgens mij niet voor niets. Volgens mij is het de bedoeling dat je met die centen ook iets doet aan fitheid of iets leuks cultureels oppakt waar je normaal gesproken niet aan toekomt. Ik hoor de wethouder zeggen, ik zeg het even in mijn eigen woorden: eigenlijk is het een soort verkapt stukje extra bijstand, want mensen moeten zien rond te komen. Noem het dan ook zo. Is de wethouder dat met mij eens?

Ik heb nog een andere vraag over de besteding van het bedrag. Heeft het college inzicht in hoe dat dan wordt besteed? Wordt daar ook onderzoek naar gedaan?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Ik snap ergens wel waar de wethouder vandaan komt als het gaat om schaamte, maar ik kan dit eigenlijk totaal niet rijmen met hoe we het dan bij bijvoorbeeld de e-knip wel aanpakken. De e-knip wordt ook beschikbaar gesteld aan mensen met een lager inkomen. Volgens mij hebben we alleen maar lovende geluiden gehoord over de inzet van die middelen. Kunt u zich daarom voorstellen dat dit er niet ideaal bij aansluit? Dat is een.
Twee. Ik vind het ook nog eens een heel belangrijk thema om het aan te laten sluiten bij lokale ondernemers. Voor hetzelfde geld maakt u ieder jaar dat geld over en wordt het ergens uitgegeven, bijvoorbeeld in een schoenenwinkel in Rotterdam. Dat kan volgens mij toch niet helemaal de bedoeling zijn.

De heer Oulad Lmaroudia, D66 (interruptie)
Ik heb een korte interruptie. Onze geliefde wethouder had het net over een minimapas en dat het wellicht een bepaald stigma met zich zal dragen. Wellicht is het interessant voor de wethouder om te kijken naar hoe Den Haag en Rotterdam dit hebben georganiseerd. In Den Haag hebben ze bijvoorbeeld een Ooievaarspas. Daar hebben ze het een andere naam gegeven. In Rotterdam hebben ze een pas die iedereen kan kopen, maar mensen met een lager inkomen kunnen die krijgen. Er zijn dus initiatieven in het land die het anders doen dan ons. Wellicht is dat een vorm om naar te kijken. Hoe staat de wethouder daartegenover?

De voorzitter
Dat zijn volgens mij voldoende interrupties op dit punt. We zijn met de zomernota bezig, maar gaat u toch nog maar een antwoord geven op Fit en Fun.

Wethouder Van Zutphen
Voorzitter. Ik wil graag naar ieder initiatief kijken. Ik ben er erg voor om minimageld zo veel mogelijk echt terecht te laten komen wij de minima en zo weinig mogelijk bij uitvoeringskosten. Ik wil ook niet dat mensen worden belemmerd in het gebruik van een regeling door allerlei dingen die wij bedenken. Desondanks, als de heer Verreck en de heer Oulad zeggen dat het in Rotterdam prima werkt, dan wil ik daar heel graag naar kijken. Tegelijkertijd wil ik verwijzen naar de geschiedenis van de Fit en Funregeling. Die naam is er namelijk niet voor niets. In het verleden hadden wij een regeling waarbij mensen met een kaartje voor het theater, voor Roda of wat dan ook naar de Sociale Dienst gingen. Dat werd gecontroleerd en dan kreeg je dat vergoedt. Dat is geschiedenis. Daarvan hebben wij gezegd: die uitvoering kost bakken vol geld. Mensen hebben geen zin in die procedure en weet niet hoe ze moeten omgaan met de procedure. Het bereik was dus laag. Daarom hebben we in plaats van die declaratieregeling dit bedrag voor Fit en Fun. Dus dat is de geschiedenis van de naam. Shakespeare zei al: dat wat wij een roos noemen, zou onder iedere andere naam net zo lekker ruiken.
Hebben wij inzicht in de besteding? Nee, dat hebben wij niet juist omdat we het zo verstrekken. Maar er zijn heel veel mensen die het wel degelijk voor dat doel gebruiken. We hebben geen statistisch onderzoek gedaan.
Ik wil er bovendien op wijzen dat er allerlei regelingen zijn. Je hebt bijvoorbeeld de kinderbijslagregeling. De Sociale Verzekeringsbank controleert echt niet of de kinderbijslag voor kinderen wordt uitgegeven. De Belastingdienst controleert ook niet of de hypotheekrenteaftrek wordt besteed aan de hypotheekrente.
Dus wat dat betreft kan ik u dat inzicht niet geven. Ik zou het ook onwenselijk vinden als we dat nu toch moeten gaan controleren.

Dan zijn er vragen gesteld over hoe het nu zit met dat flinke overschot dat wij hebben bij de bijstandsuitkeringen. Dat is niet alleen iets van het nu lopende jaar, maar dat hebben we in de afgelopen jaren telkens weer gehad. Dat is niet iets dat als manna uit de hemel is komen vallen, zo van Heerlen krijgt ineens een mooi geschenk uit Den Haag. Het landelijke macrobudget waar wij de bijstandsgelden uit krijgen, stijgt mee omhoog en omlaag met de landelijke uitstroomcijfers. Onze uitgaven zijn afhankelijk van de plaatselijke uitstroomcijfers. Op pagina 116 van de jaarrekening die de raad net heeft goedgekeurd ziet u hoe goed wij het doen in verhouding tot de andere grote steden in Nederland. Dat overschot bij bijstand heeft daar alles mee te maken.
U hebt net dit fantastische boekwerk gekregen over de Bovengrondse Vakschool. Daar is Martin de Beer portefeuillehouder, maar de rest van het college hoort bij de supportersclub. Ik denk dat deze manier van werken ertoe leidt dat wij toch veel beter dan het landelijk gemiddelde uitstroom hebben uit de bijstand.
Dan zijn er vragen gesteld over JENS. Het budget voor JENS is dit jaar aanzienlijk opgehoogd via de begroting ten opzichte van 2022. Een nieuw contract. Vandaag hebben we natuurlijk ook weer in alle media gehoord en gelezen dat het in Nederland heel slecht gaat met de mentale gezondheid van de jeugd. Daar ontkomt Heerlen ook niet aan. Het contract dat wij met JENS hebben, biedt de mogelijkheid om aan het eind van het jaar mocht blijken dat het budget niet genoeg is, eventueel op te hogen. Maar alleen als dat niet verwijtbaar is. Dus als dat door omstandigheden komt die niet beïnvloedbaar waren door JENS.
In september komen we terug op XONAR. Daar moet de raad in september een besluit over nemen.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
De wethouder noemde net de bijstandscijfers. Als ik kijk naar de bijstandcijfers van 2018 tot en met heden in de huidige arbeidsmarkt, dan zie ik daar een teruggang van 4,8 naar 4,2. Ik kan niet zeggen dat dit nou geweldige cijfers zijn, zeker in de huidige arbeidsmarkt.

Wethouder Van Zutphen
U moet die cijfers vergelijken met hoe het landelijk is. Landelijk heeft de arbeidsmarkt zich ook gunstig ontwikkeld. Mensen die in de bijstand zitten, is geen gewoon bestand van werklozen. Dat zijn mensen die om allerlei redenen in de bijstand zitten. Wethouder De Beer verstrekt de raad twee keer per jaar de monitor. Dan ziet u hoe de samenstelling van de groep eruitziet. Dat varieert van mensen die heel kansrijk zijn om snel uit te stromen tot mensen die in heel slechte gezondheid verkeren en bij wie je dus weinig verwachting kunt en moet hebben over de mogelijkheid dat zij uitstromen, hoe goed de conjunctuur zich ook ontwikkeld.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Ik hoor het de wethouder zeggen. Ik ben hartstikke enthousiast over de Bovengrondse Vakschool. Ik denk alleen dat we heel even scherp moeten hebben waar die pak hem beet 400 mensen die tussen 2018 en 2022 uit de bijstand zijn gegaan heen zijn gegaan. U weet hopelijk net zo goed als ik dat een heel groot gedeelte van die mensen simpelweg in de AOW is terechtgekomen. Dat zullen we dan wel even moeten nuanceren hoe effectief ons beleid op het helpen van mensen vanuit die situatie naar een werkend bestaan daadwerkelijk is geweest. Daar ben ik natuurlijk wel even scherp op. Ik hoop dat u met ons kunt delen hoe die verhoudingen ongeveer liggen.

Wethouder Van Zutphen
Ook het landelijk budget wordt beïnvloed door uitstroom naar de AOW. Bovendien is de AOW-leeftijd in de afgelopen jaren in een heel snel tempo verhoogd. De uitstroom naar de AOW is dus heel beperkt geweest.

De voorzitter
Dank u wel. Ik kijk nog even naar de rest van de supportersclub. Wethouder Clemens.

Wethouder Clemens

Dank u, voorzitter. Ook supporter van de Vakschool inderdaad. Er is een vraag gesteld over de archieven die in de zomernota staan genoemd. Dan gaat het over de verhuizing van de archieven. Die liggen nu in Echt opgeslagen bij het bedrijf Oasis. Daar liggen zo'n 40.000 dozen met archieven van de gemeente Heerlen. Die dozen moeten worden uitgepakt, gesorteerd en die moeten vervolgens weer verwerkt worden en eventueel naar ons archief worden verplaatst. Als je dat 40.000 keer doet keer ongeveer €4,50, dan kom je in de buurt van die € 200.000 die hier wordt genoemd. Dus zwaar werk, belangrijk werk, maar het moet gebeuren. Dus ik zou zeggen: don't look back in anger.

De heer IJzerman, VVD (interruptie)
Dan is dat helder. Dan had daar 'uitzoeken' moeten staan in plaats van 'uitboeken'. Dank u wel.

De voorzitter
Even kijken. Verder nog iemand? Alleen ik zelf nog. Meneer Verreck, op uw vraag om een analyse te maken op verzuimpreventie en methodieken. Ik zeg toe dat we daar bij u op terugkomen. Ik zal ook kijken of we daar de relatie met inhuur kunnen leggen. Die zal voor een deel gerelateerd zijn aan ziekteverzuim en voor een veel groter deel aan de arbeidsmarkt. We komen daarop terug.
Is er behoefte aan een tweede termijn? De heer Bosch.

Tweede termijn

De heer Bosch, PVV
Meneer de voorzitter. Ik heb een vraag gesteld over de afwijkingen van de kernthema's waarin de prijsindex van 8% naar 24% verrekenbaar zou gaan. Daar heb ik geen antwoord op gekregen. In het geval dat de kosten worden gedekt vanuit de exploitatie, dan kan dit het risico met zich meebrengen dat ingeleverd moet worden op het kwaliteitsniveau. Wat bedoelt men daarmee? Daar had ik graag een antwoord op van de wethouder.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. Heel kort. Wethouder De Beer is onze vraag vergeten over de onzekerheden van onder andere XONAR, JENS en de Kredietbank, die dit jaar op ons afkomen en waarom dit geen reden is tot ingrijpen in de beheersmaatregelen op de financiële middelen. En hoe het college in dat verband ook naar het weerstandsvermogen kijkt.

De voorzitter
Dank u wel. Wethouder De Beer.

Wethouder De Beer
Het is heel vervelend, maar we kunnen de heer Bosch niet goed verstaan. Er staat ook nog een ventilator te draaien. Kunt u het nog een keer herhalen?

De voorzitter
Meneer Bosch, kunt u het nog één keer herhalen?

De heer Bosch, PVV
Ik zal het nog een keer herhalen. Het gaat over de algemene afwijkingen die gelden voor de kernthema's. Dat is het blad 12 van de zomernota. Daarin staat dat de prijsindex van 8% niet reëel is geweest en dat die nu naar marktconform 24% gaat. Dat kan in dit geval ertoe leiden dat men vanuit de exploitatie het

risico kan meebrengen dat ingeleverd moet worden op het kwaliteitsniveau van die kernthema's. Wat bedoelt u daarmee? Het risico van het kwaliteitsniveau. Is dat bezuinigen op die kernthema's? Daar had ik graag een antwoord op. Punt 5.1.

Wethouder De Beer
Ik heb het gezien, maar ik ben het even aan het zoeken. Bij de begroting houden wij natuurlijk rekening met een bepaalde prijsindex. Er staat: met betrekking tot de contracten was rekening gehouden met een prijsindex van ongeveer 8%, gerekend vanaf 2021. Met de kennis van nu blijkt dus dat bij de contracten die we opnieuw zijn moeten aangaan een hogere index aan de orde is geweest dan waar we mee hebben gerekend. Ook dat kan een verdringend effect hebben. Dus vandaar de winstwaarschuwing. Als die kostenstijging zich verder voordoet, dan moet worden ingeleverd op het kwaliteitsniveau. Maar ik denk eerlijk gezegd dat dit een heel algemene opmerking is en niet op specifieke contracten van toepassing is.
Ik kijk even naar achteren.

De voorzitter
Het begint een beetje op Twee voor Twaalf te lijken: we zoeken het op en dan gaat nu een metertje lopen!

De heer Leers, Hart-Leers
Er zitten reclameblokjes tussen.

De voorzitter
Nee, meneer Leers. Twee voor Twaalf is de publieke omroep. Dat gaan we niet doen! Ik probeer á la een slechte quizmaster gewoon de tijd te doden. Dat moet ook gebeuren.

Wethouder De Beer
Een hulplijn. Deze contracten gaan over het groenonderhoud en de prijsindex die we hanteren met betrekking tot het groenonderhoud. Die zijn dus harder gestegen dan waar we rekening mee hebben gehouden. Dat betekent dus dat je wellicht in de contracten, gegeven de gestegen prijzen, in moet boeten op de kwaliteit. Dat is eigenlijk de winstwaarschuwing die hier wordt afgegeven. Maar het heeft dus betrekking op het groenonderhoud. Het had wel iets explicieter gemogen.

De voorzitter
Dan nog de vraag van de heer Dragstra.

Wethouder De Beer
Die neemt de heer Van Zutphen.

De voorzitter
Dank u wel. Ook dank aan de hulplijn. Laten we dat ook maar zeggen.

Wethouder Van Zutphen
Voorzitter. De beheersing van de kosten van KBL, daarbij helpt zeer dat wij vanaf 1 januari aanstaande uit de KBL treden. We kunnen dan de kosten en onze inzet voor schuldhulpverlening zelf doen in plaats van afhankelijk te zijn van steeds weer een nieuwe kostenverdeling en verliezen binnen de KBL. In die zin is het erg goed dat we daar op een overigens nette manier uitstappen.
Dan als het gaat over jeugdzorg algemeen. Over XONAR komen we natuurlijk in september te spreken. Dat blijft gewoon in financiële zin een groot zorgpunt. Tegelijkertijd hebben we natuurlijk de bepaling in het coalitieakkoord dat we natuurlijk strikt toezien op kostenbeheersing, maar dat we ook doen wat nodig is. Daar laveren we in.

Over JENS ben ik helemaal niet zo pessimistisch dat daar in financiële zin dramatische dingen zouden kunnen gebeuren. De cijfers XONAR heeft u vandaag gezien. Als XONAR inderdaad de verkenning zoals die op dit moment plaatsvindt uit JENS stapt, dan hebben wij voor de toekomst niet zo heel veel meer met XONAR te maken. Alleen nog bij de residentiële jeugdzorg hebben wij dan nog een band met XONAR. Dat risico wordt in ieder geval in de toekomst wel minder.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Misschien zie ik het verkeerd. De wethouder maakt zich niet zo'n zorgen om de financiële situatie bij JENS. Zie ik het goed dat we 4 miljoen extra hebben betaald aan JENS in 2022? Tenminste, dat haal ik uit de raadsinformatiebrief. Als ik even naar de inleiding bij de jaarrekening kijk, heb ik de volgende vraag. Daarin staat letterlijk: "De verwachting wordt ondersteund door de literatuur. De mening van de deskundigen is dat we in de komende jaren nog rekening moeten houden met de impact van de maatschappelijke ontwikkelingen waar we in de afgelopen jaren last van hebben gehad." Met andere woorden, hij zegt: wat we nu hebben, verwacht ik ook in de komende jaren. Net als u maak ik me ook heel veel zorgen over de mentale gesteldheid van onze jeugd. In de zomernota zie ik dan JENS opgenomen als PM-post. We hebben een verlies van 3,5 miljoen. Als ik dan ga doorrekenen dat JENS waarschijnlijk ook weer op een verlies uitkomt, zijn we ons dan niet zelf voor de gek aan het houden? We zeggen nu in onze zomernota: we hebben een verlies van 3,5 miljoen.

De voorzitter
Meneer Jacobs, het begint op een betoog te lijken.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Sorry. Bent u dat met mij eens?

De voorzitter
Heel goed! Dank u.

Wethouder Van Zutphen
Nee, voorzitter. De cijfers die u noemt, gaan over het afgelopen jaar, over de jaarrekening. We hebben het nu over de zomernota. Dat is het lopende jaar. Daar hebben we op grond van de meest actuele informatie van dat moment het budget al opgehoogd. Vervolgens gaat het over de vraag of dat misschien aan het eind van het jaar blijkt dat dit toch onvoldoende was. Dat zien we aan het einde van het jaar via de Jaarrekening 2023 die volgend jaar in het voorjaar in deze raad aan de orde komt.

De voorzitter
Dank u wel. Wenst u stemming over de Zomernota? Dat is niet het geval. Dan is deze bij deze vastgesteld. Dank u.

7. Kaderbrief 2024
De voorzitter
Wie wenst het woord? Ik begin bij de heer Reijnders.

Eerste termijn

De heer Reijnders, SP
Dank u wel, voorzitter. De kaderbrief is vrij helder en legt de focus op vier belangrijke opgaven voor onze stad. Dat is goed in een tijd waarin we met heel veel onzekerheden te maken hebben en wellicht ook nog krijgen. We moeten waakzaam zijn ten aanzien van de financiën, maar wat de SP betreft moeten we ook scherp aan de wind durven te zeilen. De uitdagingen voor onze stad, of het nu gaat om bestaanszekerheid,

een goede toekomst voor onze inwoners, de ontwikkeling van ons centrum of de woon- of duurzaamheidsopgave, vragen een gemeentebestuur dat ambitieus is en de lat hoog legt. Een gemeente die niet uit voorzorg allerlei plannen in de koelkast zet en geld oppot, maar die zijn kop in de wind steekt en vooruit blijft gaan. Daarbij wel altijd scherp lettend op de financiële ontwikkelingen en daarna handelend als dat nodig blijkt. Volgens mij geeft de uitgebreide uitleg van de heer De Beer bij de zomernota en de jaarrekening daar in het verleden blijk van een geeft het ook vertrouwen voor de toekomst.
Wat de SP betreft geven de opgaven hierbij een goede richting. De basis zal nu eenmaal op orde moeten zijn, want een huis bouw je alleen op een goed fundament. De transformatie van ons centrum krijgt ondertussen zichtbaar gestalte. Met de komst van veel groen en onderwijs naar onze binnenstad kan ons centrum een enorm positieve impuls krijgen. Uiteraard staan we als SP pal voor een sociale stad, waar we doen wat in onze macht ligt om bestaanszekerheid en een kansrijke toekomst voor iedere Heerlenaar te verzekeren. Het is een opgave die we altijd en voluit moeten blijven aanpakken. Natuurlijk voeren wij uit liefde voor onze stad ons coalitieakkoord verder uit. De kaderbrief is wat de SP betreft akkoord. We kijken halsrijkend uit naar de begroting zelf.
Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA
Dank u, voorzitter. Enkele onderwerpen die wij belangrijk vinden en waar wij vinden dat genoeg geld voor beschikbaar moet blijven. Het CDA vindt het vooral belangrijk dat er genoeg geld voor veiligheid beschikbaar komt en vooral een genoeg geld om genoeg boa's de realiseren. Aangezien er in de wijken en ook rond het Maankwartier steeds veel overlast wordt gemeld, moeten wij hier de volle aandacht aan geven om deze wijken leefbaar te houden. Vooral de buurten en wijken hebben onze aandacht en daar mag niet op worden bezuinigd. Ook vinden wij dat we meer moeten vergroenen, want dat is ook belangrijk voor het verminderen van de CO2-uitstoot.
Natuurlijk steunen wij de ambitie om het hoger en middelbaar onderwijs naar de binnenstad te halen. De jeugd hoort in de binnenstad samen met de ouderen. Vooral midden in het centrum. Studentenhuisvesting in de stad zorgt voor verlevendiging.
U schrijft in de nota dat de samenwerking op Zuid-Limburgs niveau en de provincie wat stroef verloopt. Over welke thema's heeft u het dan? Hoe gaat u de know how vergaren om toch voldoende woningen te kunnen bouwen, ondanks de problemen met de CO2?
Verder vinden wij dat vooral op jeugdzorg niet mag worden bezuinigd, omdat er genoeg geld beschikbaar moet zijn voor de problemen van de jeugd, zodat ze dadelijk toch als volwassenen in de samenleving kunnen functioneren. Vooral aandacht hiervoor. Wij steunen de kadernota.
Dank u, voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel. De heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. De kaderbrief is een belangrijk document. Laat dat duidelijk zijn. Wij willen toch graag ook een beetje als voorbode richting de beschouwingen nog wat duidelijke accenten zetten bij deze kapstok. Wij hopen dat het college zich een en ander ter harte neemt.
De kaderbrief is opgebouwd aan de hand van een viertal opgaven. Ik wil stilstaan bij de eerste drie opgaven. De eerste is de basis op orde. Dat is evident. Daar kan niemand het natuurlijk mee oneens zijn. We willen er wat dat betreft toch even een paar dingen uit lichten.
De eerste heeft betrekking op voorzieningen in de wijken. Dat is een absoluut aandachtspunt. In dat kader maak ik toch maar meteen even het bruggetje naar een tweetal projecten die vanavond ook al eerder aan

bod zijn gekomen. Daarvan zeggen wij dat wij ze hartstikke belangrijk vinden, met name ook in relatie tot de doorontwikkeling van Heerlen-Noord. Dan heb ik het heel concreet enerzijds over de doorontwikkeling van Hoensbroek Centrum. Ik heb al eerder aangegeven dat daar steeds meer geluiden naar ons toe komen van mensen die op dit moment in gewone leuke, gezonde buurten en wijken in Hoensbroek wonen en die op basis van het uitblijven van perspectief of al concrete verhuisplannen hebben, of daar serieus over aan het nadenken zijn. We moeten er natuurlijk wel voor zorgen dat die uitstroom wordt tegengegaan. Een ontwikkeling van Hoensbroek Centrum op korte termijn en met een duidelijke visie, een duidelijke planning, maar ook met een duidelijk financieel plaatje is echt essentieel.
Datzelfde geldt ook voor het Willemskwartier. We hebben het ook daar al vaker over gehad. Kempkensweg, Willemstraat en Spoorsingel, ook die doorontwikkeling. Dat is het begin van Heerlen-Noord. Net na het Maankwartier moet je die overgang in positieve zin vormgeven. Alleen ook hier blijven de plannen uit. Ik heb net van de wethouder gehoord dat die er wel aan zitten te komen. Dat is de hoogste tijd wat de OPH betreft. Ik ga daar dadelijk op in als we het over het centrum hebben, want dan maak ik die koppeling nog.
Dan ten aanzien van basis op orde en veiligheid. We hebben het ook al eerder aangegeven. Ik hoop ook dat het college dat oppakt. Wij zijn echt voorstander van flexibele inzet van - ik noem het maar even in algemene zin - het veiligheidspersoneel. Dan heb ik het over boa's, politie, maar ook het ambtenarenkorps. Ga daar zo flexibel mogelijk mee om, zodat we wat dat betreft een adequate invulling krijgen ten aanzien van het veiligheidsgevoel van mensen in onze stad. Daar hoort ook de samenwerking in Parkstad bij rondom de randgemeenten.
En dan als laatste rondom basis op orde, de betrokkenheid van burgers. We weten dat het burgerberaad in ontwikkeling is. Het duurt wel erg lang, moet ik eerlijk zeggen. Maar goed, we gaan ervan uit dat dit dadelijk ook concreet wordt vormgegeven. Daarnaast denk ik dat het ook heel erg belangrijk is dat wij steeds meer merken, met name in de wijken, dat de kwetsbare groepen baat hebben bij voldoende ondersteuning, met name door vrijwilligers. Wij missen een hele duidelijke visie op hoe je eigenlijk dat hele vrijwilligerskorps kunt opkrikken, met name kwantitatief, uiteraard ook kwalitatief. Is dat nou niet een opgave voor de gemeente samen met de buurtorganisaties om daar eens even de koppen voor bij elkaar te steken en te kijken hoe je daar uiting aan kan geven?
Voorzitter. Als laatste op het gebied van basis op orde denk ik dat het ook belangrijk is dat we ervoor zorgen dat we voldoende woonfaciliteiten in de wijken kunnen garanderen en dan met name ook voor zeer zeker de oudere doelgroep. En uiteraard natuurlijk ook voldoende aandacht voor kwetsbare ouderen. In dat kader heeft collega Adriane Keulen recent ook een aantal concrete vragen gesteld over lopende projecten.
Dan de tweede opgave, de bestaanszekerheid. Heerlen gaat er prat op een sociale gemeente te zijn. Dat is ook terecht. Laat dat duidelijk zijn. Dat onderschrijft ook de OPH. Maar we moeten wel oppassen dat we niet te zeer de verhouding van repressie naar proactiviteit... We moeten de balans goed in evenwicht houden. Wij zien met name nog te weinig van die proactiviteit. We zien goede aanzetten in bijvoorbeeld het project Heerlen-Noord, maar het accent - dat zie je ook in dit document staan - ligt heel erg veel op de regelingen. We hebben het er net al even over gehad. De Fit en Funregeling wordt nog een keer genoemd. Dat zijn allemaal extra regelingen, zoals de maatregelen, die heel vaak ook gewoon terecht zijn. Laat dat duidelijk zijn. Ik zeg echt niet: weg ermee. Dat is absoluut niet de bedoeling. Maar we zouden het accent ook wat meer naar de voorkant moeten leggen en moeten toewerken naar de eigen verantwoordelijkheid van mensen.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Het ligt misschien aan mij, maar ik snap het niet helemaal. Kunt u een concreet voorbeeld geven van wat u bedoelt met proactief, meer aan de voorkant en andere accenten. Kunt u eens een voorbeeld geven?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Ten aanzien van de proactiviteit zie je al heel goede voorbeelden die zich voordoen in het kader van Heerlen-Noord. Dat begint al op de basisscholen, om kinderen in een rijkere schooldag te voorzien. Om

kinderen ook al maatschappelijk meer betrokken te maken. Het aanpassen van de leefomgeving is ook heel belangrijk. Er zijn nu goede aanzetten die met corporaties worden gedaan. Dat zijn allemaal zaken die er aan de voorkant toe moeten leiden dat mensen zich sociaal beter zelfstandig zouden moeten kunnen redden. Dat zijn al heel goede voorbeelden.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Ik ben het daar zeer mee eens, maar daarmee concludeer ik ook een beetje dat u eigenlijk zegt: ze zijn er niet. U noemt twee voorbeelden van dingen die we doen, dus eigenlijk doen we het hartstikke goed concludeer ik dan.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dat zijn inderdaad goede aanzetten. Alleen, als ik naar de kaderbrief kijk, dan zie ik dat het accent met name ligt op het uitvoeren van de sociale regelingen. Ik vind dat het accent ook veel meer naar de voorkant zou moeten gaan. Dat is het punt dat ik daarmee wil maken.
Dan is het natuurlijk ook nog eens een keer zo dat in datzelfde kader van bestaanszekerheid we natuurlijk niet alleen maar te maken hebben met mensen die aan de onderkant van de maatschappij moeten zien te overleven. Het is ook goed dat we daar ondersteuning aan geven. Maar laat ook duidelijk zijn, we hebben nog met meerdere doelgroepen in onze stad te maken. Ook die mensen hebben voldoende ondersteuning nodig. Dan heb ik het ook over ondernemers en over mensen met een midden en een hoger inkomen.
Voorzitter. Het laatste punt is de opgave Centrum Heerlen. Wij lopen over van ambitie. Dat is goed. Het is goed dat we ambitieus zijn. Alleen vraag ik me het volgende af. Ik maak dan toch weer even het linkje naar wat ik net heb gedaan. De huidige projecten zoals ze er allemaal op staan met de miljoenen die daaraan gekoppeld zijn. Als voorbeeld noem ik het project Landsfort Herle. Daar hebben wij in de raad al een investeringskrediet voor afgesproken van 1,9 miljoen. In de forecast van het project - het geld dat volgens de huidige prognose nodig is - wordt uitgegaan van 5,3 miljoen. Ik kan me voorstellen dat daar voor een groot deel subsidies moeten worden gevonden. Maar waar hebben we het over? We hebben het over miljoenen voor dit project en dat in relatie tot volgens de OPH nog veel belangrijkere projecten als zijnde de ontwikkeling van het Willemskwartier en Hoensbroek Centrum. Ik vraag ook echt af hoe dat nu eigenlijk past binnen het beleid van de coalitie. Dat zijn echt projecten die bijdragen aan betere sociale omstandigheden in Heerlen-Noord. Hoe verhoudt zich dat ten opzichte van de investeringen die we in het centrum moeten doen? Ik zeg het maar even zoals het eigenlijk is in onze ogen. Dat project Landsfort Herle is allemaal leuk en aardig, geschiedkundig misschien ook nog wel redelijk interessant, maar eigenlijk in relatie tot al die andere belangrijke opgaven vinden wij het een onzinnig project.
Als laatste in het kader van de ontwikkeling van het centrum Heerlen - dat gaat ook over de centen - het is al eerder genoemd, het risico met betrekking tot het project Hogeschool Zuyd naar de Promenade halen. Er is nog niet eens een intentieovereenkomst gedeeld met deze raad. Er is door de heer ... Leers. Hoe kan ik die naam nou vergeten? Er is door de heer Leers diverse keren naar gevraagd. Die ligt er nog niet eens. Laat staan dat er een risicoanalyse is gemaakt. Want wat gaat er gebeuren als dadelijk onverhoopt de Hogeschool Zuyd zegt: ondanks dat we in eerste instantie hebben aangegeven best wel graag met elkaar te willen samenwerken op die locatie, hebben wij toch besloten om bijvoorbeeld op de huidige locatie te blijven of de locatie te verplaatsen naar bijvoorbeeld Maastricht. Wat betekent dit dan voor de investeringen die nu al zijn gedaan en straks nog worden gedaan door de gemeente Heerlen, het aankopen van vastgoed en de risico's die daaraan gekoppeld zijn. Als Hogeschool Zuyd dadelijk zegt 'tot ziens', wat gebeurt er dan met al dat vastgoed? Dan zitten we daarmee in de maag. Dat zal er dadelijk wel mogelijk een projectontwikkelaar op de proppen komen die zegt: ik heb een heel leuk projectje, maar wel voor 30% van de normale prijs. Dat risico is veel te groot.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter. Via u een interruptie aan ... Ik ben even de naam kwijt van u, meneer De Groot. Het ook u inmiddels vernomen dat er gecommuniceerd wordt naar pandeigenaren in het gedeelte van de Promenade

dat er een tijdshorizon van een jaar of tien wordt geschetst voordat men mogelijk tot realisatie van dat plan over gaat? Zo ja, welke betekenis heeft dat voor hetgeen u net vertelde over al hetgeen men van plan is aangaande Hogeschool Zuyd naar het centrum?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Als dat zo is, dan is dat nog een keer een extra argument om heel kritisch te zijn op deze plannen. Te meer daar wij ook vernomen hebben dat intern bij de Hogeschool Zuyd, ondanks het enthousiasme van de wethouder en de bestuurder die hier in de commissie heeft gesproken - zo van: 'we zijn zo goed bezig in de samenwerking met elkaar' - dat er ook wel geluiden zijn vanuit de Hogeschool Zuyd dat er op dit moment echt wordt gedacht aan primair toch weer te gaan investeren op de huidige locatie en dat de gesprekken met de gemeente Heerlen iets is voor de verre toekomst. Dat stemt mij en onze partij niet gerust. Als we het dan hebben over hoe we dadelijk moeten omgaan met de Begroting 2024, dan zouden wij dit graag aan het college willen meegeven om hier nog eens heel goed over na te denken en na te gaan of deze aanpak de risico's waard is.
Voorzitter. Als laatste. Nogmaals, het centrum van Heerlen is hartstikke belangrijk, maar wij zeggen ook dat ook die andere wijken minstens zo belangrijk zijn. Als je het dan letterlijk hebt over het centrum, dat is de huiskamer, de hoeskamer. Daar hebben wij wel wat mee. Maar laten we wel wezen, een huis bestaat niet alleen uit een hoeskamer. Daar zijn ook nog andere onderdelen minstens zo belangrijk in. Laten we wat dat betreft ons niet alleen maar op die opgave centrum Heerlen focussen.
Voorzitter. Als laatste dan ook met name die financiële risico's, zoals de Hogeschool Zuyd. We hebben de slechte voorbeelden recent gezien: Floriade Almere, centrumplan Arnhem. Dat heeft tot miljoenen verliezen geleid in die gemeenten. Als we een inschatting moeten maken van risico's, dan vind ik wel dat we daar niet alleen vanuit het college maar ook als geheel in deze raad een verantwoordelijkheid hebben om daar goed met elkaar over in debat te gaan en elkaar ook recht in de ogen te kijken, zo van dit doen we wel en dit doen we niet.
Dank u.

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Schreurs.

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang
Dank u wel, voorzitter. Zoals verwacht, sluit een heel aantal punten aan bij wat de OPH net heeft gebracht. Maar wij gaan het natuurlijk weer hebben over Hoensbroek Centrum. Met alle respect voor alle projecten die lopen. Op de een of andere manier krijgen we het wel voor elkaar om zeer grote bedragen van tevoren voor centrumplannen te reserveren en al heel snel een plan op tafel te gooien, maar over Hoensbroek Centrum - dat wij al vanaf het coalitieakkoord op de agenda hebben staan - staat nog geen woord van op papier. Dan krijgen we in eerste instantie als antwoord: we komen met een procesvoorstel en daar willen we wel iets voor regelen. Wij vragen daar net naar en dan krijg ik als antwoord: we zullen procesbedragen gaan reserveren. Dat is gewoon te weinig komt niet tegemoet aan hetgeen wij hebben afgesproken. We hebben afgesproken dat er een concreet plan van aanpak en ook een implementatie gaat komen. Ik wil dus een zwaardere toezegging hebben van de wethouder dan alleen maar: we gaan wat procesbedragen reserveren. Zeker ook gezien de discussie die net werd gevoerd over alle lasten en de financiële staat breed van onze stad. Daar heb ik als Hoensbroekse partij heel sterk het gevoel dat Hoensbroek hier het kind van de rekening dreigt te gaan worden en dat er wederom niets gebeurt in Hoensbroek Centrum.
Dus ik wil hier echt een hardere toezegging van het college hebben dat we in 2024 ook echt aan de slag gaan en dat er geld voor wordt gereserveerd. En niet dat het tot een keuze moet gaan komen - net was het Landsford Herle, maar daar kunnen ook andere projecten worden genoemd - en er weer niet wordt gekozen voor de aanpak van Hoensbroek Centrum. Voor ons is dat dus een heel harde.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik kan ontzettend meevoelen met mevrouw Schreurs. Wij hebben dat ook tot in den treure benoemd. Ik vraag mij het volgende ook oprecht af. U bent onderdeel van die coalitie. Het college zit daar. Ik heb de SP en het CDA geen woord over Hoensbroek Centrum of het Willemskwartier horen zeggen ten aanzien van die kaderbrief. Ik sta echt gewoon te klapperen met mijn oren. Ik denk: zijn ze niet bij die commissievergadering geweest? Hebben ze dat niet tot zich genomen? Alhoewel wij het zeker niet altijd eens zijn met de SP, heb ik de SP wel leren kennen als een partij die echt midden in die wijken aan de gang is. Ik kan het dan ook niet helemaal rijmen waarom zij simpelweg niet ook die ambitie uitspreken. Kunnen ze mij een keer uitleggen waarom zij daar ...

De voorzitter
Ik neem aan dat u hiermee uw eerste termijn meteen klaar heeft.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Nee, nog lang niet.

De voorzitter
Jammer. U interrumpeerde mevrouw Schreurs en gaat op andere partijen zitten. Ik vind het prima, maar ik vind het echt een betoog voor de eerste termijn als ik heel eerlijk ben, want nu krijg ik reacties hierop. Nee?

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Ik had wel een interruptie, maar dat was voordat de heer Janssen mevrouw Schreurs ging interrumperen en vanalles over de SP kwijt wilde. Maar ik ga me even richten op mevrouw Schreurs.

De voorzitter
Prima. Graag.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Ik ben overigens niet zo somber als u. We zijn een jaar ver en volgens mij staan er heel duidelijke plannen in het coalitieakkoord over Hoensbroek Centrum. Maar ik snap ook dat u daarvoor staat en dat u daar graag wat wil zien. Ik zou graag een voorstel willen doen. Misschien eerst aan u en dan doen we dat misschien samen naar het college. Bij het Willemskwartier hebben we een prachtige visie voorgeschoteld gekregen. Daar hebben we allemaal wat van kunnen vinden. Dat helpt ook om dan geur en kleur te geven aan een uitvoeringsplan of een plan van aanpak. Zou het niet heel goed zijn als het college vandaag een toezegging doet over een visie binnen afzienbare termijn. Vanuit die visie krijgen we allemaal wat gevoel bij welke richting het op gaat. Dan kunnen we daarna naar de uitvoering. Is dat wat, mevrouw Schreurs?

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang
Ik kan mij daar natuurlijk bij aansluiten, maar dan wel al een visie in het najaar en dan een aanpak reservering van bedragen voor 2024. Dus het wordt echt tijd dat we hier aan de slag gaan met een aantal zaken en dat er ook geld wordt gereserveerd voor de aanpak van Hoensbroek Centrum. Dat willen we ook meegeven voor de begroting van 2024.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Ik sluit even aan op het voorstel van de heer Reijnders. Dat is prima wat de OPH betreft. Maar dan zou ik hem ook graag willen uitbreiden met diezelfde insteek voor het Willemskwartier. Ik hoop dat de rest van de raad zich daar ook in kan vinden.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Wat de heer Janssen zegt, we kunnen natuurlijk niet alles wat in de kadernota staat benoemen. Het is toch allang bekend dat wij allang akkoord waren gegaan met het Willemskwartier endat wij die visie prima vinden? We kunnen toch niet alles gaan benoemen wat we allemaal prima vinden?

De heer Reijnders, SP
Heel kort. Ik zou misschien nog wel even willen markeren dat een coalitieperiode vier jaar beslaat. Ik zie allemaal mensen och en wee roepen, want we gaan het allemaal niet redden, want in het eerste jaar hebben we nog niet alles gerealiseerd. Ik hoor tegelijkertijd ook roepen: we moeten veel voorzichtiger zijn, we zullen scherpe keuzes moeten maken en dingen niet moeten doen. Ik vind dat een beetje moeilijk met elkaar te rijmen.
Maar even een korte reactie op het Willemskwartier. Volgens mij zijn we daar goed op weg. Er ligt een visie. Er komt ongetwijfeld een uitvoering. Ik heb eigenlijk het vertrouwen - zeker als we die toezegging kunnen krijgen - in het college dat we met Hoensbroek Centrum ook een heel eind gaan komen.

De voorzitter
Meneer De Groot nog en dan ga ik naar mevrouw Schreurs om het betoog af te maken.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Toch even een interruptie op de woorden van de heer Reijnders. Ik hoor de heer Reijnders zeggen: och, we hebben toch nog vier jaar de tijd? Maar dat moet u eens tegen de mensen van Meezenbroek en Schandelen zeggen die daar aan de rand wonen. Dat moet u eens tegen de mensen in Hoensbroek zeggen, van ach: maar wel nu investeren in die megaprojecten rondom het centrum. Hoe kijkt u daar dan tegenaan?

De heer Reijnders, SP
Mijn hart ligt altijd bij de bewoners van Heerlen. Ik herken mij eerlijk gezegd ook niet in de uitleg van mijn woorden, zoals de heer De Groot dat doet. Die laat ik even voor zijn rekening.

De voorzitter
Mevrouw Schreurs, maakt u uw betoog af. Dank u.

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang
Graag. Het andere punt Waar wij op terug wilden komen, waren de basisvoorzieningen in de wijken. Dat is net ook al reeds aangekaard. We vinden inderdaad dat er meer moet gebeuren in de wijken. We hebben die inventarisatie gehad van basisvoorzieningen. Er komt dadelijk ook nog een woonzorgvisie waar ook weer gerefereerd wordt aan allerlei basisvoorzieningen die op orde moeten zijn. Maar we hebben nog nooit echt een concreet plan van aanpak mogen ontvangen. Het wordt wel tijd dat die er ook gaat komen. Hoe gaan we die basisvoorzieningen in al onze wijken op orde brengen?
Dan ons volgende punt. We zijn al enige jaren bezig met het onderwerp het verbeteren van vertrouwen in de politiek en te zorgen dat meer mensen gaan stemmen, daar ons opkomstpercentage nog altijd veel te laag is. We vragen het college nadrukkelijk om in dit kader burgerparticipatie in het komend jaar nog meer aandacht te geven. We denken hierbij onder andere aan het daadkrachtig aan de slag gaan met het burgerberaad en het op alle vlakken verbeteren van communicatie. Denk bijvoorbeeld aan de communicatie rondom het groenonderhoud. De vorige keer hadden wij een motie ingediend, van: communiceer nu vooraf naar mensen toe als er iets gebeurt in wijken. Dat is ook nog steeds niet uitgevoerd. Of het nog meer inzetten van burgerpanels. De werving van de griffier met als specialisatie communicatie zien we als een stap in de goede richting. We zien ook al een paar kleine verbeteringen, maar het kan stukken beter dan momenteel het geval is, zodat we het vertrouwen in de politiek toch wat meer gaan verstevigen en de betrokkenheid van onze burgers gaan vergroten.
Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Dank u wel, voorzitter. Onze stad straalt op vele vlakken haar ambitie uit. In alle domeinen zijn we, ambtenaren, college en raad, dagelijks aan de slag om onze stad beter te maken. Dat gaat met vallen en opstaan, maar het gaat vooral gepaard met keuzes maken. Het spoorboekje daartoe is het coalitieakkoord 'Uit liefde voor onze stad'. Gaandeweg de rit zien we dat we hier en daar moeten bijsturen, soms door voortschrijdend inzicht, soms omdat we geconfronteerd worden met keuzes vanuit Den Haag en onze eigen financiële werkelijkheid.
College, u houdt ons met deze kaderbrief uw afwegingen voor, zodat die verwerkt kunnen worden in de aanstaande begroting. Namens de VVD geven wij u de volgende overwegingen mee.
Financiën. Voorzitter. Wat ons betreft moeten de financiën altijd op orde zijn. Thuis is het ook niet anders. Wat je niet hebt, kun je in principe onder normale omstandigheden niet uitgeven. Niet alleen onze reserves moeten toereikend zijn, maar dat geldt ook voor ons weerstandsvermogen en onze weerstandscapaciteit. Ten aanzien van die laatste twee zouden we graag willen zien wat nodig is om het huidige weerstandsvermogen van 0,86 te brengen naar kwalificatie voldoende, te weten het cijfer 1. De weerstandscapaciteit is nu weliswaar iets boven onze norm van 2%, maar er is niets mis mee om structureel iets meer spek op onze ribben te krijgen. Ook hier zouden we graag in de begroting willen zien hoe die naar structureel 3% van onze begroting zou kunnen gaan.
Voorzitter. De dekking van grote projecten. Het is evident dat die voldoende dekking moeten hebben. Bij voorkeur een lumpsum scenario met een gedegen inschatting als het gaat om prijs- en loonstijgingen, zodat we niet telkens met een tekort worden geconfronteerd waar we vervolgens weer een aanvullende dekking voor moeten zoeken. De VVD zou daarom graag bij de begroting een integraal overzicht in de begroting opgesomd willen zien van projecten groter dan 1 miljoen euro met daarbij de kwalificatie gedekt en of deze een lumpsumkarakter heeft. En of het in de lijn van de verwachting ligt of het daadwerkelijk binnen de projectbegroting gerealiseerd gaat worden. Misschien is dat aan te geven met een inschattingspercentage.
Voorzitter. De provincie stelde vast dat projectreserveringen lang aan een onderwerp blijven hangen. Dat maakt het integraal financieel beleid van onze stad wat onduidelijk. Graag zou de VVD willen zien dat als er binnen 18 maanden geen of bijna geen middelen zijn aangewend voor een project, ze terugvloeien naar de algemene reserve. En als ze weer gereactiveerd moeten worden, ze op dat moment eerst weer langs de raad moeten komen. Kan het college in de begroting aangeven welke projecten nog op de plank liggen en waar nog geen middelen aan zijn uitgegeven?
Voorzitter. Dienstverlening. Dat blijft wat ons betreft een zorgenkindje. In de ogen van de indieners duren processen veel te lang en hebben ze vaak een teleurstellend eindresultaat. Dat niet iedereen wij raak is, begrijpt iedereen. Het is namelijk het afwegen van belangen. Maar wat wel cruciaal is, is de actieve communicatie. Vaak is het lang wachten zonder te weten waar het hangt of lang wachten, omdat er maar geen vaart wordt gemaakt in beleid. Een goed voorbeeld hiervan zijn de initiatieven in Hoensbroek die pas opgepakt gaan worden na het vaststellen van een centrumvisie. Wanneer? Die laatste staat al meer dan vijf jaar op de agenda zonder dat het concreet wordt. De VVD vindt dat dit niet kan.
Onderwijs naar de binnenstad. Hier loopt het emmertje ambitie over. Dat is niet erg als het te managen is. Maar er is wel een verschil tussen 'I have a dream' en de daadwerkelijke uitvoering. Kan het college in de begroting aangeven wat de stip aan de horizon is, wanneer iets in de stad geland moet zijn, welke ijkmomenten of points of no return er zijn, welke middelen gereserveerd dienen te worden en hoever het is met het vinden van een dekking?
Voorzitter. Ten aanzien van de opgave bestaanszekerheid wil ik u wat meegeven als het gaat om onze ijzeren voorraad van onze uitkeringsgerechtigden. Hoe vaak wordt niet gezegd dat bijstandsgerechtigden gemotiveerd en gestimuleerd moeten worden om te gaan werken? Zeker gezien het grote tekort aan arbeidskrachten op de arbeidsmarkt. De VVD heeft de indruk dat deze stad er alles aan doet wat in haar

macht ligt om werken te faciliteren. Een fantastisch voorbeeld is de Bovengrondse Vakschool. Het mes snijdt aan twee kanten: zijlijners raken uit het sociaal isolement, maar het levert ook revenuen op op onze gemeentebegroting.
Maar college, we moeten ook realistisch zijn. Een deel van de mensen die een bijstandsuitkering heeft, komt nooit meer aan het werk. Graag zouden we in de begroting willen zien om hoeveel mensen dat gaat en welk bedrag daarmee gemoeid is, niet alleen qua uitkeringshoogte, maar ook als het om de uitvoeringskosten gaat.
In dat licht bezien, dat wil zeggen in het uitbouwen om onze stad de sociaalste stad van Nederland te willen zijn, willen wij oproepen om te onderzoeken hoe wij deze groep minder intensief kunnen gaan begeleiden, zodat er wellicht een besparing ontstaat op de apparaatskosten en daarmee ook de ambtenaren misschien kunnen worden ingezet op andere domeinen waar krapte is.
Nationaal programma Heerlen-Noord. Steeds meer landt de opgave, niet alleen in onze stad, maar ook bij derden in het land. Zo mocht ik dat ook recent ervaren op de PROVADA, de grootste vastgoedbeurs van ons land. Alleen merkte ik hier dat er een keerzijde aan de medaille zit. Investeerders, zowel residueel als commercieel, staan niet meer te popelen om wat te doen in onze stad. Het is hier kennelijk niet goed, en dat is erg jammer. De VVD zou graag in de begroting willen zien wat de financiële scope is voor 2024, 2025 en 2026 van het programma Heerlen-Noord. Waar staan we op dit moment? Wat is de financiële bijdrage van de alliantiepartners en wat hebben ze al bijgedragen? Op welke wijze spreken we partners aan op hun deelname en verantwoordelijkheden?
Voorzitter. Dit is de bijdrage van de VVD die we het college bij de samenstelling van de Begroting 2024 willen meegeven. We zijn erg benieuwd of we onze oproep in de begroting kunnen terugzien.
Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. Samen maken we onze stad elke dag een stukje mooier. Soms een klein stukje, maar regelmatig ook een groot stuk. Kijk naar de ontwikkelingen in ons centrum, maar ook in de wijken waar stevig wordt geïnvesteerd. Daar zijn natuurlijk nuances op aan te brengen. Wij zouden ook graag willen aansluiten bij de oproep voor Hoensbroek centrum. Maar daar hebben we het net ook al over gehad. Bijvoorbeeld in het belangrijkste deel voor onze jongste Heerlenaren: de basisscholen.
De renovatie van basisschool Sint Gerardus Majella wordt volgende week opgeleverd en er zijn ook de eerste groene schoolpleinen in Heerlen geopend. Er gaan er nog veel meer volgen.
Daarnaast zijn ook de basisscholen Mijn Spoor in Rennemig en de Tovercirkel in Douve Weien gerenoveerd en staan nog veel meer uitbreidingen, renovaties en nieuwbouwen op stapel, bijvoorbeeld bij het Sintermeerstencollege, sbo De Griffel en de Taalschool. Essentieel voor de ontwikkeling van de jeugd in onze stad.
Ook zijn we vol verwachting over de komst van Zuyd Hogeschool en de Open Universiteit naar het centrum van onze stad. Daar ging het net natuurlijk ook kort over. Hierop wordt vol ingezet door het college, maar we zouden ook graag willen informeren naar de laatste stand van zaken. Juist deze ontwikkelingen kunnen ons centrum dat extra stukje bruis geven waarmee we het centrum naar een volgend niveau brengen.
Voorzitter. Het zal u niet verbazen. De topprioriteit voor D66 is dat de herontwikkeling van het Willemskwartier in 2024 afgerond gaat worden. Er ligt een visie, in het najaar volgt de verdere uitwerking en in 2024 wordt het tijd dat we tot realisatie overgaan.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Het spijt me, meneer Dragstra dat ik u juist op dit punt moet onderbreken, want ik denk dat we daar op één lijn zitten. Maar heel even terug naar uw woorden rondom de Hogeschool Zuyd. Toch even de mening

van D66. U zegt: we juichen het toe. Wij juichen ook onderwijs naar het centrum toe. Laat dat duidelijk zijn. U bent benieuwd naar de voortgang. Dat zijn wij ook heel erg.
Maar de vraag die ik aan u wil stellen, is: hoe ziet u nu eigenlijk de mogelijke risico's van het project hogeschool Promenade?

De heer Dragstra, D66
Bij grote projecten zijn er natuurlijk altijd risico's. Ik vind dat er snel een intentieovereenkomst moet komen. Die oproep steunen wij ook. Maar ik denk dat we nu juist in de voorbereidingsfase zitten. Er zijn nog onzekerheden.
Volgens mij is er een volgende interruptie.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Nu het woord intentieovereenkomst valt en ik de heer Dragstra hoor zeggen dat hij vindt dat er snel een intentieovereenkomst moet komen, bedoelt hij daarmee dat de intentieovereenkomst die er is snel met ons moet worden gedeeld? Of bedoelt hij te zeggen: "Nee, er is nog geen intentieovereenkomst. Er moet er een worden afgesloten." Dat zou voor mij helemaal nieuws zijn. Wat bedoelt u precies met wat u net zei over die intentieovereenkomst?

De heer Dragstra, D66
Ik weet net zo veel als u, meneer Leers. Ik denk dat het college daar het beste antwoord op kan geven.

De voorzitter
Dan wachten we dat rustig af.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
De heer Dragstra kan net zo veel als ik weet, weten dat er een intentieovereenkomst is met de Hogeschool Zuyd. De wethouder vertelde onlangs: die krijgt u in september. Ik antwoordde daarop: wat mij betreft per ommegaande. Sindsdien is het stil. Ik vraag mij af - misschien deelt u die vraag wel - waarom wij dat stuk niet krijgen.

De heer Dragstra, D66
Ik denk dat dit een goede vraag voor het college is. Ik vind het ook goed dat dit met ons wordt gedeeld.

De voorzitter
Gaat u verder.

De heer Dragstra, D66
Ik was inderdaad bij het Willemskwartier. Wij roepen op dat de realisatie in 2024 gaat gebeuren. Dat wil ik nog even wat nader toelichten. De poort naar Heerlen-Noord mag natuurlijk de kwaliteit krijgen die het verdient: aantrekkelijk, toegankelijk en levendig. Met ruimte om te ondernemen, wonen en het verkeer door de straat te laten gaan. U kent onze visie daarop inmiddels.
In het raadsvoorstel Gebiedsvisie Willemskwartier van december 2022 staat vermeld dat de ontwikkelgesprekken en vormgeving van het Willemskwartier zo'n 6 á 8 maanden zouden duren. In de commissie zei de wethouder toe dat de uitwerking in het najaar aankomt. Wij zouden dat graag iets concreter willen zien. De vraag aan de wethouder is of hij een indicatie kan geven wanneer deze uitwerking precies in het najaar van 2023 komt. Met de aanvullende vraag of in 2024 kan worden overgegaan tot de uitvoering.
Voorzitter. Het verder intensiveren van Euregionale samenwerking blijft een belangrijk thema in onze stad. Met de Europese vlag in ons raadhuis – die we hopelijk vandaag realiseren - zijn we er zeker nog niet, zeg ik met een knipoog. In de afgelopen periode zijn mooie stappen gezet, zoals de intensievere samenwerking

tussen Heerlen en Aken op het gebied van toerisme en niet te vergeten de komst van de RWTH met een opleiding naar de oude Rabobank. Daar zijn we heel erg blij mee, maar het kan altijd beter. Sowieso is het voor samenwerken belangrijk om voortdurend met elkaar de relatie op te bouwen. Dat gebeurt veelvuldig van beide kanten en dat is goed. Wel roepen wij op om dit ook in Zuid-Limburgs, regionaal verband, nadrukkelijk op te pakken om dat verder te gaan versterken.
Over de intercity Heerlen-Aken hebben we vaak gesproken. Daarin zijn ook stappen voorwaarts gezet. Zoals de wethouder in de commissie zei, gaat Arriva in de dagranden in het najaar van dit jaar de intercity Heerlen-Aken rijden. Dat is een heel goede ontwikkeling. Nu de vervolgstappen nog. Daar is de wethouder hard mee bezig, in combinatie met de provincie en dergelijke. Maar we hebben in de commissie ook de vraag gesteld of de ambitie Heerlen-Aken naar de Randstad realistisch is. Dat zou ik toch nog wel een verdere reflectie op willen.
Voorzitter. Het verkleinen van de afstand tussen de inwoners van onze stad en de gemeente is een belangrijke ambitie uit ons coalitieakkoord. Op dit moment wordt het instrument burgerberaad nader uitgewerkt. Het andere instrument dat in ons coalitieakkoord wordt genoemd om de burgerbetrokkenheid te vergroten, is de burgerbegroting. In andere gemeenten wordt volop geëxperimenteerd met deze democratische vernieuwing, waar we als D66 fervent natuurlijk voorstander van zijn. Wij zouden graag aan het college willen vragen wanneer wij met dit element van democratische vernieuwing in onze stad aan de slag kunnen gaan.
Voorzitter, tot slot. Een belangrijk risico waar we het bij de vorige agendapunten ook al over hebben gehad, zijn de financiële risico's. Bij de eerste opgave in de kaderbrief staat dat de basis op orde moet zijn. De thema's die daar genoemd worden zijn heel belangrijk – dat vinden wij ook - maar wij zouden daar ook graag het thema "financiën" aan toegevoegd willen zien met in dat licht ook onze eerdere inbrengen bij de zomernota en de jaarstukken.
Voorzitter. Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Dank u, voorzitter. Deze kaderbrief is natuurlijk abstract van aard nu het enkel de kaders en de focuspunten stelt voor de begroting van 2024. Daarbij is aan ons verzocht om onze eventuele overwegingen mee te geven. De meeste punten zullen we dan ook bewaren voor de begroting zelf, maar in het kader van de kadernota zien we wel een mooie gelegenheid om de ontwikkelingen rondom het beloofde urban sportpark te adresseren. Zo hebben honderden mensen de petitie ondertekend voor de bouw van het urban sportpark, is het park verwerkt in het coalitieakkoord en in een aangenomen motie en heeft het college aangegeven hier een grote regionale trekpleister van te willen maken. We hebben dan ook vertrouwen in de kennis en kunde van de wethouder. We zijn ervan overtuigd dat het urban sportpark er zal komen.
Maar wat wel nog benoemd moet worden, is dat het enige dat tot op heden bekend is de locatie van het park is. Al een jaar sinds het coalitieakkoord is namelijk nog geen tijdlijn, budgetindicatie, ontwikkelingsplan aan de raad gepresenteerd. Dit terwijl de eerder aangenomen motie oproept tot het doen van een voorstel aan de raad over de realisatie van het urban sportpark uiterlijk voor 1 januari 2023. Nu dit een halfjaar na de deadline nog steeds niet is gebeurd, vrij weinig concreet lijkt over de realisatie - op de locatie na natuurlijk - en het urban sportpark niet wordt benoemd in de kaderbrief, vraagt GroenLinks het volgende aan het college. Kan het college toezeggen uiterlijk dit jaar een tijdpad van het urban sportpark voltooid te hebben en in de Begroting 2024 een conceptbudget te verwerken dat past bij de ambities aangaande het creëren van een regionale trekpleister?
We zijn blij dat vorig jaar is besloten tot realisatie van het urban sportpark. Die blijdschap is wat GroenLinks betreft dan ook de reden om nu door te pakken.
Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Verreck.

De heer Verreck, PvdA
Dank u wel, meneer de voorzitter. Voor ons ligt de kaderbrief ter bespreking in de raad. De kaderbrief geeft handvatten aan het college voor de begroting inhoudelijk en financieel voor 2024. Als ik deze kaderbrief vergelijk met de brieven die we in de afgelopen jaren hebben gehad, geeft in deze meer structuur en meer houvast. Daar zijn we als fractie blij mee.
Sinds de start van het nieuwe college in 2022 zijn zij voortvarend aan de slag gegaan. Er zijn grote stappen gezet op het gebied van het weer laten landen van het onderwijs in het centrum van Heerlen, de Dierenwelzijnsnota, het terugdringen van woningsplitsing en de daarmee gepaard gaande misstanden, het opleveren van het nieuwe raadhuis en bestuursgebouw, het opleveren van het nieuwe archief in de Christus Koningkerk en de ontwikkelingen binnen het sociaal domein. Zoals dat men de koppeling gaat maken als we gaan praten over de energietoeslag of er nog meer toeslagen zijn die mensen hier nodig zouden kunnen hebben of recht op zouden kunnen hebben. Dit worden niet meer als aparte vakjes gezien.
Maar zoals altijd, we zijn er nog niet. Als raad en als gemeente hebben we nog grote ambities: de realisatie van het nieuwe Romeins museum, de daadwerkelijke fysieke verplaatsing van het onderwijs naar het centrum, het instellen van een burgerberaad, de intercity naar Aken oftewel de intercity naar Echternach, zoals die ook wel door mensen gekscherend wordt genoemd. Laten we niet vergeten de woonvisie die we vandaag behandelen. Ik kan zo nog wel even doorgaan.
Wij, als Partij van de Arbeid, gaan ervan uit dat we als raad allemaal hetzelfde doel voor ogen hebben, namelijk de stad - in de breedste zin van het woord - voor onze inwoners te verbeteren. Dat we daar als verschillende partijen een andere invulling aan geven, is wat ons betreft logisch.
Wat missen wij nu als Partij van de Arbeid in deze Kaderbrief? De ontwikkeling van een sociaal energiebedrijf dat ten goede komt aan de inwoners van deze stad. Hoe gaan we om met het faciliteren van evenementen in de buurten en wijken? Hoe gaan we om met Hoensbroek? En wanneer is er die centrumvisie? Hij stond al in mijn tekst, meneer Janssen. Zijn vooral benieuwd hoe we omgaan met de uitdagingen op het gebied van de bestaanszekerheid voor de inwoners van deze stad. Deze staat voor veel groepen onder druk door factoren waar ze zelf niet altijd iets aan kunnen doen. Maar ook, hoe gaan we de inwoners van de stad daadwerkelijk weer aan het werk helpen? Hoe gaan we de inwoners in de bijstand weer ondersteunen bij het zoeken naar een baan? Hoe gaan we dat organiseren?
Als fractie zijn we heel benieuwd naar het resultaat van de jarenlange uitgevoerde onderzoeken waarmee we een beeld krijgen van alle klanten in de bijstand. Volgens mij hebben we dat in 2019 Zicht op kracht genoemd, maar dat zou ik even precies moeten opzoeken.
Als afronding. We hebben te maken met een zogenaamd ijzeren bestand in de bijstand. Deze inwoners zijn niet meer te reactiveren vanuit verschillende oorzaken. Durven we dan als gemeente ervoor te kiezen dat we niet meer gaan proberen te reactiveren, maar dat we in overleg met inwoners constateren dat het is wat het is, dat we de situatie accepteren en daarmee soort basisinkomen creëren voor mensen die gewoon niet meer aan het werk kunnen komen door verschillende oorzaken?
Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Dank u wel, voorzitter. Ik ga het niet herhalen. De heer Verreck noemde een paar items die ik ook heb staan, dus die kan ik overslaan. We hebben het vaak over veiligheid. De Partij voor de Dieren pleit voor nog een andere veiligheid, namelijk investeren in Heerlen als veilige fietsstad. Er is een uitvoeringsnota voor mobiliteit, maar toch. Voor scholieren is het oppassen geblazen. We hebben een campagne om fietsen te stimuleren, maar wat doen we ondertussen aan fietsveilig verkeer? We vragen prioriteit voor het

verlagen van de snelheid op de drukste routes. Met name wegen in de richting van de onderwijscolleges zijn bijzonder gevaarlijk. Volgens de uitvoeringsagenda willen we dat gaan realiseren tegen 2030, maar wij vragen eigenlijk om daar met prioriteit naar te kijken. Fietsveilig geeft de fietser ook een voorrangspositie. Leg zo veel mogelijk vrijliggende fietspaden aan. En dan de verblikking van de wijken tegengaan door deelautoprojecten te stimuleren en meer groen te realiseren. We hebben het in het coalitieakkoord staan. We noemen het daar: we pakken parkeerdruk in de wijken aan.

Schone lucht. Iedereen heeft recht op schone lucht. In Heerlen komt om diverse redenen longkanker vaak voor. We hebben het schone luchtakkoord getekend. De Partij voor de Dieren zou graag een investering in schone lucht willen zien met een houtstookverbod en een bewustmakingscampagne. Ook deelauto's kunnen hier een bijdrage leveren en een toegankelijk en betaalbaar openbaar vervoer. Rigoureus vergroenen helpt hier ook bij. Dat wil zeggen, elk stukje gras wordt omgetoverd tot voedselbosje of perkjes met planten, struiken en bomen die de biodiversiteit ondersteunen. Bomenspiegels worden beplant, groene gebieden worden met elkaar verbonden en gevels worden met groen voorzien. Dat is allemaal goed voor een schone lucht, maar het is ook belangrijk tegen hittestress in de stad.

Dan circulairiteit. Voor 2030, dus over zeven jaar, is de opdracht om 50% minder grondstoffen te gebruiken, ook in onze gemeente. Met grondstoffen bedoel ik dan grondstoffen die eindig zijn. Graag zien wij dan ook een investering in een circulair ambachtcentrum dat behalve kringloop en daarmee lagere kosten en hoogwaardig producthergebruik ook voor nieuwe werkgelegenheidskansen en leerwerkplekken kan zorgen.

Over bouwen. In plaats van 55% CO2-reductie heeft het kabinet de ambitie verhoogd naar 60% in 2030, met een aanvullend klimaatpakket. Het geldt ook voor Heerlen dat we ons daarop gaan richten. In het kader van kringloopeconomie en reductie van broeikasgassen is het toepassen van modulaire bouw en hergroeibare bouwstoffen essentieel. Dat vraagt om stevige lobbykracht en samenwerking met bouwinitiatieven.

Energietransitie. Een overgang naar een duurzame energievoorziening is van groot belang vanwege het tegengaan van klimaatverandering. Daarom ziet de Partij voor de Dieren graag dat initiatiefnemers bij alle nieuwbouwdaken de eis van zonnepanelen krijgen. Dat er een onderzoekstraject wordt opgestart met Hogeschool Zuyd om de eigen gemeentelijke organisatie te transformeren naar klimaat neutraal. We geven daarmee als gemeente het goede voorbeeld. Dat we investeren in een coördinator die het streven naar gemeentelijke klimaatneutraliteit als opdracht krijgt. Dat we blijven toewerken naar een sociaal energiebedrijf, zoals ook collega Verreck het noemde.

Eind 2022 heeft het kabinet aangekondigd dat het tot en met 2030 structureel middelen aan gemeenten beschikbaar zal stellen om uitvoering te geven aan energie- en klimaatbeleid. Hierbij is een bedrag van 5,1 miljoen verstrekt aan onze regio. Naar rato is daar ook een bedrag voor de gemeente bestemd. Dit is expliciet genoemd en exclusief voor personele uitbreiding en hiermee gepaard gaande materiële lasten om die te bekostigen. Aan de verdeling is nog geen uitvoering gegeven. De vraag is dan ook: wanneer en hoe gaat dat plaatsvinden?

Vrijwilligerswerk. De Partij voor de Dieren hoopt verder op een investering die de potentie van het Heerlens Heitje benut en uitbreidt. Behalve klussen moet ook de koppeling worden gemaakt naar vrijwilligerswerk in het sociaal domein, zoals mantelzorg en opbouwwerk. Tevens het uitbouwen of professionaliseren van een vrijwilligerscentrale voor Parkstad staat op ons verlanglijstje.

Gezondheid, en dan ben ik er bijna. Een vergrote inzet op preventie is niet alleen nodig om het zorgsysteem te ontlasten, maar vooral omdat mensen daardoor gelukkiger leven. Dat we de armoedeval tegengaan door bijvoorbeeld een proef te doen met basisinkomen. Dat we met een burgerberaad inwoners weer betrekken bij beslissingen over de toekomst van de stad en wijk. Al deze zaken kunnen ervoor zorgen dat inwoners hun leven zinvol vinden en positief ervaren.

Alle voorgaande punten kunnen een investering zijn in een stad waar inwoners zich goed voelen, gezonder zijn, zich gehoord en gezien voelen in een inclusieve samen waar men zich mee wil verbinden.

Dank u. Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. Het is altijd een eer om mevrouw Géron op te volgen. Dat klinkt hartstikke goed. Ere wie ere toekomt. We hebben echt wel heel mooie zaken in die kaderbrief gezien. We zijn onder andere hartstikke trots dat u de Regiodeal hebt binnengehaald. Dat is echt knap werk van alle betrokkenen en het is heel belangrijk voor onze stad. Net zoals onder andere de beweging van het onderwijs naar de binnenstad en het aanstippen van de belangrijke treinverbinding van Aken naar Heerlen. Dat zijn allemaal zaken en voorbeelden van zaken die onze stad vooruit kunnen helpen.
We hebben in relatie tot de kaderbrief en de vorige week ontvangen meicirculaire eigenlijk echt één hele prangende vraag. De meicirculaire geeft helder aan dat aan de lastenkant de kosten flink oplopen, onder andere ingegeven door oplopende rentes en prijsstijgingen. U spreekt over een aanzienlijk tekort. Aanzienlijk is een ruim begrip dat voor iedereen anders te interpreteren is. Waar hebben we het over? Minder dan 1 miljoen? Meer dan 10 miljoen? Kunt u zich voorstellen dat de zin 'eerste doorrekeningen laten een aanzienlijk tekort zien' een gevoel van onrust veroorzaakt? Met andere woorden, laat u die doorrekening maar aan de raad toekomen en dan kunnen wij zelf een waardeoordeel vellen over hoe ongerust we dan zouden moeten zijn.
Dan ten aanzien van de kaderbrief zelf. Vanzelfsprekend geeft de Jongerenpartij u graag nog wat kaders mee die volgens ons belangrijk zijn. We missen namelijk het nog steviger benoemen van de uitvoering van de regionale Woonvisie, waarbij onder andere de transformatie van alle corporatiewoningen naar een hoger energielabel, de investering in de wijken zoals onder andere Slakhorst, de nieuwbouw in de binnenstad en wonen boven winkels en alle andere transformatieprojecten best wel nadrukkelijker geaccentueerd mogen worden in deze kaderbrief. Een versterkte focus op een andere mix van woningaanbod. Het vooral toevoegen van middenhuur en kwalitatief hoogwaardige woonproducten boven de liberalisatiegrens en koopwoningen voor starters en ouderen een heel belangrijke opgave is.
En daarnaast om ook in de lijn met het woningbehoefteonderzoek voldoende betaalbare koopwoningen te realiseren en minimaal de aantallen die voor Heerlen staan in de opgave te realiseren.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Is de heer Janssen zich ervan bewust dat de verduurzaming van corporatiewoningen door de corporaties zelf zou moeten gebeuren en dat de gemeente dat niet hoeft te doen?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Jazeker, ben ik me daarvan bewust. Maar dat wil niet zeggen dat je die ambitie en wat je daar als college aan doet niet nog helderder kunt accentueren in een kaderbrief. Uiteindelijk spreken wij het college aan wanneer die aantallen die we bitterhard nodig hebben in Heerlen - dat zult u alleen maar met mij eens zijn - niet worden gehaald. Dus vandaar mijn opmerking om dat nog wat duidelijker te markeren.
Daarbij zullen we moeten aanmoedigen dat andere gemeenten hun verantwoordelijkheid nemen als het gaat om het huisvesten van aandachtsgroepen. Alle gemeenten die minder dan 30% sociale huur in voorraad hebben, zullen hierin een been bij moeten zetten. Heerlen heeft al meer dan in geruime mate haar steen bijgedragen. U mag best wel wat concreter formuleren in uw kaderbrief. Het enkeltje Heerlen voor mensen met problemen mag wat ons betreft ook een enkeltje naar 't Gooi worden of bijvoorbeeld Mook en Middelaar als het dan in Limburg moet.
Ik daag u dan ook uit om een duidelijk signaal af te geven, zodat er geen misverstand bestaat over de ambities die we hier in Heerlen hebben.
Ook een duidelijk signaal dat we graag terug willen zien - dat is ook gerelateerd aan de artikel 33-vragen die wij u recent hebben gesteld - zorg dat de bijstandsfraude hier in Heerlen eindelijk eens stevig wordt aangepakt. Je mag best uitstralen dat we in Heerlen voor de mensen zorgen die het nodig hebben, maar wanneer je niet te goeder trouw handelt, je hier keihard op wordt aangepakt en dat de pakkans in Heerlen

levensgroot is. Dat zien we ook totaal niet terug in uw stukken, terwijl er grote behoefte bij burgers is om paal en perk te stellen bij dit soort misstanden. Kunt u dit toezeggen?
Daarnaast maken wij ons zorgen over de dilemma's die u benoemt. We hebben in Heerlen juist enorm veel nieuwbouw en verbouw nodig om überhaupt de energiezuinige woningen te realiseren en daarmee onze burgers van goede woningen te voorzien. Dan kunnen wij ons niet laten afremmen door stikstofregels die niet bijdragen aan de oplossing van deze problematiek. Wij verwachten dan ook van u dat u een veel pragmatischere instelling aan de dag legt en dat u op het standpunt gaat staan dat alle initiatieven die bijdragen aan een uiteindelijke reductie van de CO2-uitstoot, ook wanneer gedurende de bouw dit wel voor een korte periode tot een hogere uitstoot leidt, u dat gaat faciliteren en mogelijk gaat maken. Het kan niet zo zijn dat u hier in Heerlen geen fietspad of treinverbinding meer voor elkaar krijgt vanwege deze regels. Laat staan de afgesproken woningen.
Ook verwachten wij een stevige lobby om de aansluiting op het elektriciteitsnet van bedrijven die moderne, duurzame nieuwe gebouwen neerzetten of juist willen verduurzamen niet in gevaar te laten komen.
In de commissie zijn we ook heel helder geweest als het gaat over de prioriteiten vanwege de grote investeringsprojecten. We verwachten dat het college veel duidelijker de accenten legt op wat nu echt belangrijk is.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Ik heb even een vraag aan de heer Janssen. U leest ook de kranten. U ziet wat er op dit moment met het energienetwerk aan de hand is. Bent u het met mij eens dat op het moment dat wij deze hele energietransitie maar blind blijven doorvoeren, we dadelijk gigantisch in de problemen komen?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Ik kan dat natuurlijk niet tot in detail overzien, maar als je de nieuwsberichten leest, dan ben je natuurlijk niet onverdeeld enthousiast over de snelheid waarmee je kunt verduurzamen, omdat het elektriciteitsnet vol is. Dus daar maak ik mij enorm zorgen over. Hoe je dat dan het beste in de praktijk kunt organiseren, vind ik een heel spannende. Ik zit hier met name voor de gemeente Heerlen, de bedrijven en de bewoners in de gemeente Heerlen. Ik wil graag dat wij als college hier stevig een signaal laten horen dan bij ons de opdracht gewoon bitterhard nodig is en dat we daarom prioritair moeten zijn in wat we hier voor elkaar krijgen. Ik hoop dat u dat met mij eens bent.
Goed. Ik was bij die prioriteiten gebleven. We willen expliciet een centrumplan voor Hoensbroek, de ontwikkeling van het Willemskwartier en een skatebaan in het Nassaupark benoemd hebben. Dan doet het mij eigenlijk goed dat we hier een praktische meerderheid hebben in de raad die daar ook voor is. Het kan namelijk niet zo zijn dat er eerst een schep in de grond gaat voor Landsford Herle voordat er daadwerkelijk actie is in Hoensbroek, op het Willemskwartier en in het Nassaupark. Dat rijmt voor ons totaal niet met elkaar. We willen die dan ook opgenomen zien in het overzicht en als plaatje naast alle andere kapitaalintensieve plannen. Wij rekenen er dan ook op dat het college in zijn prioritering, net zo goed als dat wij rekenen op alle andere partijen hier in de raad, eenzelfde volgorde aanhoudt als wij doen.
Verder zien we dat onder andere door wonen en studenten in de binnenstad - wat natuurlijk ook hartstikke belangrijk is - in combinatie met het vergroenen er wellicht te weinig aandacht is voor de winkeliers en het aanpakken van de leegstand in de winkelstraten. Het lijkt ons daarom verstandig dat we deze ondernemers nog intensiever mee gaan nemen en ze daar waar mogelijk faciliteren. Dat kan door bijvoorbeeld Streetwise nog intensiever aan de slag te laten gaan in ons centrum.
En als laatste, zeker niet het onbelangrijkste. Wij hebben inmiddels allemaal het besef dat als we als stad de stap vooruit willen maken we het beste kunnen investeren in onze kinderen en jeugd. Los van het feit dat we in Heerlen al best een hele hoop goede dingen doen, denk ik dat het ontzettend belangrijk is om continu stil te blijven staan in ons doen en laten hoe wij onze kinderen een steun in de rug kunnen geven en van onze stad een plek kunnen maken waar je graag wilt zijn en wilt blijven. Daarom zou ik ten aanzien van alle ambitieuze beleidsdocumenten, waaronder bijvoorbeeld de omgevingsvisie, een suggestie willen doen. De Jongerenpartij Heerlen zou het mooi vinden als u de ambitie gaat uitstralen om in de toekomst

van Heerlen de kindvriendelijkste stad van de provincie te maken. Kunt u daarom toezeggen dat u dit gaat meenemen in al uw beleidsdocumenten?

De voorzitter
Dank u wel. De heer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Dank u, voorzitter. Iedereen is moe, dus ik zal het kort houden. Ik was even getriggerd door het klimaatverhaal van mevrouw Géron, maar ik ga er niet op in. Ben dus maar niet bang. Op pagina 2 van de kaderbrief staat heel mooi: Heerlenaren hebben recht op een betrouwbare en geloofwaardige overheid die doet wat het belooft, die transparant is in wat het besluit en die samenwerkt met de mensen, instellingen en ondernemers in de stad.
Ik heb de volgende vraag aan het college. Als ik vaak al niet transparant ben naar de gemeenteraad toe, hoe kan ik dan in godsnaam transparant zijn naar mijn burgers en ondernemers toe? Het verhaal van de Hogeschool Zuyd is nu al een paar keer voorbijgekomen. Meneer Bertholet noemde volgens mij iets van 100 miljoen als investering. Ik denk dat hij daar wel redelijk of misschien zelfs wel aan de lage kant zit. Als je op basis van de huidige rentetarieven gaat rekenen, dan snap je wel welke impact dat heeft op Heerlen. Wat mij verbaast, is dat wij gewoon nog steeds niet weten wat nu de afspraken zijn met de Hogeschool Zuyd. Een aantal maanden geleden heb ik het al eens gevraagd. Op het moment dat de gemeente panden opkoopt, is het natuurlijk niet zo dat de Hogeschool Zuyd er meteen in kan trekken. Het zal afgebroken moeten worden en weet ik wat dan ook. Ik heb toen al eens gevraagd op wiens conto de investering komt die wij doen. Is dat een investering voor de gemeente of is dat een investering voor de Hogeschool Zuyd? Volgens mij zijn dat gewoon heel basale vraag waarvan ik vind dat wij daar als raad gewoon antwoord op moeten krijgen om transparant te zijn. Op het moment dat een bouwtraject tien jaar duurt en de gemeente koopt die panden op voor 100 miljoen, met dat rentepercentage lopen wij als gemeente een gigantisch risico.
Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel. Volgens mij heb ik iedereen in de eerste termijn gehad. Ik stel voor om te schorsen tot 20.05 uur om een broodje te kunnen pakken en u allen aan het nadenken te zetten over het tempo waarmee wij deze vergadering doen. Met dit tempo gaan we 3.00 uur vannacht niet halen. Laat ik daar maar heel eerlijk in zijn. Met deze detaillering doen we alle commissies over die we doen. Ik weet echt niet meer wie ik moet onderbreken bij de detaillering, zo gedetailleerd zijn we af en toe met elkaar. Dus denk daar alstublieft over na. Dan halen we misschien 0.00 uur vandaag nog.

De vergadering wordt geschorst.

De voorzitter
Een punt van orde van de heer Damen.

De heer Damen, Ouderenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. Ik heb toch een punt van orde. En wel het volgende. We hebben de kaderbrief besproken. Ik heb altijd begrepen dat de intentie van een kaderbrief is dat we het college een aantal punten meegeven die zij kunnen verwerken richting de begroting. Ik heb niet begrepen dat de kaderbrief een stuk is om verder over te discussiëren. Ik wil dan ook voorstellen dat het college kennis heeft genomen van de inbreng van de fracties met betrekking tot de kaderbrief en meegenomen gaat worden richting de Begroting 2024 en volgende, en ook geen tweede termijn meer in te richten.

De voorzitter

Ik kijk even om mij heen. Kunnen de fracties zich daarmee verenigen? Ja? Dan gaan we dat zo doen. College, jammer van alle aantekeningen die u hebt gemaakt. Ik begrijp dat de heer Pauwels nog een vraag heeft. Stel die dan maar.

De heer Pauwels, CDA
Dan houden we het meteen kort. Het valt mij op dat niemand een opmerking heeft gemaakt over het repressieve toezicht van de provincie. Je hoort diverse geluiden, zo van: we hebben de zaken toch wel op orde aan de basis en we doen het niet eens zo slecht. En dan toch dat toezicht. Weliswaar repressief. Dat tikt niet zo hard aan. Je kunt je afvragen of dit niet een blok aan het been is. Moeten we er niet vanaf? Het speelt onderhand al heel veel jaren. De criteria en de argumenten van de provincie zijn allemaal externe factoren: inflatie, prijsstijgingen, energiekosten en dergelijke. Dan vraag je je af: dat geldt dan voor elke gemeente en niet specifiek voor ons. Is het een idee om met het college van GS in discussie te gaan te zijner tijd - dat kan desnoods in november als de gouverneur komt - of we hier niet vanaf kunnen. Dat is concreet de vraag.

De voorzitter
Ik neem hem mee als suggestie, want we hebben net afgesproken dat we niet meer gaan antwoorden. Meneer Reijnders wil nog even interrumperen.

De heer Reijnders, SP
Ik heb een korte reactie. Ik schrok ook van het woord repressief toezicht. Dat klinkt wel alsof je een probleempje hebt. Toen ben ik dat even gaan opzoeken. Volgens mij is dat controle achteraf en betekent dat, vooral ook gezien het verleden, dat we heel erg de goede kant op gaan en dat dit een gezonde vorm van toezicht is. Ik heb eerlijk gezegd geen enkel bezwaar. Misschien kunnen we aan de provincies vragen of ze dat wat liever kunnen formuleren, maar voor de rest lijkt me dit prima.

De voorzitter
Dank u wel. Kunnen we hiermee dit onderwerp afronden? Ja. Ik was er bijna! Meneer Janssen, gaat uw gang.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Sorry, voorzitter. Geen tweede termijn dan, maar misschien alleen een knik van het hoofd van de wethouder die over de omgevingsvisie gaat. We hebben natuurlijk wel een groot punt gemaakt van de kindvriendelijkste gemeente. Gaat hij dat in ieder geval meenemen in de toekomst?

De voorzitter
Al deze dingen zijn meegegeven aan het college, dus ik ga hier niemand laten knikken. Ook ik knik nergens op. Wij nemen deze dingen mee en die ziet u straks in de vertaling in de begroting.
Daarmee is dit punt afgerond en ik ga ik door - anders blijf ik toch weer hangen - naar het dekkingsvoorstel openbare ruimte en de subsidie Slakhorst.

8. Dekkingsvoorstel openbare ruimte en subsidie Slakhorst
De voorzitter
Wie mag ik het woord geven? Een punt van orde van de heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Volgens mij had ik net iets gemist. Is het dan mogelijk om al dan niet een toezegging te krijgen over wat ik eerder verzocht?

De voorzitter

Nee, we gaan geen toezeggingen doen. Ik heb gezegd, we hebben aanvaard op basis van het ordevoorstel van de heer Damen dat we geen antwoordtermijn van het college en geen tweede termijn doen en dat we de gegevens die u ons hebt meegegeven als college meenemen en al dan niet vertalen in de begroting. Daar kunt u dan vanalles van ons eisen, in amendementen, in moties en in voorstellen om het anders te doen. Dat hebben wij afgesproken. Ik ga nu naar Slakhorst. Mevrouw Van Oosterhout.

Eerste termijn

Mevrouw Van Oosterhout, SP
Dank u wel, voorzitter. Er kan niet genoeg kwaliteit terugkomen in onze volkswijken. We zullen alle beschikbare middelen moeten inzetten om ze te behouden en te verbeteren, zodat de bewoners trots zijn op hun buurt waar ze vervolgens nog decennia prettig kunnen wonen. Maar ook waar de bewoners op het plein nog steeds de verhalen kunnen doorvertellen over hoe het vroeger was in de tijd dat de steenkolenmijnen en de koempels er nog waren en hoe Slakhorst 100 jaar geleden als voorbeeld diende voor de mijnkolonie in Limburg.
We zullen het in de toekomst moeten blijven hebben over de vraag of we onze oude buurten nog kunnen restaureren. Geld alleen is niet genoeg. We moeten waarde terugbrengen. Het gaat uiteindelijk over de geschiedenis en het verhaal van onze stad en zijn inwoners, ons gemeenschappelijk erfgoed.
Maar de SP wil ook een waarschuwing geven. Ik hoop dat de woningcorporaties nu ook meeluisteren. Het kan niet meer zo zijn dat de corporaties hun woningen en daarmee de buurten zo laten verloederen. Dat er niet op tijd onderhoud wordt gepleegd en we het opnieuw moeten gaan hebben over slopen en er weer een stuk erfgoed verloren gaat. Er zijn nog een aantal wijken waar dit opnieuw dreigt te gebeuren. We hopen en gaan ervan uit dat de corporaties hun lesje hebben geleerd. Zorg dat de wijken die we nog hebben zo kunnen blijven. De SP zal natuurlijk ook in de toekomst hiervoor blijven vechten.
Wij stemmen uiteraard in met het dekkingsvoorstel en de subsidie.
Dank u wel.

De voorzitter
Meneer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. Wij zijn hartstikke enthousiast over de plannen van die openbare ruimte in Slakhorst. Zoals gezegd, zijn we ook helemaal voor het scenario nieuwbouw dat wat ons betreft het meest optimaal bijdraagt aan de vernieuwing van de wijk en de upgrade die dit gedeelte van Heerlen verdient. Met name de kansen van nieuwbouw om een meer evenwichtige mix van woningen in deze wijk te realiseren, kan alleen maar leiden tot een positieve impuls aan de sociaalmaatschappelijke samenhang van de wijk. In dat perspectief begrijp ik eerlijk gezegd ook niet helemaal de opmerking van de SP. Maar goed. We hebben eerder al aangegeven dat het wat ons betreft ook belangrijk is om specifiek voor kinderen voorzieningen in de openbare ruimte te treffen. We zien dit echter nog niet voldoende concreet terug. Kunt u dit nog expliciet toevoegen aan de plannen?
We hebben wel een kritische noot geplaatst bij de financiële onderbouwing. De kapitaallast zal meer relevant weergegeven dienen te worden en waarom u nog met die 1,5% rekent. Maar dat hebt u daarstraks al uitgebreid toegelicht. We gaan er dus van uit dat dit straks helemaal in orde komt.
Ook worden zeer stellig enkele details benoemd van toevoegingen. Zoals wij eerder begrepen, was de mate waarin deze details, zoals het toevoegen van waterkranen op straat, deels gekoppeld worden aan de financiële haalbaarheid. Klopt dit? Kan het dan daarom ook gebeuren dat sommige details lopende het project niet terugkomen wanneer aan het einde van de rit blijkt dat de middelen onvoldoende blijken?
Dank u wel.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter, dank u wel. Wat mij betreft mag dit traject als een voorbeeldtraject worden benoemd. We zijn te uit en te na meegenomen. Er zijn hier behoorlijk wat discussies gevoerd over de toekomst van deze wijk. Uiteindelijk zijn we er toch samen uitgekomen. Als je dan ziet hoe vaak we de wijk bezocht hebben, nog aan het begin van deze periode, hoe we daar ontvangen werden, wat er werd uitgelegd en hoe we werden meegenomen, de wederzijdse betrokkenheid in dit traject, dan ben ik blij dat we vanavond dit besluit nemen. En dat we met iets op de proppen komen waar onze stad voordeel van zal hebben.
Ik zou alleen willen vragen om niet af te wachten tot het eindresultaat bekend is, maar zoals we tot op heden op de hoogte zijn gehouden, zeer actief aan de bal te blijven en ook tussendoor nog poolshoogte te nemen en niet te wachten tot de opening er is. Dus het gedeelte in het voorstel waar staat 'bij oplevering van de wijk zullen wij u uitnodigen voor een evaluatie van het resultaat ter plaatse' is leuk, maar vergeet dan niet de weg ernaartoe. Ik denk dat het ook mooi is om actief betrokken te zijn bij dat gedeelte en op de hoogte te blijven. Dat zou ik willen meegeven.
Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. De heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. De OPH kan zich volledig scharen achter de woorden van mevrouw Van Oosterhout met betrekking tot de rol van woningcorporaties in de zin van tijdig en adequaat onderhoud. Maar ik heb toch even een vraag aan mevrouw Van Oosterhout. Kan zij zich ook herinneren dat de heer Hazeu, directeur-bestuurder van Woonpunt, nog niet zo lang geleden in de commissie mea culpa heeft gezegd voor wat betreft het achterstallig onderhoud zoals dat is gebeurd? Ik was daar heel blij en content mee. In die zin heeft hij beterschap beloofd voor de toekomst. Is mevrouw Van Oosterhout het met mij eens dat dit een voorbeeld zou moeten zijn voor alle andere woningcorporaties om zich ter harte te nemen?

Mevrouw Van Oosterhout, SP
Ik ben het daar natuurlijk mee eens. Ik vind het natuurlijk ook heel goed dat de heer Hazeu het boetekleed aantrekt. Ik kwam ook nog ergens tegen dat interim bestuurder van Woonpunt ook al had gezegd dat er niet genoeg was geïnvesteerd in Heerlen en Hoensbroek en dat dit inderdaad veel meer moest gebeuren. Daar kan ik het dus zeker mee eens zijn.
Ik wilde gewoon nog een keer de aandacht erop vestigen dat het uiteindelijk begint bij de wooncorporaties. Die moeten hun hoofdtaak goed vervullen. Dat is zorgen voor goede, veilige en prettig bewoonbare woningen. Volgens mij zijn we het daarmee eens.

De voorzitter
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan wethouder Peters.

Wethouder Peters
Voorzitter, dank u wel. Vandaag is een historische dag voor de toekomst van Slakhorst. Ik ben ook heel erg blij dat u allemaal zo positief bent over het voorliggend voorstel. Ik wil namens het college de hoop uitspreken dat dit herstructureringsproject als het gaat over het resultaat dat wordt neergezet, die coproductie tussen Woonpunt en ons als gemeente, ook een voorbeeld gaat zijn van hoe we herstructurering in de komende jaren, misschien wel in het komende decennium, aanpakken. De combinatie van eigentijds wonen, een divers woningaanbod, plekken waar mensen bij elkaar kunnen komen, vergroening en ook, dat kom ik toch even bij mevrouw Van Oosterhout, die referenties naar het

verleden. We hebben er wel degelijk oog voor dat ook over 10, 20 of 30 jaar het verhaal van Slakhorst moet worden blijven verteld. Daar kan ik dus ook positief op antwoorden.
Dan nog een paar kleine vragen van de heer Janssen. U hebt het over de speelvoorzieningen. Direct naast de wijk Slakhorst ligt natuurlijk ook een enorme speeltuin. Desondanks zullen wij in het ontwerp toch kijken wat er mogelijk is.
Daarnaast heeft u het ook over het lijstje met historische details, of eigenlijk dingen die je er terug in moet willen zien in het kader van de geschiedenis van Slakhorst. Wij gaan echt proberen om het maximale eruit te halen. Aan de bal blijven en zeker ook omdat we op reguliere basis samen met Woonpunt aan tafel zitten en aan de andere kant de eisen vanuit de KLC-subsidie zoals ze ook in het voorstel staan, sturen wij op in ieder geval op het maximale toevoegen en het maximaal in stand houden van historische belangrijke onderdelen in de wijk.
Ten slotte, meneer Leers. Dank u wel voor uw compliment. Wij gaan er in ieder geval voor zorgen dat u, zodra er weer nieuws te melden is, als geïnteresseerde gemeenteraad op de hoogte blijft.
Dank u.

De voorzitter
Dank u wel. Is er behoefte aan een tweede termijn? Dat is niet het geval. Is er behoefte aan stemming? Dat is ook niet het geval. Dan is het voorstel aanvaard.

9. Verlenging van de lening aan GOB Avantis N.V.

Hamerstuk.

10. Zienswijze 1e begrotingswijziging 2023, begroting 2024, meerjarenraming 2025-2027 Stadsregio Parkstad Limburg

Hamerstuk.

11. Zienswijze jaarverslag en jaarrekening 2022, begrotingswijziging 2023-2 en begroting 2024 en meerjarenperspectief 2025-2027 Omnibuzz

Hamerstuk.

12. Zienswijze begroting 2024 en meerjarenbeleidsplan 2024-2027 GGD Zuid-Limburg

Hamerstuk.

13. Zienswijze begroting 2024 Reinigingsdiensten Rd4
De voorzitter
Wie mag ik het woord geven? De heer Leers.

Eerste termijn

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, dank u wel. We hebben hier te maken met een stijging van de kosten per huishouden van € 41,22 op jaarbasis. Als je dan kijkt naar de tegenargumenten en de risico's over het PMD-dossier, dan stelde ik in de commissie de vraag: hoe zit dat nu eigenlijk? Geef eens wat meer uitleg aangaande Veolia. Nu bleek uit de beantwoording - ik zal het bedrag grof benoemen - dat het mogelijk met een plus van 1,6 miljoen kan aflopen. Maar ook als Veolia niet over de brug komt, met een min van om en nabij de 3,5 miljoen. Dus in het slechtste geval zou dit betekenen als het misgaat dat die verhoging per huishouden

per jaar nog een stuk hoger wordt dan die € 41 zoveel. Ik zou graag van het college willen weten hoe men daarnaar kijkt. Dit hebben we op die manier niet in de commissie besproken. Ik weet dat mevrouw Géron zei: hier staat nog wat er aan de hand is; waar vraagt u eigenlijk naar? Er blijkt dus meer aan de hand te zijn. Hoe zit dat nu? Wordt het erger? Wordt het minder erg? Gaan we over die € 41 heen? Ik vind die € 41 zoveel al een enorme verhoging.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Damen.

De heer Damen, Ouderenpartij Heerlen
Voorzitter. Ik heb maar één opmerking in het kader van de begroting. Met ingang van 1 juli verandert er iets in het plastic met bekertjes, bakjes et cetera. Twee keer per maand wordt het PMD opgehaald. Ik vraag mij nu het volgende af. Indien dat minder wordt, zouden milieutechnisch gezien veel gezinnen gaan werken aan minder plastic in de bakken en de zakken. Zou dit van invloed kunnen zijn op de begroting? Er wordt nu natuurlijk op een andere manier met dat plastic omgegaan. Niet om nu de begroting te corrigeren, maar om toch hierover eens met RD4 van gedachten te wisselen.

De voorzitter
Dank u wel. Wethouder Gelderblom.

Wethouder Gelderblom
Dank u wel, voorzitter. Het zijn eigenlijk twee vragen die gaan over de verrekening van de uitkomsten van lopende ontwikkelingen van de kostenverhogingen van huishoudens zoals die er nu staan. In het eerste geval het geschil dat genoemd is en in het tweede geval de verandering van wet- en regelgeving over die plasticverzameling. In beide gevallen zal het hoe dan ook gaan over een vertraagd effect. Tenminste, daar ga ik van uit. Dan wil ik best nog wel checken, maar daar ga ik nu van uit. Dat zal niet onmiddellijk effect hebben op de kostenverhoging die nu is opgenomen. Anders hadden we dat natuurlijk ook meegenomen. Het gaat dus over vertraagde effecten, waarvan de uitkomst later duidelijk zal blijven en dan de verdiscontering ook later duidelijk zal worden.
Wat ik zeker kan toezeggen met betrekking tot de vraag vanuit de OPH, is dat ik over dit onderwerp met RD4 in gesprek ga om te kijken wat dit nu precies betekent en wat dit op termijn voor de verdiscontering zou kunnen betekenen.

De voorzitter
Dank u wel. Is er behoefte aan een tweede termijn? De heer Leers.

Tweede termijn

De heer Leers, Hart-Leers
Dank u wel, meneer de voorzitter. Ik vraag mij af of dit mogelijk risico aangaande het geschil met Veolia niet wat explicieter in het raadsvoorstel benoemd had kunnen worden. Er wordt gerefereerd aan het probleem, maar niet aan de bedragen. Ik schrok eerlijk gezegd van de bedragen, zeker als je die moet verdelen over de huishoudens in Parkstad. Volgens mij gaat het over een Parkstadprobleem. Als je daardoor mogelijk een verdere verhoging krijgt door iets waar ieder huishouden deel nog schuld aan heeft. Het gaat buiten ons om, maar het moet waarschijnlijk wel door ons worden betaald. Dan zeg ik: dit risico wil ik niet gaan lopen. Het is ongewis en het zou voor mij betekenen om niet ermee in te stemmen, te meer omdat die € 41,22 wat mij betreft al een gigantische verhoging is. Hoe had ik hiervan kunnen weten, behalve door het stellen van een vraag in de commissie? Stond het ergens in de bijlage?

Wethouder Gelderblom

Nee. Nogmaals, afhankelijk van de uitkomst die we nu nog niet weten, zal er een vertraagd effect optreden dat ook later verdisconteerd zal worden. Het is niet gezegd - dat is wel belangrijk - dat als je het gaat verdisconteren, dat ook daadwerkelijk afgewenteld gaat worden op de inwoners. Je kunt ook op een andere manier proberen om te bezuinigen. Dus du moment dat wij de uitkomst weten - zoals u aangaf kan dit ook een plus zijn, wij weten het gewoon niet - moet je gaan kijken wat dit betekent voor het huishoudboekje. Dat betekent niet automatisch dat het wordt afgewenteld op de inwoners. We moeten dus dan gaan kijken hoe we dat gaan verwerken.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Als de wethouder zegt "het betekent niet dat huishoudens dan eventueel meer zouden moeten gaan betalen", dan had je dat natuurlijk ook in dit traject kunnen meenemen door te zeggen: we gaan de kosten niet verhogen voor de individuele huishoudens, maar we gaan het pakket van RD4 anders indelen, wellicht versoberen, waardoor de kosten niet omhooggaan. Mij is dat in dit stuk ontgaan. Er zal zeker over nagedacht zijn. Ik zie u knikken. Zou u daar kort en bondig wat meer over kunnen vertellen? Mij is dat ontgaan en met mij misschien nog anderen.

Wethouder Gelderblom
Dit is een onderdeel van een mogelijk hypothetische kostenstijging, maar er waren er heel veel. Dus alleen al naar de materiaalkosten, arbeidskosten kijkend, daar hebben we het ook in de commissie over gehad. Er waren heel veel manieren waarop de kosten aan de RD4-kant omhooggingen. Er is uitgebreid gekeken naar allerlei manieren om dat zo min mogelijk af te wentelen op de inwoners van de RD4-gemeenten. Dus de zoektocht die u beschrijft in plaats van een kostenverhoging is uitgebreid gedaan. Daar is dit uitgerold. Waarbij ik wil opmerken dat de kwetsbaarste huishoudens natuurlijk worden ontzien, omdat daar ook al bestaande regelingen voor zijn. De zoektocht die u beschrijft, is daadwerkelijk ook gedaan. Van deze specifieke potentiële kostenpost weten wij gewoon nog niet wat het effect zal zijn.

De voorzitter
Dank u wel. Is er behoefte aan stemming? Een stemverklaring van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Met enorme verhoging en het ongewisse wat er gaat gebeuren aangaande dit Veoliaverhaal, vind ik het te ongewis om hiermee in te stemmen. Ik vind het jammer dat dit verhaal voordien niet wat explicieter werd benoemd. Onder die voorwaarde zal ik er dus tegen stemmen.

De voorzitter
Kan de rest van de raad zich er wel in vinden? Dan wordt de fractie Hart-Leers geacht te hebben tegen gestemd. Dank u wel.

14. Zienswijze Jaarstukken 2022 en begroting 2024 Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Hamerstuk.

15. Zienswijze voorgenomen wijziging GR "Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2020"

Hamerstuk.

16. Zienswijze uitgangspunten 'integrale aanpak arbeidsmigranten'
De voorzitter

Ik wil de heer Leers als eerste het woord geven, omdat hij een motie gaat indienen. Dan kunnen we daar meteen op reageren als dat nodig is. Gaat uw gang, meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter. Voorafgaand aan de inhoudelijke behandeling - dit is dus ook niet mijn eerste termijn - zou ik namens de gezamenlijke oppositiepartijen de volgende motie willen indienen. Ik zal hem even voorlezen:
De gemeenteraad van Heerlen, bijeen in openbare vergadering d.d. 28 juni 2023;
Ad agendapunt 16, zienswijze uitgangspunten íntegrale aanpak arbeidsmigranten';
Gelet op artikel 28 van het Reglement van de Orde van de raad;
Overwegende dat:
* ook arbeidsmigranten een goed onderkomen verdienen, zie in dit verband ook het onderdeel kwaliteit huisvesting in de bijlage 'uitgangspuntennotitie' bij het raadsvoorstel;
* daarbij slechte situaties zoals die ook in onze stad bestaan spoedig verbetering en/of betere alternatieven behoeven voor allen die hiermee te maken hebben;
* dat het initiatief aan de Ganzeweide (voormalig pension Mijnzicht) een dergelijke verbetering zou kunnen zijn;
Draagt het college mitsdien op om:
* op korte termijn een plan uit te werken waarin duidelijke en strikte afspraken met initiatiefnemers gemaakt - met de Roemer-norm als basisvoorwaarde - worden om het initiatief, onder die voorwaarden, in voormalig pension Mijnzicht mogelijk te maken;
* gedurende 1 jaar een praktijkproef aan te gaan en daarna verder te bezien waarbij, na/bij goed verloop, voortzetting beoogd wordt;
* samen met de buurt/directe omgeving - en initiatiefnemers - tot goed werkbare (en zeer duidelijke) afspraken te komen die aanvaardbare levendigheid, veiligheid en woongenot garanderen;
* als 'stok achter de deur' (mocht het misgaan en niet verlopen zoals geschetst) de mogelijkheid voor te behouden om de praktijkproef voortijdig af te breken en het beoogde voornemen te staken.
Ondertekend door de voltallige oppositie.
Dank u.

De voorzitter
Dank u wel. De motie staat inmiddels in iBabs. Dank daarvoor. Ik geef het woord aan de heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Gaan we het nu eerst hebben over het raadsvoorstel en daarna over de motie?

De voorzitter
De motie wordt apart in stemming gebracht, maar u mag uw reactie op de motie natuurlijk meteen meenemen.

De heer Reijnders, SP
Ik doe eerst even mijn betoog en daarna zien we wel verder.
Arbeidsmigratie. Kliko's die voor het huis staan, omringd door vuilniszakken, met ongedierte tot gevolg. Meer dan acht auto's met een Litouws kenteken in de straat, toebehorend aan één adres. Drinkgelag en de penetrante geur van wiet vanaf het dakterras. Geluidsoverlast tot ver na bedtijd van de kinderen. Jongedames uit de buurt die zich onprettig voelen, omdat ze nagestaard en toegefloten worden. De overlastveroorzakers aanspreken blijkt lastig, omdat de buurtbewoner geen Litouws spreekt en de arbeidsmigrant geen Nederlands. Bovendien, over drie maanden zitten er weer twaalf nieuwe mensen in de veel te kleine woning en begint het circus weer van voren af aan.

Dat, beste mensen, is de trieste realiteit voor de buurtbewoners rondom het Sint Hubertusplein in Heksenberg, die de rekening moeten betalen voor het businessmodel dat arbeidsmigratie heet. Een businessmodel dat door veel partijen, ook hier, wordt ondersteund en aangejaagd met het welbekende tina-argument: there is no alternatieve. De BV Nederland en onze macro-economische groei storten immers in als wij niet massaal arbeidsmigranten invliegen, is dan het veelgehoorde argument. Een argument dat wat de SP betreft heel veel van zijn kracht verliest als je het businessmodel nader onder de loep neemt. De arbeidsmigrant is volledig afhankelijk van zijn werkgever en wordt uitgebuit. Met belachelijke huurbedragen en andere bijkomende kosten wordt het inkomen van de arbeidsmigrant zwaar afgeroomd, waardoor sprake is van niets minder dan loondumping. De arbeidsmigrant blijft meestal ook maar kort, waardoor van enige integratie geen sprake is. Onze volkswijken mogen de shit van dit perverse model opvangen. De goede mensen van de Heksenberg, bijvoorbeeld.
Dit heeft niets te maken met het voorkomen van dat BV Nederland instort. Nee, dit is de spreekwoordelijke citroen door tot de laatste druppel uitknijpen om vervolgens de schillen over de schutting bij de buren te gooien.
De lusten voor de villawijken buiten Heerlen, de lasten voor onze volkswijken. Ik hoor graag hoe het college naar deze analyse van de SP kijkt.
Wat de SP betreft maken we korte metten met dit businessmodel in Heerlen, dat de belangen van enkelen dient ten koste van velen. Staan we short stay gewoon niet meer toe in onze stad, omdat het primair is gericht op zo veel mogelijk geld verdienen in plaats van het opvangen van arbeidstekorten. Zorgen we dat het niet langer mogelijk is om grote groepen arbeidsmigranten in onze volksbuurten te huisvesten en staan we niet langer toe dat het uitzendbureau ook de huurbaas is.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Tijdens de commissie heb ik het onder andere gehad over het Grand hotel waar al jarenlang meer dan 90 arbeidsmigranten wonen. Ik heb de wethouder uitgenodigd om een keer te gaan kijken. Hij heeft die uitnodiging aangenomen, dus dat zal vast en zeker binnenkort een keer gebeuren. Met de stellige uitspraken die de heer Reijnders daarjuist in zijn betoog doet, bedoelt hij daarmee dan ook dat bijvoorbeeld locaties zoals het Grand hotel stante pede en á la minute gesloten moeten worden? Daar hoor ik u niet over. Wat vindt u van zo'n locaties en van wat daar gebeurt? Vindt u dat goed of niet goed? Hoe zit u daarin? Daar heb ik de SP eigenlijk nog nooit over gehoord. Graag uw reactie.

De heer Reijnders, SP
Daar kom ik zo nog toe. Maar misschien een korte reactie. Laat ik heel duidelijk zijn: de SP is zeer kritisch op het model. Ik heb daar net een hele uitleg over gegeven. We zijn ervan overtuigd dat het shortstaymodel, waar ook die grote misstanden plaatsvinden, vooral een businessmodel is. Ja, dat zouden wij heel graag helemaal niet toestaan. Maar we zitten ook in een coalitie. Daar gaat dadelijk mijn volgende stukje over. Dus ja, ik ben daar zeer kritisch op. Ik weet even niet precies wie daar allemaal wonen, wat het model is en hoelang dat is. Maar als we echt mensen nodig hebben, omdat we structurele tekorten hebben op de arbeidsmarkt, dan geven wij die een contract voor onbepaalde tijd, dan zorgen wij dat die fatsoenlijk worden gehuisvest en dan worden die onderdeel van de gemeenschap. Dan leren wij die de Nederlandse taal en we kunnen ze hier misschien wel de gemeenschap zelf versterken en kunnen ze hier volwaardige burgers zijn.
Dus ja, volwaardige burgers of helemaal niet wat ons betreft.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik neem aan dat de heer Reijnders zich kan vinden het tweede uitgangspunt van de Notitie integrale aanpak arbeidsmigranten. Daar staat namelijk letterlijk: het college erkent dat arbeidsmigratie een structureel fenomeen is dat een rol speelt in de economische ontwikkeling van de regio. Vraag 1 is of hij zich daarin kan vinden. Ik hoor de heer Reijnders bovendien zeggen: luister eens even, dat short stay moeten maar afgelopen zijn. Daar moeten maar maatregelen worden getroffen. Realiseert de heer Reijnders zich wat dit

economisch gezien betekent voor wat betreft het vestigingsklimaat in het Heerlense, in onze regio? Hoe daar afspraken met werkgevers over gemaakt moeten worden? Realiseert de heer Reijnders zich ook dat dit misschien kan leiden tot een dermate negatief vestigingsklimaat dat dit ons economisch parten gaat spelen? Die vraag heb ik aan de heer Reijnders.
Daarnaast heb ik nog een vraag. Ik hoorde hem aan het begin van zijn betoog zeggen: er zijn geen alternatieven. Dat zegt dan de zogenaamde tegenstander. Maar wat zijn de alternatieven gezien de huidige situatie, van de heer Reijnders zelf? Hoe gaat hij nu oplossen dat we gecontroleerd die migrantenhuisvesting onder controle krijgen en niet die misstanden zoals deze zich nu al voordoen? En als er dadelijk geen mogelijkheden zijn in de villawijken waar hij het dan over heeft, in hoeverre ziet hij dan dat dit opgelost zou moeten worden? Is hij dan ook niet bang dat die wildgroei alleen nog maar zal toenemen? Ik heb dus een hele rits vragen.

De voorzitter
Ik hoorde het. Meneer Leers ook erachter gaan, want dan kunt u ze in één keer meenemen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik had het idee dat de heer Reijnders zelfs nadat ik het voorbeeld expliciet in de raadscommissie heb benoemd en besproken hebb met het college, van het Grand hotel in het geheel niet of nagenoeg niet op de hoogte is. Bent u daar wel of niet gaan kijken? Zo ja, u had het over Heksenberg, grote problemen en overlast. We hoorden die signalen ook van de omgeving rondom het voormalige Grand hotel. Is dat voor u ook een voorbeeld waarvan u zegt: wat verschrikkelijk en wat slecht? Want daar wonen geen 8 mensen bij elkaar, of 10 of 20, 40 of 50, maar daar wonen er meer dan 90. En dat al jarenlang. Hoe zit dat dan? Hoe ziet u dat?

De heer Reijnders, SP
Kan ik in de toekomst ambtelijke ondersteuning krijgen, zodat die een beetje meeschrijven?

De voorzitter
Het zijn er wel heel erg veel. Dat snap ik.

De heer Reijnders, SP
Volgens mij ben ik heel duidelijk geweest. Ik heb duidelijk gemaakt hoe de SP kijkt naar het businessmodel dat arbeidsmigratie is en daar waar alle lelijke kanten van dat businessmodel naar buiten komen in die shortstayformule. Die is er helemaal niet op gericht om langdurig arbeidstekorten op te vangen. Nee, die is gericht op heel erg goed doorselecteren en daar de maximale winst uithalen. Ik heb de parallel gemaakt met een citroen. Dat doe ik niet graag, want het gaat hier over mensen. Ik zou ze zeker geen citroenen willen noemen. Ik doe dat, omdat ik duidelijk maak hoe dat model werkt. Volgens mij zitten daar bijna alle antwoorden in verscholen van de vragen die net zijn gesteld.
Ik wil het volgende nog even kort tegen de heer Leers zeggen. Hij had nog geen antwoord gehad. Als in het Grand hotel dezelfde misstanden zijn, dezelfde belachelijke huren worden gevraagd, dezelfde kosten in rekening worden gebracht, dat weet ik nu niet. Daar zitten heel veel arbeidsmigranten op elkaar. Waarschijnlijk in een shortstayformule. Wij zijn daar dan buitengewoon kritisch op.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Ik zie het uitknijpen niet helemaal. Op het moment dat hier arbeidsmigranten komen en voor bedrijven gaan werken die in Nederland gevestigd zijn, dan vallen zij gewoon onder een Nederlandse cao. Dus ik zal als uitzendbureau ook de wettelijke verplichtingen die daarin staan moeten volgen, anders heb ik een probleem. Ik kan als uitzendbureau niet iemand maar wat geven. Ik heb daar bepaalde minimumeisen. Ik zie dus even niet het verschil tussen een gewone werkgever die mensen in dienst neemt en een

uitzendbureau dat arbeidsmigranten in dienst neemt. Uitknijpen kan in principe niet, want ik moet als uitzendbureau voldoen aan mijn cao-eisen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik snap dat in ieder geval vanaf mijn kant een hele rits vragen in een keer worden gebombardeerd richting meneer Reijnders. Maar ik wil ze toch even concreet maken. Meneer Reijnders, u maakt zich er toch een beetje te gemakkelijk vanaf. Ik stel nog even de kern van die vragen. a. Welke alternatieven ziet u met betrekking tot op korte termijn de huisvesting van arbeidsmigranten? b. Hoe ziet u het voor zich als u ons economisch beleid hier in het Heerlense met betrekking tot contracten die werkgevers aanbieden aan werknemers. Die wilt u in één keer overhoophalen. Hoe gaat u dat aanpakken? Hoe ziet u dat? En in het verlengde daarvan, bent u dan ook niet bang dat dit gaat leiden tot een negatief vestigingsklimaat voor potentiële werkgevers?

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Ik heb ook een vraag aan de heer Reijnders. We hebben het er ook al even over gehad in de commissie. Zij natuurlijk ook niet voor de slechte zaken. Wij vinden het wel een beetje framen van arbeidsmigranten. Meteen flessen drank, tien auto's en dat soort dingen. Daar ligt dan denk ik ook nog een taak voor de gemeente, namelijk gewoon handhaven. Ik denk dat er, met alle respect, ook geen arbeidsmigranten zijn die heel veel auto's op de stoep hebben staan en heel veel drank in de prullenbak hebben liggen waar ook heel veel mensen last van hebben. Dat is een. Vindt u dus niet zelf dat u een beetje framed op arbeidsmigranten?
Mijn volgende vraag. U heeft het over short stay. Dat moet niet en dat kan niet en die mensen moeten hier bijna een verblijfsvergunning krijgen en van alles en nog wat. Willen die mensen dat zelf eigenlijk wel of kiezen zij juist voor het seizoenswerk of een aantal maanden werken om wat te verdienen en vervolgens ook weer terug te gaan?

De voorzitter
Prima. Dan geef ik het woord aan de heer Reijnders om wat vragen te beantwoorden en daarna zijn betoog ook af te maken. Anders blijven we hier hangen. Gaat uw gang.

De heer Reijnders, SP
Ik kan ontzettend mijn best doen om die allemaal te onthouden. Laat ik beginnen met de heer Jacobs. U zag dat niet. Leest u het rapport Roemer er eens op na en Google daar maar eens op. Daar zitten vrij geraffineerde formules aan. Inderdaad, u hebt gelijk, ze moeten die conform het cao-loon betalen. Dat kan niet anders. Maar het verdienmodel zitten in die shortstayformule. Het verdienmodel zit bijvoorbeeld in dat Sint Hubertusplein. Daar zitten ze met 12 man in een rijtjeswoning. Ze betalen allemaal € 700. Dat is echt om je dood te schamen. Daarnaast zijn er allerlei bijkomende kosten. Je kan het zo gek niet bedenken. Het beroemde pindakaaspotvoorbeeld. Dat is hoe wij met die mensen omgaan.
Meneer De Groot, ik heb het volgens mij al een aantal keer gezegd. U had het over vestigingsklimaat. Ik denk dat wij komaf moeten maken met dat wij al die shortstayformules hier toestaan. Ik denk ook dat wij heel veel arbeidsmigranten in onze stad huisvesten, waarvan er ook een heleboel helemaal niet in Heerlen werken. Het zijn er naar schatting tussen de 3.500 en 4.500. Dat zegt ook al iets over het shortstaymodel. We weten dus niet eens hoe groot onze problematiek is. We voelen wel dat het groot is, maar we weten het niet. Ik denk dat we daar komaf me moeten maken en dat wij dat in Heerlen niet allemaal hoeven op te vangen. Dat helpt het vestigingsklimaat in onze stad helemaal niet naar de vaantjes. En als dat al zo zou zijn, laten we dan heel snel werk maken van een menswaardige, gelijkwaardige manier van omgaan met deze mensen die blijkbaar ontzettend belangrijk werk doen, want anders valt onze economie om. Waarom kunnen we dan niet op een normale, volwaardige manier met deze mensen omgaan en ze ook volwaardige huisvesting bieden?
Kan ik nu mijn ...?

De voorzitter
Ik heb gezegd: ik laat u eerst uw betoog afmaken en dan zien we.

De heer Reijnders, SP
Tot slot naar de heer Hendriks. Als hij dit een frame noemt, dan zou ik u echt aanraden om een keer met de mensen op het Sint Hubertusplein in gesprek te gaan. Het is echt niet om te lachen wat daar gebeurt.

De voorzitter
U hebt ook allemaal nog uw eigen betoog. Pak hem daar alstublieft in. Ik heb ze net al gezegd bij het beëindigen van de drie interrupties dat we het betoog van de heer Reijnders gaan afmaken. Dan kunt u straks in uw eigen betoog ook reageren. Anders gaan we weer het traject in van wat we niet hadden afgesproken aan de voorkant. Gaat uw gang, meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Dank u, voorzitter. Kortom, wat de SP betreft hadden de uitgangspunten in de notitie nog veel steviger en scherper gemogen. Omdat menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit nooit mogen sneuvelen voor de honger naar meer en meer winst van foute uitzendbazen.
Maar we kunnen leven met deze gebalanceerde uitgangspuntennotitie, omdat die uiteindelijk de basis gaat vormen voor dat beleid en voor die helderheid wat we nu gaan doen met die huisvesting. Daar zit het antwoord naar de heer De Groot ook in verscholen. Samenwerken is ook gewoon water bij de wijn doen. Wij kunnen dus leven met deze gebalanceerde uitgangspuntennotitie. Wij hopen snel een heel goed beleidstuk te ontvangen van het college rondom de huisvesting van arbeidsmigranten.
De heer De Groot stelde mij de vraag, maar volgens mij hebben we allemaal die vraag: hoe gaan we het wel doen? Maar we zien ook wat er misgaat en wat we niet moeten willen.
Tot slot heb ik twee vragen. Is het college bekend met het overlastgevende pand op het Sint Hubertusplein? Kent u de overlast en de onmacht van de bewoners? Die melden overigens wel. Ik heb ze dat ook gevraagd. Toch voelen zij zich niet gehoord. Hoe oordeelt u daarover als college? Dan de laatste vraag. Ik lees in de uitgangspuntennotitie dat het shortstaymodel onwenselijk wordt geacht. Daar ben ik op zich heel blij mee, gezien het voorgaande. Kunt u dat begrijpen? Maar op welke wijze kan de gemeente dan invloed uitoefenen op het ontmoedigen van dit model in Heerlen? Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik naar de heer De Groot. Dan heeft u meteen uw kans.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Misschien om meteen even aan te haken op de laatste woorden van de heer Reijnders. Ik ga ervan uit dat hij het eens is met de uitgangspunten. Hij zegt het eigenlijk ook letterlijk. Daarmee zegt hij eigenlijk ook impliciet dat hij het er ook mee eens is dat er gewoon een economische ontwikkeling is waardoor je die arbeidsmigranten keihard nodig hebt, ook op korte termijn.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Het is misschien beter als de heer De Groot gewoon zijn eigen betoog houdt, in plaats van dat hij hier gaat zitten vertellen wat de heer Reijnders impliciet allemaal wel of niet heeft gezegd. Dat lijkt me veel verstandiger en ook veel krachtiger.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Ik ga over mijn eigen woorden, dus ik ga gewoon even door.
Hij zegt net zelf: hoe gaan we het dan wel doen? Die vraag stelt hij zichzelf. Dat is ook een heel goede vraag om je die vraag te stellen. Je kunt wel zeggen: wij gaan niet beginnen - het is een start - met het

gecontroleerd huisvesten van arbeidsmigranten in kwetsbare wijken. Nu heeft het college recent duidelijk gemaakt - daar hebben we ook nog een stuk van in de krant kunnen lezen - dat het college kwetsbare wijken zo veel mogelijk wil ontzien. Daar staan wij volledig achter. Daar zijn we het absoluut mee eens.
Wij waren wel verbaasd dat bij de opsomming van die wijken - natuurlijk passeerden de wijken in Heerlen-Noord weer de revue - ook nog Heerlen Centrum en Heerlerbaan werden toegevoegd. Wij vragen ons dan af: wat blijft er dan nog over aan wijken, aan stadsdelen om sociale problematiek verder op te vangen? Dan heb je misschien nog Douve Weien, Bekkerveld, Welten. Veel verder ga ik niet komen. Dat wil niet zeggen dat die wijken ook niet hun deel moeten doen. Daar ben ik het volledig mee eens. Dat heeft de heer Reijnders ook al eerder aangegeven. Maar we moeten ook naar de realiteit kijken. Op het moment dat er geen concrete plannen in die wijken liggen voor dit soort huisvesting, dan gaat dat op korte termijn ook niet gebeuren. We hebben nu wel een concreet plan voorliggen. Weliswaar in een kwetsbare wijk. Daar moet natuurlijk worden voldaan aan de Roemer-norm. Laat dat duidelijk zijn. Maar we hebben wel de kans om te kijken of we in ieder geval - zo zit dat ook in onze motie verwoord - rekening houdende met die kwalitatieve criteria gedurende een korte periode kunnen toetsen of het dan ook wel werkt.
Voorzitter. Het volgende verbaast ons ook. Dan kom ik toch weer even terug op het ontzien van kwetsbare wijken. Wij begrijpen ook het beleid van het college absoluut niet. Terwijl vorige week nog melding wordt gemaakt van het feit dat een aantal skaeve huse worden neergezet in de wijk Passart. En dan zegt de wethouder op vragen die wij daarover stellen: "Ja, maar wacht even, die mensen zitten nu helemaal verspreid in de wijk. Die zorgen daar voor overlast en die gaan we daar centraal neerzetten onder goede begeleiding en kwalitatieve aspecten om die overlast in de buurt te voorkomen." Maar dat is precies hetzelfde argument dat wij ook gebruiken in onze motie om die arbeidsmigrantenproblematiek juist gecontroleerd uit die kwetsbare wijken te krijgen, zodat daar op een fatsoenlijke manier de buurt geen last meer van heeft.
Daar hoort natuurlijk ook forse handhaving bij. Laat dat duidelijk zijn. Daar waar het college zegt "die misstanden pakken wij aan en desnoods sluiten wij die panden", zorg er dan voor dat de mensen die dan wel werk hebben ook een alternatief hebben qua huisvesting. Dat missen wij.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA (interruptie)
Vindt de heer De Groot dan één conciërge voor 70 migranten forse handhaving? We hebben nu al te weinig handhavers. Hoe wilt u dat dan gaan doen?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Het is natuurlijk een probleem. We hebben een beperkt aantal handhavers. Dat ben ik helemaal met u eens. Maar daar waar overlast is, moet worden opgetreden. Daarom hebben wij ook een lans gebroken om het blauw in onze stad zo flexibel mogelijk in te zetten, zodat daar waar de nood het hoogst is ook geacteerd kan worden. Laten we wel wezen, we willen toch niet dat de misstanden zoals deze zich nu voordoen in de wijken wordt gecontinueerd? Dat wil toch niemand?
We hebben daarom het volgende voorstel. We zijn het echt met bijna alle uitgangspunten in de notitie eens, behalve het uitgangspunt niet in de kwetsbare wijken. Nogmaals, wij willen die kwetsbare wijken ontzien. Wij willen die sociale onrust zo veel mogelijk uit die wijken. Dat moet ons toch ook nog even van het hart. Wat wij dan niet begrijpen, als wij afgelopen week in de commissie deze discussie voeren, dat wij dan vanuit het liberale blok, met name de VVD, zich heel duidelijk inhoudelijk sterk maken voor "in die wijken moet ook die mogelijkheid komen, mits het voldoet aan de kwalitatieve eisen". Amper een paar dagen later vernemen we dat dit inhoudelijke standpunt in één keer volledig is losgelaten. Wij begrijpen dat niet. Wij begrijpen dan ook niet waar het liberale blok voor staat. Maar goed, daar zullen ze dadelijk zelf uitleg over geven.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Ziet de heer De Groot ook dat als wij onze armste buurten gaan ontzien en dat als gemeente in woord en daad uitdragen, dit ook betekent dat er heel veel kwetsbare groepen van elders misschien niet een keer

naar Heerlen komen, maar misschien wat meer een plek gaan vinden in de omringende vaak meer kapitaalkrachtige gemeenten? Ik hoor in de redenering van de heer De Groot altijd een cirkeltje. We zitten in een soort bubbel van Heerlen. Dat moet dan allemaal in Heerlen zijn plek krijgen. Ziet de heer De Groot geen kansen op dat gebied?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Daar ben ik het helemaal mee eens, meneer Reijnders. Daar zie ik absoluut kansen voor. Als we het dadelijk over de woonvisie gaan hebben, dan wil ik daar ook nog het nodige over zeggen. Ik ben het daar volledig mee eens. Onze randgemeenten zullen ook lasten moeten dragen. Ik ben het ook eens met wat u eerder aangaf. Heel veel migranten die in Heerlen wonen, werken niet eens in Heerlen. Daar mag je dus ook van je randgemeenten een stukje verantwoordelijkheid vragen. Daar ben ik het absoluut mee eens.
Maar dan van de andere kant. We hebben nu in Heerlen deze acute problematiek. We hebben een concreet voorstel om daar op korte termijn iets mee te doen. En wat doen we vervolgens? We sluiten onze ogen en we gaan onder de noemer van "we mogen de kwetsbare wijken niet nog eens een keer zwaarder belasten". Terwijl er heel goede randvoorwaarden aan zijn gekoppeld, gaan we het niet doen. Tegelijkertijd gaan we wel de skaeve huse in die wijk neerzetten. Onbegrijpelijk!

De voorzitter
Tweede en laatste interruptie op dit punt van de heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Ik geloof dat dit in mijn eerste jaar in de raad wel de 15e keer is dat de heer De Groot het volledig eens is met mijn analyse, maar toch tot een tegenovergestelde conclusie komt. Ik stel dat nu ook weer even vast. Volgens mij klopt het ook niet. Dit is geen oplossing. Nee, dit is een grote locatie om 70 extra arbeidsmigranten in onze stad toe te voegen en dat in de armste wijk van Limburg, waar we proberen om in 25 jaar wat te doen voor de wijk in onze stad. Dus ik zie hier geen oplossing. Ik zie hier vooral een toevoeging. Dat lijkt mij een ontzettend slecht plan.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Ik reageer even op de woorden van de heer Reijnders. De heer Reijnders verdraait mijn woorden. Ik heb op een onderdeel gezegd dat hij gelijk heeft. Dat onderdeel heeft te maken met het verdelen van de lasten over de randgemeenten. Daar heb ik hem gelijk in gegeven. Maar op het andere, cruciale punt over de woninghuisvesting ten aanzien van de migranten ben ik het volledig met hem oneens over het ontzien van de wijken. Laat dat even duidelijk zijn.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA
Dank u, voorzitter. De CDA-fractie vindt nog steeds dat in kwetsbare wijken geen enkele opvang mag komen. Wij vinden ook dat de arbeidsmigranten goede huisvesting nodig hebben. Arbeidsmigranten die met hun familie in woonhuizen gaan wonen in deze wijken zijn ook geen enkel probleem. Maar clustering van groepen migranten kunnen deze wijken niet meer erbij hebben. De overlast van criminaliteit, ondermijning en jeugd is dermate groot dat er niets meer bij kan. Als wij willen dat de aanpak Heerlen-Noord succesvol gaat zijn, moeten we deze wijken voor deze opvang ontzien. Dat doet ook recht aan onze afspraak in het coalitieakkoord.
Voorzitter. De nota is al genoeg besproken in de commissie. Onze fractie steunt de zienswijze helemaal. Onze fractie steunt de motie niet. Wij vinden 70 migranten in kamertjes van 10 m² midden tussen twee kwetsbare woonwijken geen goede zaak. We gaan er ook niet mee akkoord om dit te proberen. Niet in

deze wijken. Er zijn andere ondernemers die op deze locatie wel iets willen ondernemen. Laat de heren daarmee aan de slag gaan, zodat hier iets goeds wordt gerealiseerd waar de buurt wat aan heeft.
Dank u, voorzitter.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Ik denk dat beide partijen best op een lijn liggen. Ik hoor wat allemaal slecht is. Ik kan me ook vinden in het verhaal van de heer Reijnders over de rotzooi die er is. Er is nu een alternatief. Zo ver liggen we niet uit elkaar. Wat is uw alternatief?

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA
Als de heren zoiets willen, dat ze dan gewoon in andere gebieden gaan zoeken waar het wel kan. Omdat er niets anders is en omdat de heren met dit plan zijn gekomen, hoeven wij toch niet akkoord te gaan en een ander alternatief te gaan zoeken? In ons coalitieakkoord staat dat wij dat niet in die wijken gaan doen. Daar houden wij gewoon aan vast. Dat kan gewoon niet. Wij willen daar de overlast verminderen. We willen vooral gaan kijken dat er niets meer bij komt. Dat risico gaan we niet nemen.

De voorzitter
Er zijn vier interrupties. Gaat uw gang. Allemaal kort en bondig.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Mevrouw Heine, het is toch veel mooier dan een probleem dat nu in de wijken zit, opgehokt in kleine huisjes met z'n allen bij elkaar om dat op te lossen en het liefst vanuit die wijk naar een betere plek aan de rand van die wijk te brengen? Er zijn niet alleen problemen met locaties waar kamerverhuur is waar arbeidsmigranten wonen. Er zijn misschien wel honderden locaties in onze stad waar kamerverhuur is, waar gewoon Nederlands mensen wonen en waar ook een hele hoop overlast is. Net zoals dat er heel veel locaties zijn waar arbeidsmigranten wonen die super met de buurt kunnen omgaan ...

De voorzitter
Dit begint redelijk af te wijken van kort en bondig, meneer Leers.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA
Meneer Leers, daar heb ik het over. Arbeidsmigranten die hier met families wonen, zijn geen enkel probleem. Die wennen daar ook. Maar groepen gaan gewoon niet. Dat wordt te veel. Over de 70 mensen. Ik weet hoe het is. Arbeidsmigranten werken keihard, zijn 's avonds alleen, gaan drinken. U wil me toch niet vertellen dat al die mensen die nu in die woningen in Vrieheide en Heerlen-Noord zitten, waar die overlast is, dat die allemaal ineens daarheen gaan?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Wat hoort u dan over het Grand hotel, mevrouw Heine?

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA
Het Grand hotel ligt niet in kwetsbare woonwijken.

De voorzitter
Ik bepaal hier de spreekvolgorde. De heer Hendriks heeft het woord en niet de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Ja, als we zo met elkaar praten ...

De voorzitter

Ja, u maakt er zelf een potje van en dan moet ik ingrijpen. Meneer Hendriks, gaat uw gang.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Ik ga even in op de opmerking van mevrouw Heine. U geeft aan: het staat in het coalitieakkoord en daarom willen we eigenlijk niet wijken. U geeft er eigenlijk mee aan dat als er goede zaken op het pad komen die mogelijk bekeken zouden worden, u daar niet voor open staat.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA
Ik heb het niet goed verstaan. Kunt u het nog eens zeggen?

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
U geeft op een gegeven moment aan: het staat nu eenmaal zo in het coalitieakkoord, dus daar scharen wij ons achter. Zoals ik het begrijp, geeft u daar indirect mee aan dat als er gedurende de komende jaren goede zaken komen, u nooit af zal wijken van het coalitieakkoord.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA
Nee. We hebben in het coalitieakkoord afgesproken om die wijken te beschermen. Als er een voorstel komt dat niet in kwetsbare wijken ligt, prima. Maar wij houden ons gewoon aan het coalitieakkoord.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Ik heb een vraag aan mevrouw Heine. Zou het ook averechts kunnen werken? Arbeidsmigranten hoeven zich blijkbaar niet te registreren bij de gemeente. Zou het ook zo kunnen zijn dat die arbeidsmigranten dan zonder dat wij het zien ergens in die wijken terechtkomen waar wij ze niet willen hebben? En dat we dit juist gaan voorkomen met dit initiatief?

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA
Nee, dat denk ik niet, want we zijn al bezig om te proberen dat allemaal uit te roeien in die wijken. Daar gaan we ook mee door.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Daar spreekt mevrouw Heine zich toch een beetje tegen. Net zegt ze: hoe wil je die handhaving gaan oplossen? Dat is een vraag aan mevrouw Heine. Hoe kijkt ze daartegenaan? Zou het niet veel efficiënter zijn dat als je toezicht houdt op een centrale plek - even voor de duidelijkheid, daar zit al 24-uurs toezicht op - en er excessen zijn, je precies weet waar je moet zijn. Het is dan gecentreerd, terwijl het nu allemaal verspreid is over de wijk. Dat kost toch veel meer mankracht om daarop te handhaven? Hoe ziet mevrouw Heine dat?

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA
Nee, dat zie ik niet. Eén man die daar zit voor 70 personen kan nooit 24 uur per dag toezicht houden. Ik denk niet dat dit werkt. Dit kan gewoon niet. Nee, we hebben 25 handhavers en boa's. Het is nu al overal te lastig. Ik denk niet dat het werkt. Ik denk dat 70 gewoon te veel zijn bij elkaar.

De voorzitter
De heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Zal ik meteen een soortstemverklaring geven namens de SP?

De voorzitter
Dat mag altijd, natuurlijk.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Ik heb een aantal dingen. Volgens mij zijn we allemaal tegen de misstanden in die wijk. Volgens mij wordt daar ook al op gehandhaafd waar wij kunnen. Dan zal ik overgaan naar mijn stemverklaring. Hier wordt een beetje de illusie gewekt alsof Bakx de problemen rond arbeidsmigratie gaat oplossen. Dat is niet zo. Ze hebben daar een heel groot stuk grond gekocht en ze willen daar 70 arbeidsmigranten vestigen. Dat zullen ongetwijfeld 70 extra arbeidsmigranten zijn, want werkgevers staan te springen om goedkope arbeidskrachten binnen te halen. Dus de illusie wekken dat dit de oplossing is voor de misstanden lijkt me echt ontzettend naïef.
Daarnaast hebben wij ons volgens mij met zijn allen geëngageerd om in Heerlen-Noord echt stappen te gaan zetten, niet alleen in de komende 4 jaar, maar volgens mij in de komende 25 jaar. We doen van alles om de leefbaarheid daar te verbeteren als onderdeel van een veel breder programma. Een van de grote problemen van die leefbaarheid is dat de sociale structuren in die wijken langzaam kapotgaan. Waarom? Omdat daar voortdurend kwetsbare groepen in- en doorstromen. Er is dus heel veel verkeer. Er komen mensen wonen, vaak van buiten.

De voorzitter
En wat is uw stemverklaring, meneer Reijnders?

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Ik zou dus echt adviseren om tegen te stemmen. Ik zou in dit geval ook nog even willen stilstaan bij de PVV, want die spelen hier echt een opmerkelijke rol. Om alle verkeerde redenen zijn die al 20 jaar allerlei lelijks aan het roepen over buitenlanders. Sterker nog, in 2012 is er zelfs een Oost-Europeanen en Centraal-Europeanen meldpunt geweest van de PVV, ook om allerlei verkeerde redenen. Nu kunnen zij een keer wat goeds doen voor de volksbuurten en nu lopen ze gewoon als slippendragers van het kapitaal achter de motie aan.

De voorzitter
Nu bent u een betoog aan het houden. U heeft uw eerste termijn gehad.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Ik zal afronden. Er is voor mij echt maar één conclusie mogelijk: de PVV laat hier gewoon de Heerlense volkswijken keihard vallen. En om met de woorden van de grote blonde leider te spreken: de PVV Heerlen heeft de ruggengraat van een banaan.
Tot zover.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Ik ben enigszins verbaasd over de woorden van de heer Reijnders. Ik wil eigenlijk reageren naar mevrouw Heine. Waar haalt u überhaupt de informatie vandaan dat het over één persoon gaat die daar gaat handhaven?

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA
Omdat de heer Bakx ons zelf heeft verteld dat er één conciërge gaat zitten die daar de controle heeft.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Dan hebt u andere informatie dan wij hebben. Het gaat om 24-uurs toezicht. Zij zouden daarvoor zorgdragen. Maar goed.

De voorzitter

Mevrouw Heine heeft daarop geantwoord. De heer De Groot ten slotte nog en dan heeft iedereen ongeveer ook wel twee interrupties gehad.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Toch nog even een interruptie op de woorden van de heer Reijnders. Ik heb een vraag aan de heer Reijnders. Hoe ziet hij dan het feit dat een aantal skave huse in de wijk Passart gerealiseerd gaan worden in relatie tot het ontzien van de zwakke wijken?

De voorzitter
We gaan wel weer lekker ver met ons debat. Ik geef hem heel kort het woord, want volgens mij hebben we heel veel met elkaar gewisseld.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Dat is een goede vraag. Sterker nog, ik vond ook de vragen van mevrouw Keulen in de commissie best goed. Ik was toen helaas al weg. Het is voor mij een moeilijke kwestie, want ik ben zelf ook medewerker van LEVANTO. Dat maakt het voor mij wel een beetje lastig. Er zit een belangrijke nuance in. Ik vind dat we in de toekomst goed moeten kijken naar de plaatsing van alle kwetsbare groepen.
Voor mij is het volgende wel een belangrijke nuance in dit verhaal. Het gaat over drie skaeve huse. Daar komen mensen uit Heerlen te wonen. Laat één ding duidelijk zijn: de SP zal er altijd voor staan dat wij de kwetsbare mensen en de mensen met problemen in onze stad helpen en niet wegduwen. Maar dat betekent wel dat we voor de kwetsbare groepen van elders af en toe even op de rem moeten gaan staan, want anders krijgen we dat niet gebolwerkt in onze stad.
Dus met die nuance is drie voor mij acceptabel. Het is een bestaande zorgsetting in een bestaande zorgboerderij. Maar ik ben het er zeer mee eens dat we ook bij dit soort dingen steeds kritisch moeten kijken en kritische vragen moeten stellen.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Van den Berg. Nee, ik ga echt naar de heer Van den Berg. Meneer Hendriks heeft genoeg geïnterumpeerd. Dan ga ik niet nog een keer een ander fractielid ook toestaan. Klaar. Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Dank u wel, voorzitter. Vooropgesteld, de VVD steunt het voornemen van het college om lokale en regionale arbeidsparticipatie te optimaliseren. Verhoging van de economische zelfstandigheid van veel inwoners kan een vliegwiel zijn voor de ontwikkeling van een stad als de onze. Werk- en werkgelegenheid zijn namelijk de basis voor economische groei. Rondom het spectrum werk is arbeidsmigratie van alle tijden. Het is daarom goed om in het licht van de huidige en toekomstige discussies het speelveld rondom arbeidsmigranten te definiëren. Want het is ja tegen de arbeidsmigrant, maar het is heel vaak nee tegen de omstandigheden.
Voorzitter. We erkennen ook dat een dergelijke notitie slechts op hoofdlijnen een aantal speerpunten voor het toekomstige beleid formuleert. We zijn dan ook benieuwd naar het uiteindelijke beleid. We realiseren ons ook dat het werken in coalitieverband betekent dat compromissen kunnen ontstaan. We vragen in het uit te werken beleid wel aandacht voor een goede duiding van de begrippen buurt en wijk. Immers, een wijk is een verzameling buurten. Wat ons betreft kan het niet zo zijn dat één kwetsbare buurt in een verder gezonde wijk gaat inhouden dat de hele wijk wordt ontzien.
Voorzitter. Ik wil ook graag reageren op de motie die is ingediend. De liberale alliantie zal deze motie niet steunen. Wat ons betreft moet er in deze fase waar nog geen omgevingsvergunning is aangevraagd en we vanavond pas de uitgangspunten van het huisvestingsbeleid bespreken ruimte zijn voor de dialoog tussen initiatiefnemer en college. Het college moet een uiteindelijke aanvraag toetsen aan het beleid. Als het plan niet voldoet, dan moet wat ons betreft verder worden onderzocht wat wel een goed gedragen ruimtelijke

invulling zou kunnen zijn voor die locatie. Het is de rol van het college om dat gesprek te voeren. Bij het politiek forceren van een dergelijk initiatief middels een motie is niemand gediend.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik heb de woorden van de heer Van den Berg ook gehoord in de commissie. Daar had hij in ieder geval een heel duidelijke andere mening. Hij zei letterlijk: soms moet je in de politiek compromissen sluiten. Je zit in de coalitie, dat begrijp ik. De VVD is een ondernemerspartij waarvan je zou verwachten dat die achter initiatieven van ondernemers staat. Betekent dit dat die in deze toch kiest voor het meerderheidsstandpunt binnen de coalitie, terwijl ze daar eigenlijk inhoudelijk heel anders over denken?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Hoor ik de heer Van den Berg nu namens de liberale fractie een handreiking doen en eigenlijk zeggen: geef nu eerst het college de kans om nog eens met dit initiatief om tafel te gaan, nog eens te praten, voordat die motie in stemming wordt gebracht? Als dat zo is, als de liberale fractie zo denkt en zo in het verhaal zit, dan zou het mogelijk ook een optie zijn om de motie aan te houden tot de volgende raadsvergadering. Hoe zit dat? Zit u zo in het speelveld of ziet u dat anders?

De heer Van den Berg, VVD
Twee dingen op de vraag van de heer De Groot. Ondernemen moet je volgens mij op alle wijzen goed faciliteren. Wij moeten de ruimte geven aan hen die hun nek willen uitsteken in onze stad. Heel oprecht, we vinden het ook bijzonder jammer dat een mooie kans hier blijft liggen, want we denken dat het wel een goed doordacht plan is. Het is een plan waar de balans is opgezocht tussen enerzijds het ondernemerschap en anderzijds ook wat de vraag is vanuit de arbeidsmigranten. Maar we zijn ook heel eerlijk. In het coalitieakkoord liggen ook heel veel andere positieve punten. Dan moet je ook balanceren daarin. Dan maak ik even het bruggetje naar de heer Leers. Daarom is het ook goed dat ik met deze stemverklaring of de reactie op de motie oproep aan het college - ik ben ook benieuwd naar het antwoord - om nog een keer de dialoog aan te gaan met de initiatiefnemers daarin. Om te kijken wat daar wel mogelijk is. Wat is er als dat concept ook elders in de stad zou kunnen landen?
Laten we wel wezen, het heeft daar op dit moment een maatschappelijke bestemming en het past ook niet in het bestemmingsplan. Op dit moment is ook dat initiatief, hoe we er ook tegenaan kijken, er niet mee geholpen om dingen nu te forceren. Ik zou ervoor willen pleiten om eerder de dialoog op te zoeken dan dat we de confrontatie daarin opzoeken.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik luister met stijgende verbazing naar de uitleg van de heer Van den Berg. Ik kan eigenlijk geen andere conclusie trekken - even los van de argumentatie die hij er nu achteraan geeft - dat dit toch een heel andere inhoudelijke insteek is als verleden week is gedaan. Ik kan ook geen andere conclusie trekken dan dat het hier niet zo zeer gaat om een inhoudelijk standpunt waar de VVD eigenlijk voor staat. Eigenlijk zegt hij dat ook: het is eigenlijk een hartstikke goed voorstel, met heel goede voorwaarden, goed doordacht, goede criteria. En toch kiest hij - dat is dan mijn afdronk - om politieke redenen ervoor om een andere keuze te maken. Iets anders kan ik er niet van maken.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Het is eigenlijk van dezelfde strekking als de heer De Groot. Ik luister ook en ik hoor eigenlijk niet meer of minder dan dat de heer Van den Berg zegt: "Eigenlijk is het gewoon allemaal goed en goed doordacht en zou het dus gewoon moeten kunnen, maar om politieke redenen - lees: de coalitie, want er zijn ook andere dingen die wel goed zijn - willen we eigenlijk de coalitie niet onder druk zetten en niet laten breken. Daarom stemmen wij tegen." Ik vraag me dan het volgende af. Ik hoorde de heer Reijnders het hebben over de ruggengraat van de PVV. Ik vraag me dan ook af waar de ruggengraat van de VVD is.

De voorzitter
Meneer Van den Berg, gaat u verder.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter. Laat ik in ieder geval ook het volgende zeggen. De VVD staat ook voor het coalitieakkoord dat wij met elkaar hebben afgesproken. Er staan ook veel andere positieve punten in het coalitieakkoord. Wij denken dat wij geen breekpunt zouden moeten maken van dit onderwerp, want daar is niemand mee gebaat.
Voorzitter. Ik wil wel nog een opmerking maken. Het gaat hier om de Uitgangspuntennotitie integrale aanpak arbeidsmigranten. Daar wordt gevraagd om naar een uitwerking naar beleid te gaan en dit vervolgens hier terug te brengen. Ik heb in mijn betoog ook opgeroepen om daar zo spoedig mogelijk mee aan de slag te gaan en dat hier terug te brengen. Het is misschien op dit moment ook nog te vroeg om daar harde waardeoordelen over te gaan vellen in dit stadium. Laat dat college nu eerst eens die Uitgangspuntennotitie integrale aanpak arbeidsmigranten uitwerken en terugbrengen naar deze raad.
Voorzitter. Ik zou willen doorgaan met mijn verhaal.

De voorzitter
Gaat uw gang.

De heer Van den Berg, VVD
Bij het politiek forceren van een dergelijk initiatief middels een motie is niemand meer gediend. Dat is wat ons betreft ook niet de rol van de gemeenteraad. Wij geven de kaders aan en wij controleren het college achteraf. De liberale alliantie roept het college daarom op om actief in gesprek te gaan met de initiatiefnemers. Mocht hun plan niet voldoen aan de beleidsuitgangspunten, dan vragen wij de toezegging van het college om:
1. Samen met de initiatiefnemers te onderzoeken wat wel een goede invulling zou kunnen zijn voor de locatie aan de Ganzeweide.
2. Samen met de initiatiefnemers te onderzoeken wat wel een goede locatie zou kunnen zijn voor een concept, uitgaande van de beleidsuitgangspunten.
Wij vragen het college om de gemeenteraad op beide punten actief en frequent te blijven informeren in de komende maanden.
Voorzitter. Tot zover mijn betoog in de eerste termijn.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. Kwaliteit, kwaliteit, kwaliteit. Voor D66 is dat de kern van de aanpak van de huisvesting van arbeidsmigrantenproblematiek. Misstanden tegengaan van de slechte woningen waar arbeidsmigranten in moeten verblijven, want dat is het probleem en niet de arbeidsmigranten zelf. In de uitgangspuntennotitie komt het uitgangspunt kwaliteit ook duidelijk naar voren. Voor ons is het belangrijk dat de Roemer-norm als basisvoorwaarde voor huisvesting in onze lokale verordening en regelgeving verankerd wordt, zoals ook in de uitgangspuntennotitie staat.
Het verkennen van mogelijke aanscherpingen is ook goed, zolang dat maar niet vertragend werkt. Want dat vindt D66 belangrijk: dat de komende stappen ook voortvarend gezet gaan worden. Op verschillende plaatsen in onze stad is de problematiek van slechte huisvesting en de daaruit voortvloeiende overlast behoorlijk aanwezig. Het is belangrijk dat de uitwerking van het beleid er op korte termijn komt. Een eerste vraag aan het college: Wanneer verwacht u dat het beleid aan de raad wordt voorgelegd?

Voorzitter. Het probleem is dat arbeidsmigranten op diverse plekken in onze stad - en natuurlijk ook op veel andere plekken in ons land - niet behandeld worden als gelijkwaardige en volwaardige deelnemers van onze samenleving. Als tweederangsburgers, zoals Roemer het in zijn rapport noemt.
Dat betekent dat we hen moeten beschermen, in het belang van hen, maar ook in het belang van alle andere inwoners van onze stad. Roemer legt in zijn rapport veelvuldig de correlatie tussen overlast en slechte kwaliteit van huisvesting. Juist deze slechte kwaliteit, verkamering en overbewoning in huizen midden in een wijk die daar niet voor bedoeld zijn, zorgen voor overlast.
Als gemeente moeten we er alles aan doen om deze slechte situaties uit te bannen. Actieve handhaving is daarin belangrijk, zoals ook in de uitgangspuntennotitie staat. Wij horen graag hoe het college dat verder handen en voeten gaat geven. Zijn er in de afgelopen periode al concrete stappen voorwaarts gemaakt in het opschalen van onze toezicht- en handhavingscapaciteit?
Ook belangrijk daarbij is om zicht op de hoeveelheid arbeidsmigranten in onze stad te krijgen. In welke mate heeft het college dat op dit moment inzichtelijk? En wanneer verwacht het college dit volledig in beeld te krijgen? Is het college bezig met het inrichten van een meldpunt misbruik?
Voorzitter. Roemer beveelt ook aan dat er, naast betere huisvesting, ook méér huisvesting voor arbeidsmigranten gerealiseerd moet worden. Als slechte huisvestingsituaties in onze stad worden aangepakt, moeten arbeidsmigranten ook elders terecht kunnen. Dat hoeft niet per definitie in Heerlen te zijn, andere gemeenten in Parkstad en de regio hebben daarin ook een belangrijke verantwoordelijkheid, maar op korte termijn moeten we die verantwoordelijkheid vooral ook zelf nemen. Hoe ziet het college dit?
Voorzitter. We maken ons enige zorgen over het spreidingsvraagstuk dat in de uitgangspuntennotitie opgeworpen wordt en waar natuurlijk ook al het een en ander over gezegd is. Het ontzien van kwetsbare buurten en wijken, en in dat kader ook de recente beantwoording op schriftelijke vragen van de SP over wat deze kwetsbare wijken precies inhouden. 16 van de 22 wijken in onze stad worden genoemd, zo'n ¾ deel van Heerlen.
In de commissie heeft wethouder Gelderblom al nuanceringen hierop aangebracht en dat is hoopvol, maar we blijven de verdere uitwerking kritisch volgen. Voor D66 is het belangrijk dat we de problematiek oplossen met oog voor de kwaliteit van leven van de inwoners in onze stad én de arbeidsmigranten. Dat gaat wat ons betreft hand in hand. Daarnaast zijn arbeidsmigranten van zichzelf geen kwetsbare doelgroep, maar maken de omstandigheden hen kwetsbaar. Met daarin een belangrijke negatieve rol voor malafide uitzendbureau's.
Voorzitter. Kan de wethouder al een tipje van de sluier oplichten hoe hij het ontzien van de kwetsbare buurten en wijken voor zich ziet? Op welk niveau gaat dat gebeuren? Gaan we hele buurten ontzien? Of kijken we per deel van de wijk naar de situatie? En wat houdt ontzien precies in? Betekent dat bijvoorbeeld dat we in een kwetsbaar gebied wel arbeidsmigrantenhuisvestiging kunnen toevoegen als we arbeidsmigranten uit een slechte huisvesting uit die wijk halen?
Voorzitter. We hebben nog veel vragen. De richting van de uitgangspuntennotitie 'Integrale aanpak arbeidsmigranten' is zeker goed, maar het valt of staat met de nadere uitwerking van het beleid. We gaan zeker voor stemmen, maar we blijven kritisch op de nadere uitwerking.
Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Hendriks.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. De Jongerenpartij vindt de uitgangspunten voor de integrale aanpak arbeidsmigranten die in het voorstel staan op veel punten positief. We zijn verheugd met de focus op het creëren van een sociaal veilige woonomgeving voor alle inwoners, inclusief de arbeidsmigranten. Streven naar een sociaal veilig leef- en woonklimaat, waarbij problemen niet opstapelen, is van groot belang. Daarnaast ondersteunen wij het besef van het college dat arbeidsmigratie een structureel fenomeen is dat zowel

economische kansen als maatschappelijke uitdagingen met zich meebrengt. Het streven naar een betere balans tussen deze aspecten is prijzenswaardig.
Maar onze bezorgdheid betreft vooral de benadering van die kwetsbare gebieden eerder in het stuk. We vinden het lastig om te werken met een algemene classificatie van kwetsbare gebieden. Is een wijk nu echt altijd volledig kwetsbaar? Elk project zou individueel moeten worden bekeken. We zijn van mening dat een project wellicht geschikt kan zijn voor plaatsing in een kwetsbaar gebied op voorwaarde dat er een goed plan is. We geloven dat de huidige beschrijving van kwetsbare gebieden te breed is en dat er binnen deze gebieden ruimte is voor projecten die positief kunnen bijdragen. We pleiten voor een aanpak waarbij de gemeente samenwerkt met initiatiefnemers, belanghebbenden, buurtbewoners, lokale organisaties en ook de werkgevers. Door middel van dialoog en samenwerking kan een gebalanceerd beleid worden ontwikkeld dat zowel de belangen van de arbeidsmigranten als die van de lokale gemeenschap respecteert en tegemoetkomt. Op deze manier kunnen goede initiatieven en projecten mogelijk worden gemaakt in alle gebieden.
Kort samengevat zijn we dus van mening dat de focus niet moeten liggen op werken met kwetsbare gebieden, maar eerder op bevorderen en uitvoeren van goede projecten met eerdergenoemde uitgangspunten. Goede projecten kunnen onzes inziens op een goede locatie in een kwetsbaar gebied juist een positieve invloed hebben op het kwetsbare gebied door verlichting te bieden elders in het gebied.
Tot slot willen we met deze overwegingen dan ook graag onze steun uitspreken voor de voorgestelde motie betreffende het voormalige pension Mijnzicht aan de Ganzeweide. We zijn van mening dat door duidelijke en strikte afspraken te maken met initiatiefnemers, er gecontroleerde huisvesting mogelijk is. Een praktijkproef van een jaar kan helpen om de uitvoerbaarheid van dit initiatief de testen, waarbij de buurt, de directe omgeving en initiatiefnemers moeten worden betrokken bij het maken van werkbare en duidelijke afspraken. Een voorbeeld als het Sint Hubertusplein, maar ook de Ceciliastraat willen wij dus zeker niet. Het initiatief uit de motie biedt een goed alternatief. Dan is het wel ook essentieel dat misstanden op eerdergenoemde locaties in de huidige huisvesting van arbeidsmigranten direct worden aangepakt en dat indien nodig panden worden gesloten. We verzoeken dan ook om de voorgestelde motie serieus te overwegen en deze op te nemen in het beleid. Door op een verantwoorde en gecontroleerde wijze initiatieven voor huisvesting van migranten mogelijk te maken, kunnen we wildgroei voorkomen en streven naar een situatie waarin zowel de arbeidsmigranten als de lokale gemeenschap profiteren van een evenwichtige en sociale woonomgeving.
Dan heb ik nog even een laatste vraag. Die wil ik dan richten aan de heer Reijnders, want dat mocht daarstraks even niet. Ik ga heel even terug, want het hoort er niet helemaal bij. U haalde de skaeve huse er volgens mij zelfs bij. Begreep ik het nou goed dat u zei dat daar alleen maar mensen in zouden mogen zitten die van origine uit Heerlen komen?

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Nee, dat hebt u niet goed begrepen.

De voorzitter
Oke. Dan ga ik naar de heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Over de zienswijze. Wat GroenLinks betreft niets anders dan lof voor de intentie om de nadruk te leggen op proactief voorkomend beleid in plaats van alleen repressief handhavend beleid. Des te mooier is het dat hier de eerste stap wordt gelegd op de gemeentelijke ambitie op het vlak van economische structuurversterking.
De zienswijze van GroenLinks is dan ook dat het document perfect conformeert aan de GroenLinkse ambitie aangaande het creëren van sociaal geweldspreventief beleid, waarbij de zwakste schouders worden ontzien van het dragen van de zwaarste lasten. Het is een mooie eerste stap en we gaan ervoor dat er nog veel stappen zullen volgen. Vanzelfsprekend stemmen we hier dus mee in.

Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik naar de wethouder. Sorry, meneer Leers. U had gesproken, maar dat ging over de motie. Excuus. U zou ook de eerste termijn doen. Nog even geduld. Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Waarvoor dank. Meneer de voorzitter, geachte gemeenteraad. Al vele jarenlang kom ik op allerlei plekken in en om onze stad arbeidsmigranten tegen. Mensen die ik daarna ook vaak jarenlang weer op andere plekken in onze stad tegenkom. Mensen die graag terugkomen naar onze regio om hier te werken en te wonen en geld te verdienen voor hun gezin dat vaak een mooi huis bouwt in het geboorteland of waar dan ook. Waar het hartstikke goed mee gaat en mensen die tevreden zijn dat ze hier een goede boterham kunnen verdienen en tevreden zijn.
Onlangs, een paar weken geleden, vond de stadsprocessie hier midden in het centrum plaats. 's morgens vroeg werd de stad opgesierd en noem maar op. Een handjevol mensen deden werk om vlaggetjes op te hangen en noem maar op, wat bij een processie hoort. Ik kwam in gesprek met die mensen. Ik trof daar iemand en dacht: potverdorie, een arbeidsmigrant. Iemand die hier werkt en woont en optimaal opgaat in de samenleving. Velen van ons die de processie niet meer bezoeken of hulpverlenen aan dergelijke initiatieven, kennen zo'n fenomeen niet. En mensen die hier nota bene te gast zijn, hard komen werken en hier wonen, zijn dermate geïntegreerd dat ze gewoon meehelpen en de schouders eronder zetten. Natuurlijk zijn er tig locaties op te noemen waar het minder goed gaat. Dat is niet alleen bij de arbeidsmigranten zo, maar dat is met onze landgenoten precies hetzelfde. Overal zijn problemen te vinden. Maar voor die problemen zijn wij hier samen bij elkaar om over oplossingen te praten.
Zo'n oplossing zou kunnen zijn - ik zeg niet dat het de oplossing is, maar het zou het kunnen zijn - een oplossing á la pension Mijnzicht. Ik ken op dit moment geen ander initiatief in onze stad dat op die manier iets zou willen toevoegen om het probleem dat wij hebben op diverse locaties in onze stad op te lossen.
Al diverse malen in deze eerste termijn interrumpeerde ik met de opmerking: en hoe zit het dan met het Grand hotel? Wat vinden jullie daarvan? Wat horen jullie daarvan? "Ja, nee, maar het Grand hotel ligt in een goede wijk. Dat initiatief ken ik niet." Ik heb het inmiddels tig keer te berde gebracht, ook in de raadscommissie. Er is niemand, zelfs het college niet, die erop terugkomt en zegt: ja, maar die 90 mensen die daar al jarenlang wonen, dat is daar Sodom en Gomorra. Dat mag helemaal niet opengaan. In het verleden heb ik andere signalen gekregen. Sindsdien hoor ik helemaal niets meer. Hoe kan dat? Hoe zit het nou dat het waarschijnlijk bij het Grand hotel hartstikke goed gaat, dat daar behoorlijk wat mensen meer wonen dan gepland in pension Mijnzicht, en wat willen wij nu eigenlijk? Wat we niet willen, dat weten we. Problemen in huisjes opgehokt midden in de wijken. Maar wat willen we dan wel? Locaties zoals het Grand hotel, locaties zoals pension Mijnzicht? Dergelijke zaken of zeggen we: we gooien de deur op slot voor de kleine huisjes, maar oplossingen zullen dan maar van iemand moeten komen, maar niet van ons. Ik zou willen weten - dat heb ik ook in de commissie gevraagd - welke locaties waar arbeidsmigranten er een potje van maken wij in de afgelopen anderhalf jaar hebben gesloten. Op welke vlakken is reeds verbetering aangebracht? Hoe hebben wij in de afgelopen tijd actief gehandhaafd? Ik heb dat in de commissie gevraagd. Ik vraag dat nu. Heerlen snakt naar een oplossing. Ik zeg niet dat dé oplossing pension Mijnzicht is of het Grand hotel. Maar ik zeg wel dat het Grand hotel kennelijk functioneert en pension Mijnzicht ook zou kunnen functioneren. Als wij met goede afspraken werken, mensen een kans geven en daarop handhaven, zou dat mogelijk het ei van Columbus kunnen zijn. Ik denk dat we ons te kort doen door te refereren aan keiharde afspraken binnen de coalitie, visies waar we niet van af kunnen wijken. Die visies en die coalitieafspraken zullen me een rotzorg wezen. Als we deze problematiek maar oplossen en aanpakken. Ik denk dat we daarvoor staan als raad.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

De heer Leers zegt hier gewoon letterlijk dat de oplossing van de problematiek van arbeidsmigranten is door 70 arbeidsmigranten toe te voegen aan pension Mijnzicht. Ik vind dit echt een bijzonder vreemde redenering. Snapt de heer Leers zelf wat hij bedoelt?

De heer Leers, Hart-Leers
Ik denk dat de heer Reijnders toch een keer mee moet naar de huisarts om iets aan zijn gehoor te doen. Net zoals hij de bewoording van de heer De Groot misverstond, verstaat hij ook mijn bewoordingen mis. Ik zeg dat een locatie zoals het Grand hotel een oplossing zou kunnen zijn voor de problematiek. Dat is een locatie waar ik u niet over hoor. Het is een locatie die u zelfs niet kent, alhoewel ik het meermaals heb genoemd. U bent er niet naartoe geweest. We kunnen toch beter in oplossingen denken dan in problemen? Als u de motie hebt gelezen - ik heb hem nota bene voorgelezen - dan ziet u dat daarin staat dat er keiharde afspraken moeten worden gemaakt. Worden die afspraken niet nagekomen, dan kan het ook eerder dan een jaar betekenen. Einde oefening en stoppen van het proeftraject op pension Mijnzicht.
En wat als we zeggen: pension Mijnzicht staan we niet toe. Dat zou best kunnen. De locatie is maatschappelijk. Komen er dan asielzoekers, drugsverslaafden of wat dan ook? Wat heeft de buurt daaraan?

De voorzitter
Tweede en laatste interruptie van de heer Reijnders en dan de heer Jacobs.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Volgens mij heeft niemand het over drugsgebruikers en asielzoekers gehad. Ik heb uit de wandelgangen vernomen dat er enkele zorgpartijen geïnteresseerd zijn. Als daar bijvoorbeeld een huisartsenpost of iets in die sfeer komt, dan kan dat volgens mij super waardevol zijn. Ik wil graag het volgende punt maken. Ik denk dat ik wel goed naar u heb geluisterd. U zegt: de Bakx broeders hebben een oplossing. En ik zeg: nee, de Bakx broeders vroegen 70 arbeidsmigranten op één plek toe in de armste wijk van Limburg. Daarom vind ik uw uitleg en uw duiding nogal vreemd.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Ik heb even een vraag aan de betreffende wethouder. Het gaat over de motie. De initiatiefnemers die in de motie worden genoemd, hebben op dit moment gelijksoortige locatiesin Geleen, Gulpen, Wittem en Beek. De vraag is: is de wethouder daarmee bekend? Zo nee, is hij bereid om te kijken hoe het daar eraan toegaat met de arbeidsmigranten?

De voorzitter
Doet u dat voorstel graag in een termijn als u die wil aanvragen. Meneer Leers, u mag nog reageren op de heer Reijnders en dan ga ik naar de wethouder.

De heer Leers, Hart-Leers
Als de heer Reijnders met de SP zegt "het is niets en het wordt niets met pension Mijnzicht" dan heeft hij waarschijnlijk een glazen bol. Ik heb die niet. Bij tijd en wijle wordt mij verweten dat ik die wel heb. Had ik die maar. Maar als je de motie goed bekijkt - ik heb de motie ook voorgelezen, omdat er dan misschien wat meer rust is om zoiets te horen en in te laten dalen - dan zie je met het maken van goede afspraken, het betrekken van de buurt, het nakomen van afspraken met stokken achter de deur, worden de afspraken niet nagekomen, dan is het einde oefening. Dit is allesbehalve een vrijbrief. Zie het als een kans om de koe bij de horens te pakken en met oplossingen te komen voor dit probleem dat niet alleen in Heerlen speelt, maar waarschijnlijk in heel West-Europa.

De voorzitter

Dank u wel. Ik zie in mijn glazen bol wethouder Gelderblom verschijnen om antwoord te geven op al uw vragen. En ja hoor, dat gebeurt. Geweldig. Het woord is aan de wethouder.

Wethouder Gelderblom
Ja, uit de glazen bol van de voorzitter. Misschien even ter verduidelijking. Er zijn heel veel vragen gesteld die betrekking hebben op een concreet initiatief. Ik sta hier namens het hele college, maar ook specifiek in dit geval omdat het over veel verschillende beleidsterreinen gaat, om de notitie te verdedigen. Collega Peters zal een toelichting geven op de motie en op het initiatief van de gebroeders Bakx. Collega Van Zutphen zal ingaan op de vragen over het initiatief van de skaeve huse. Ik denk dat die knip wel handig is voor de discussie.
Daarmee begonnen zijnde. De eerste vragen waren van de SP. Die begonnen met een analyse van de SP over het fenomeen arbeidsmigratie. De vraag was eigenlijk in den brede: wat vinden wij daarvan? Laat ik ons allemaal een plezier doen en daar een beetje sneller doorheen gaan. De heer Reijnders begon met een beschrijving van de problematiek. Ik denk dat we die allemaal in de stad hebben gehoord. Het voorbeeld van het Sint Hubertusplein. De vraag was: zijn we daarmee bekend? Dat is overlast op allerlei mogelijke manieren, waar mensen echt last van hebben, die de leefbaarheid en de sociale samenhang onder druk zet. Dat is volgens mij een gevolg van hoe we op dit moment omgaan met arbeidsmigrantenhuisvesting. Dat is in heel directe zin ook de aanleiding om daarmee om te gaan. Dus in zoverre herkennen wij dat helemaal. Zoals ik zei, is dit de aanleiding geweest om daar iets aan te doen. Daarbij laten we ons inspireren door het coalitieakkoord en specifieker door onder andere het rapport-Roemer dat daar ontzettend nuttige ideeën over aandraagt.
Ik denk dat het heel belangrijk is om helemaal aan het begin van mijn bijdrage te doen. Tegelijkertijd is dit ook een discussie die schreeuwt om specificatie en nuance. Dan gaat het vooral over waar we het eigenlijk over hebben als we zeggen 'arbeidsmigrant'. Het is eerder hier gezegd en ik ga het nog een keer zeggen. Deze regio is groot geworden, ook dankzij arbeidsmigranten. Dat waren veelal mensen die hier langere tijd bleven, die de taal konden leren, die de kans kregen om te integreren in een gemeenschap en een gemeenschap te vormen. Ik denk dat het cruciaal is dat we uit blijven stralen: we zijn in Heerlen niet xenofoob; we zijn een gemeenschap die openstaat voor mensen die de gelegenheid krijgen om in een gemeenschap te groeien, om deel uit te gaan maken van onze mooie stad. Dus niet alle arbeidsmigranten zijn de bron van overlast in dat opzicht. Dat is ook niet gezegd, maar dat wil ik wel duidelijk zeggen.
Dus als we het hebben over de groep die vaak overlast veroorzaakt, dan gaat dat over mensen die kortere tijd blijven en door het gebrek aan kwaliteit van hun huisvesting - door de omstandigheden die mensen ook maken - daar bijna toe gedwongen worden.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Dat was eigenlijk ook specifiek mijn vraag. Ik denk dat het heel goed is dat u zegt: die arbeidsmigranten zijn niet het probleem. Ik noem het ook altijd het businessmodel. Dan noem ik specifiek het shortstaybusinessmodel. Ik maakte daar een vrij heldere analyse over, zowel over de huisvesting, maar ook over de wijze waarop het laatste geld uit dat model wordt gewrongen. Daar wil ik graag uw oordeel over. Volgens mij was u al een halve zin op weg. Dus ik zal even afwachten.

Wethouder Gelderblom
Daar was ik inderdaad naar onderweg. We zien dat zowel aan de overlastkant als op tal van andere fronten. Het venijn zit inderdaad in mensen die hier maar kortere tijd blijven. Dat betekent voor de leefbaarheid dat zij zich niet kunnen hechten et cetera. Vaak zien we inderdaad nu dat de kwaliteit ook ondermaats is. Dat draagt bij aan die problematiek.
Het is goed dat u die vraag stelt. De arbeidsmigrantennotitie gaat niet alleen over huisvesting, alhoewel we het daar hier veel over hebben gehad. Maar het gaat inderdaad ook over de bredere economische structuur. We zien dat arbeidsmigratie een structureel fenomeen is. Het speelt een rol in de economische

dynamiek in onze stad. Zeker waar het gaat over mensen die langere tijd kunnen blijven en een bijdrage kunnen leveren, is dat positief.
Maar tegelijkertijd, dat is ook eerder door collega-wethouder De Beer uitgedragen, als we werkgelegenheid creëren in bijvoorbeeld de logistiek, specifiek de medische logistiek, dan hopen we natuurlijk eerst en vooral dat we mensen die nu zonder werk zitten en die hier al wonen of in de regio wonen aan het werk kunnen zetten. Het zou zonde zijn als we daar geen gebruik van maken. Als dat niet gebeurt en als mensen die uit een heel ander land komen die banen gaan invullen die eigenlijk door anderen moeten worden ingevuld. Dat betekent niet dat er geen plek is voor mensen die kortere tijd kunnen komen. Je kunt je er vanalles bij voorstellen dat zeker als dat onder goede omstandigheden gebeurt, dat prima is. Maar we zien nu dat dit heel vaak niet het geval is.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Ik hoor het de wethouder zeggen. Volgens mij heb ik daar net een aantal agendapunten geleden ook wat over gezegd. U refereert aan de medtechsector. Die is niet van gisteren. Die zit daar al jarenlang. Daar kloppen we elkaar al heel lang over op de borst. Ik heb recentelijk nog in een commissievergadering volgens mij de SP horen zeggen: dit zijn plekken waar mensen zonder werk heel graag willen en kunnen werken. Kunt u het dan verklaren dat die mensen niet al lang en breed aan de slag zijn? Dan zaten ze niet meer thuis op de bank en dan hadden die werkgevers die buitenlandse werknemers ook niet meer nodig. Ik kan het dus totaal niet rijmen met uw verhaal.

Wethouder Gelderblom
Totaal niet lijkt me wat sterk, maar ik snap de vraag wel. Ten eerste denk ik dat veel mensen succesvol zijn geplaatst. We hebben dus al succesvol beleid. Maar er zijn ook heel veel mensen bij wie dat nog niet is gelukt. Ik noemde de medtechsector als voorbeeld, maar recentelijk hebben we natuurlijk een voorbeeld gehad als JD Sports. Je ziet nu dat we een grote groep mensen nog niet weggezet krijgen. We hebben een groep mensen die ook graag aan de slag willen, maar daar nog niet helemaal zijn om welke reden dan ook. Het zou natuurlijk de voorkeur hebben om die mensen te betrekken bij de nieuwe werkgelegenheid die er komt. Als we daar niet voldoende op inzetten, dan zou dat zonde zijn. Daar wil ik eigenlijk naartoe. Dat zeg ik ook in de notitie. Dan klopt het inderdaad - dat is mijn punt richting dat model van die arbeidsmigratie - dat het eigenlijk onhandig is als je dat model zomaar welig laat tieren, zonder dat je voldoende inzet op de kansen die er liggen om mensen die hier al wonen aan het werk te zetten.
Daarvoor geldt dat in de notitie staat dat we ook om die reden bijvoorbeeld graag een effectenrapportage willen. Ik denk dat het heel belangrijk is dat je in de toekomst veel meer grip krijgt op wat het betekent als er dit soort werkgelegenheid bij komt.
Dat houdt ook in dat je gesprekken voert met werkgevers. Ik weet dat wethouder De Beer dat op dit moment ook doet. Bij voorkeur maak je dan ook afspraken, waarin je zegt: wat doen jullie nou om ervoor te zorgen waar de groep waar de Jongerenpartij naar vraagt optimaal door laten stromen? En niet iemand die voor een paar maanden blijft. Ik wil daar ook het volgende bij zeggen. Hoewel ze nominaal onder het Nederlandse arbeidsrecht vallen en onder de cao - dit zeg ik in de richting van FVD - vinden er heel vaak overtredingen plaats. Daar ligt een uitstekend SER-rapport over. Dit gebeurt ofwel aan de voorkant door de vorm van het arbeidscontract ofwel dat er simpelweg, ook al is het arbeidscontract in orde, overtredingen plaatsvinden. Dus de realiteit mag zo zijn dat ze nominaal onder de cao vallen, maar we zien heel vaak in de sector dat dit met voeten wordt getreden.
Ik zie dat dit een interruptie oproept.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Wethouder, dat is niet iets dat ziet op arbeidsmigranten. In een werkgever-werknemerrelatie is dat ook bij binnenlandse werknemers dat zij zich soms niet aan de cao houden of wat dan ook.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Heel kort richting de heer Jacobs. Denkt de heer Jacobs dat als je iemand voor drie maanden uit het buitenland haalt, die de taal niet goed spreekt en absoluut niet weet wat zijn rechten zijn, dat de kans op dit soort misstanden en overtredingen van werkgevers hoger is dan wanneer je gewoon met een Nederlander die weet wat zijn rechten zijn zaken doet? Het lijkt mij volstrekt logisch dat die misstanden daar veel groter zijn gezien de doelgroep en hoe kwetsbaar die is.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Dan denk ik dat u de arbeidsmigrant heel erg onderschat.

De voorzitter
Dank u wel. Wethouder Gelderblom, gaat u verder.

Wethouder Gelderblom
Mijn verwijzing was inderdaad naar SER-rapporten die gewoon laten zien en die bevestigen wat de heer Reijnders zegt, namelijk dat het vaker plaatsvindt bij die shortstay arbeidsmigranten. Ik raad het van harte aan. Het gaat over oproepcontracten, nulurencontracten, uitzendconstructies, detachering, payrolling, contracting, allerlei vormen die ook in andere sectoren voorkomen, maar gewoon vaker bij deze groep. Dat leidt tot overtredingen. Dat is een probleem. Ook om die reden heeft het de voorkeur om mensen die hier langer gevestigd zijn en die de tijd hebben om zich bijvoorbeeld bij een vakbond aan te sluiten de kans te geven. De notitie straalt volgens mij terecht uit dat we daarop inzetten.
Dat waren de vragen van de SP. Dan door naar de OPH. Die stelden eigenlijk in beginsel dat ze het eens waren met het idee om de kwetsbare wijken te ontzien, maar hadden daar wel een aantal vragen over. Via die vragen kwamen ze eigenlijk op het punt dat ze moeite hadden met dat uitgangspunt dat we kwetsbare wijken ontzien.
Als ik goed heb meegeluisterd, constateren we eigenlijk dat de OPH het wel eens is met het uitgangspunt, maar zich zorgen maakt over wat dit in de praktijk betekent voor de uitwerking. Ik wil in ieder geval één ding zeggen dat ook in latere beantwoording zal terugkomen. Ik denk dat dit verhelderend werkt. De recente beantwoording van de artikel 33 vragen van de SP over het ontzien van kwetsbare buurten en wijken. Daarin werd gevraagd welke van de 16 wijken waar het in de media over was gegaan die de laagste 6 sociaaleconomische status scores hebben van heel Limburg, liggen in Heerlen. Die hebben we gewoon opgesomd. In een ander antwoord hebben we gezegd: in beginsel willen we kwetsbare buurten en wijken ontzien. Daarin kan ik ook de VVD een beetje beantwoorden. We constateren: dit zijn de wijken waar de problemen in den brede zitten. Dat zegt het CBS gewoon. Maar binnen die wijken kan het inderdaad zo zijn dat een buurt wat sterker is. Je moet dus fijnmazig gaan kijken naar waar het probleem zich precies voordoet. Daarin zit de afstand tussen de uitgangspuntennotitie en de daadwerkelijke uitwerking. Want die vraag moeten we nu gaan beantwoorden. Als ons uitgangspunt is om kwetsbare buurten en wijken te ontzien, hoe werkt dat ontzien dan in de operatie? Met andere woorden, hoe regel je het zo in dat je niet zomaar voor een hele wijk als dat niet aan de orde zou zijn een statement maakt, maar dat je dat iets fijnmaziger doet. Die vragen moeten we nu gaan beantwoorden. Ik denk dat het belangrijk is dat de raad in de gelegenheid is om de uitwerking te beoordelen op haar merites.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
De wethouder gaat behoorlijk ver in zijn uitleg. Ik kan hem ook best wel volgen. Maar ik wil toch even teruggaan. Hij probeert mijn woorden te interpreteren. Ik wil daar toch nog even een toelichting op geven. Als ik het heb over het ontzien van kwetsbare wijken, dan bedoel ik daarmee dat de sociale problematiek in die wijken moet worden aangepakt. De heer Reijnders heeft het de hele tijd alleen maar over: dat zijn mensen die nieuw komen die in het plan Bakx terecht zouden komen. We hebben het nu sec over één concreet plan. Maar het kan ook zo zijn dat je dadelijk door middel van centrale huisvesting in wat voor wijk dan ook de sociale problematiek in de wijken ontziet. Dat is het belangrijkste.

Tegelijkertijd moet je ook je ogen niet sluiten voor de realiteit, want die arbeidsmigranten komen. Als je niet voor een goed alternatief zorgt, dan krijg je die wildgroei en dan wordt de problematiek alleen nog maar veel erger. Dan heeft mevrouw Heine gelijk. Dan hebben we te weinig handhavers om fatsoenlijk controle uit te voeren. Dat is wat ik bedoel.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Fijnmazig. Ik moet eerlijk zeggen dat ik daar overal jeuk en een beetje rode vlekken van krijg. Kunt u mij een beetje geruststellen? Volgens mij is er een goede uitspraak gedaan, een echt goede stevige richting gegeven rond het ontzien van kwetsbare wijken. Wat moet ik me nu concreet voorstellen bij het woord fijnmazig? Wat doet dit af aan de doelstelling die we daar hebben richting de kwetsbare wijken?

Wethouder Gelderblom
Niks. Het streven is inderdaad om de kwetsbare buurten en wijken zo veel mogelijk te ontzien. Maar dat betekent ook dat je gaat kijken: wat betekent ontzien? Waar staat de leefbaarheid onder druk? Het kan heel goed zijn dat de leefbaarheid minder onder druk staat in een bepaald gedeelte van het wijk. Het zijn vaak ook kunstmatig samengestelde gebieden. Je gaat dus kijken waar daadwerkelijk de pijn zit. Dat bedoel ik met fijnmazigheid. Ik denk ook dat wij aan onze stand verplicht zijn om te kijken op basis van objectieve criteria waar de leefbaarheid onder druk staat. Die criteria moeten we gaan opstellen. Die komen terug naar de raad. En dan specifiek: waar is de economische veerkracht laag en waar is de onveiligheid hoog? Je weet dus dat je er daar voor moet zorgen dat je de leefbaarheid niet verder onder druk zet, bijvoorbeeld door nota bene in slechte huisvesting kwetsbare doelgroepen toe te voegen. Daar wil je juist de structuur versterken. Dat is wat we ook in de commissie uitgebreid hebben besproken. Dus ik hoop dat dit geruststellend kan werken. Dat betekent wel als we kijken naar heel Heerlen, dat is ook in reactie op de OPH, dan weten we allemaal helaas - en dat doet pijn - dat we bij de verkeerde lijstjes bovenaan en onderaan staan. We hebben gewoon een enorme bevolking die het heel moeilijk heeft. Niet overal, maar in heel grote gedeeltes wel. Dat betekent ook dat als je die stad echt wil verbeteren, ons streven eigenlijk moet zijn: we gaan eerst aan de slag met mensen die we nu in onze gemeenschap hebben die hulp nodig hebben, ook als het gaat over huisvesting. We lezen ook in de krant dat ze weleens vanuit Den Haag op de trein worden gezet, om maar een voorbeeld te noemen. Maar dat kan ook gelden voor andere kwetsbare groepen. Groepen die eventueel van heinde en verre komen, zouden eigenlijk ergens anders heen moeten gaan, bij voorkeur als het even kan. Daarin vinden we elkaar volgens mij.
De OPH had het terecht over randgemeenten die hun rol moeten pakken. Ik denk dat dit heel belangrijk is. Dat hebben we ook in de Woondeal laten opnemen. Daar moeten we dus mee aan de slag. Fair share hebben we het daar genoemd. Mensen zeggen weleens - dat klonk ook in bepaalde vragen door - als Heerlen nu de boel op slot zou doen of zou zeggen "dit willen we niet meer", waar moeten ze dan heen? Dat veronderstelt een beetje dat er dan een waterbedeffect zou ontstaan, waardoor ze ergens anders heen zouden moeten. Mijn reactie is dan altijd: er is al een waterbedeffect, want wij hebben heel veel sociale en goedkope huisvesting waar mensen op af komen, waardoor randgemeenten nu niet hun rol pakken. Het gaat er dus eerder om dat we het waterbedeffect eerlijk gaan verdelen dan dat we dan opeens pas een waterbedeffect zouden hebben.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
De wethouder praat heel snel door, dus mijn interruptie gaat even een paar haltes terug en ook weer terug naar de heer Reijnders. Ik hoor u dan toch wel een beetje zeggen: we moeten niet die hele kwetsbare wijk over één kam scheren. Ja, we hebben kwetsbare wijken. Maar ja, er kan ook worden gekeken wat er wel mogelijk is in die kwetsbare wijken. Of hoor ik dat dan fout?

Wethouder Gelderblom
Nee, het gaat om het volgende. Het uitgangspunt is dat je kwetsbare wijken en buurten wilt ontzien. De vraag die in beginsel vanuit de SP was gekomen, is: specifiek kijkend naar de sociaaleconomische structuur,

wat zijn daar die 16 kwetsbaarste wijken in heel Limburg een welke liggen dan in Heerlen? Daar hebben we antwoord op gegeven. Als het gaat over het uitwerken van het uitgangspunt, dan moet je natuurlijk gaan kijken wat die objectieve criteria zijn. Die moet je weer op je stad durven projecteren. Dan zul je dus waarschijnlijk zien dat een heel groot gedeelte, eerlijk gezegd bijna heel Heerlen, best wel rood kleurt. Maar je moet gaan uitwerken in de operatie wat de doorslag geeft als het gaat over een initiatief. Waar mag het wel en niet? Dan komt het dus aan op welke data je selecteert en om welke mate van druk op leefbaarheid het gaat. Dat komt terug naar de raad en daar kunnen we dan een oordeel over vellen.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Ik heb een kleine aanvullende vraag. We hebben het erover dat we dan naar Heerlen kijken. We zijn het ermee eens dat het waarschijnlijk rood kleurt. Maar kijken we dan ook naar de vlek? In dat rode zou je effectief gezien hetzelfde kunnen doen. We hebben er wat moeite mee dat je heel Heerlen-Noord als Heerlen-Noord bestempelt, als u begrijpt wat ik daarmee bedoel.

Wethouder Gelderblom
Ik ben het ermee eens dat dit niet wenselijk is. Volgens mij doen we dat hier ook niet. Dus laat ik het dan ook hardop zeggen. Je kunt niet een heel gebied tot een soort gevarenzone verklaren. Dat doen we volgens mij ook niet. Dat is niet aan de orde. Ik zei net dat het uitgangspunt volgens mij heel helder is, de notitie. Het gaat nu aankomen op de uitwerking. Volgens mij moeten we er dan vooral een mening over hebben. Het zou niet per se productief zijn om daar nu heel erg op vooruit te lopen. We moeten bijvoorbeeld ook gaan kijken naar wat die objectieve criteria zijn, welke datum we hanteren et cetera.
De OPH constateerde ook dat handhaving nodig is. Ik denk dat we het daar allemaal alleen maar heel erg mee eens kunnen zijn. Tegelijkertijd, als je geen heldere keuzes maakt op beleidsniveau, dan heb je alleen maar die handhaving. Zeker met wat we allemaal weten over de capaciteit, is dat niet voldoende. Ik denk dat dit het belangrijkste is. Ook dan zul je handhaving nodig hebben. Maar hoe meer duidelijkheid je creëert aan de beleidskant, hoe meer grip je krijgt op initiatieven en ook hoe makkelijker het wordt om te handhaven, omdat het dan veel duidelijk wordt wat we wel en niet acceptabel vinden.
Om tot dit beleid te komen, hebben we nu de uitgangspuntennotitie. Dat is wat mij betreft een beetje de volgorde. Op dit moment hebben we vooral alleen handhaving. Dat voldoet niet, want dan kun je maar een gedeelte van de problemen adresseren.
De VVD stelde eigenlijk een heel cruciale vraag die ik net volgens mij ook alweer een beetje heb beantwoord. Een aandachtspunt dat ze ons meegaven, was: heb aandacht voor de begrippen buurt en wijk en verwar die niet te veel met elkaar. Op basis van wat ik net heb gezegd, denk ik dat dit een terechte oproep is om er aandacht voor te hebben. In de uitwerking waar ik het net over had, zullen we dat zeker hebben.
D66 had meer vragen. Een van de vragen was: wanneer wordt het beleid daadwerkelijk voorgelegd? Het antwoord daarop is: uiterlijk Q4. Het valt uiteraard uiteen in verschillende beleidsinstrumenten. Het is best wel een ingewikkelde operatie, maar dat is het antwoord.
Werken we aan een meldpunt? Het antwoord daarop is ook ja, als onderdeel van het instrumentarium waar we mee aan de slag gaan.
Wanneer krijgen we meer zicht op de bevolking arbeidsmigratie? Dat is een lastige vraag, want we hebben op zich al wat inzicht dankzij rapporten van Decisio. Misschien zijn die rapporten ook bekend bij sommige raadsleden. Tegelijkertijd zie je - daar hebben we het ook eerder over gehad - dat door bepaalde mazen in de systematiek van registratie het gewoon ongelofelijk lastig is om betrouwbaar zicht te krijgen. Dus als ik heel eerlijk ben, ik hoop dat dit op termijn duidelijker wordt, maar ik denk dat je het daar uiteindelijk niet van moet hebben. Behalve als de wetgever de aanpak verandert. Maar voor Heerlen specifiek kunnen we daar maar gedeeltelijk op varen.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik heb een vraag aan de wethouder. Ik weet dat het moeilijk is met die cijfers. Heeft u ongeveer een inschatting van de in Heerlen gevestigde arbeidsmigranten en hoeveel procent daarvan ook in Heerlen werkzaam is? Hebt u daar enig beeld bij?

Wethouder Gelderblom
Ik heb dat wel, maar ik vind het gevaarlijk om dat nu te zeggen. Wat mij bijstaat is dat het ging om rond de 2.000 arbeidsmigranten. Maar voor de verdeling daarin tussen longstay en shortstay zou ik u willen verwijzen naar Decisio. In die rapporten staat heel veel. Dan kunt u daar zelf naar kijken. Het probleem is dat ook in die Decisio rapporten staat opgenomen dat we van een meerderheid van de arbeidsmigranten niet weten waar ze woonachtig zijn. Dat is het natuurlijk eigenlijk een ongelofelijk gegeven. Dat geeft aan hoe weinig grip je hebt.

De voorzitter
Wilt u nog een interruptie? Doe maar niet dan. Maar meneer Leers wil hem wel.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Teruggrijpend naar de laatste opmerking van de wethouder, refererend naar de discussie in de raadscommissie. Daar werd aangegeven dat het inschrijven in de gemeentelijke basisadministratie niet noodzakelijk is. Dus eigenlijk krijgen we er geen vinger achter. Ik hoor de wethouder nu een getal noemen van 2.000 arbeidsmigranten in onze stad. Kennelijk hebben die mensen zich dan wel ingeschreven. U wilt daar meteen op reageren? Van mij mag dat als de voorzitter dat goedvindt.

De voorzitter
Maakt u uw vraag af, want anders gaat u weer interrumperen op een half antwoord.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Het rare is natuurlijk het volgende. Ik heb begrepen dat als je gebruik wil maken van een huurhuis of een locatie, je dan vervolgens met je verhuurder die inschrijving moet laten zien bij de gemeentelijke basisadministratie of met je huurcontract, zodat dit met elkaar samengaat. Maar kennelijk kun je dus ook gewoon huren zonder in de stad in de gemeentelijke basisadministratie te zijn opgenomen. Wij hebben dan totaal geen zicht op wat zich achter de voordeur op allerlei adressen afspeelt. Dat is dus kennelijk al jarenlang zo zonder dat daarop wordt geacteerd. Dat vind ik vreemd. Dat deelt u met mij, maar misschien kunt u uitleggen hoe dit daadwerkelijk kan in Heerlen of zelfs in heel Nederland.

Wethouder Gelderblom
Ten eerste. De bron is niet de basisadministratie gemeenten. Mijn bron voor het aantal dat ik net noemde, is Decisio. Ik weet niet zeker of ik het juiste aantal heb genoemd, maar dat is wat me bij is gebleven. Bekijk dat vooral. Zij doen dat op basis van hun eigen inschatting. Ze hebben daarbij hun eigen bronnen. Dat is niet die gemeentelijke registratie, althans niet volledig. Dus daar put ik nu niet uit.
Het probleem dat ik inderdaad aanhaalde, is dat we zien dat door de korte termijn van verblijf en door het feit dat heel veel mensen niet in reguliere huisvesting zitten, we daar inderdaad precies zoals u beschrijft onvoldoende grip op hebben. Daarom zijn we ook blij met de recente wetgeving die ons in staat stelt om er meer grip op te krijgen. Onder andere een van de mogelijkheden die we moeten gaan bekijken en uitwerken is een vergunningensysteem, waarbij je kunt zeggen: als u verhuurt, dan willen we weten dat u dat doet et cetera. Dus daar gaan we naar kijken. Dat staat ook in de Woonvisie.
Bij de commissievergadering heb ik ook toegezegd dat we met een memo gaan komen - ik weet de termijn even niet meer - waarin we uitleggen hoe dat precies zit met die registratie. Maar dat is inderdaad een nationaal probleem, geen Heerlens probleem.

De voorzitter

Maakt u uw betoog af, want we hebben nog twee wethouders die ook nog een stukje moeten doen. Kunnen we even door?

Wethouder Gelderblom
Een belangrijke vraag is denk ik ...

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik heb een heel korte aanvullende vraag op dit stukje. Heel kort, voorzitter. Dank u.
Ik heb een vraag aan de wethouder. Als we inderdaad geen beeld hebben en die registratie niet fatsoenlijk is, zou dat dan niet juist een argument zijn om mensen veel centraler te huisvesten? Hoe kijkt u daartegenaan?

Wethouder Gelderblom
Het probleem is veel eerder dat we geen middelen hebben om af te dwingen dat er geregistreerd wordt, dan dat er in onmiddellijke zin een huisvestingsprobleem is. Zoals ik net beschreef, is dat een nationale problematiek. Het is dus geen oplossing om dan maar massaal huisvesting te creëren, want alleen al door de doorloop los je dan helemaal niets op.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik bedoel het volgende. Op het moment dat je afspraken maakt met iemand die die huisvesting faciliteert, kun je ook gewoon afspreken dat je wel wil weten wie bij jou woont. Daar kun je toch gewoon afspraken over maken?

De voorzitter
Dit was uw tweede en laatste interruptie. Wethouder Gelderblom, hierna mag u uw betoog afmaken. Als er dan nog iemand is, dan doet die het in zijn tweede termijn. Anders blijven we doorgaan.

Wethouder Gelderblom
Ik heb aangegeven dat we een uitgangspuntennotitie hebben gemaakt voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Dat houdt het volgende in. Als aan de uitgangspunten wordt voldaan, zoals we net hebben besproken, dan is het mogelijk om huisvesting mogelijk te maken. We zitten vrij strak op die uitgangspuntennotitie, vanwege de problematiek die gevoeglijk bekend is in heel Heerlen. In theorie, in een ideale wereld, als alle huisvesting voldoet aan onze uitgangspunten, dan zou dat inderdaad een methode kunnen zijn om meer grip te krijgen. Maar dan moeten er heel veel mazen in de wet worden gedicht. En dan moet er echt een kwaliteitsslag worden gemaakt in het aanbod van initiatieven. Daar moet zo meteen inderdaad ook nog over worden gesproken.
Een aantal vragen van D66 om eerlijk te zijn over waar dan wel et cetera. Ik heb verwezen naar de randgemeenten, naar veerkracht en leefbaarheid. Daar ga ik dus overheen springen. Een vraag van de Jongerenpartij over: is een wijk nou echt altijd helemaal kwetsbaar? Die heb ik ook beantwoord.
Nog één ding uit de vragen van Hart-Leers. Dan ga ik ook echt afronden. Dat ging over de handhaving en of dat we daar meer duidelijkheid over kunnen geven. Volgens mij heb ik in de commissievergadering zelfs cijfers genoemd van wat de handhaving tot nu toe heeft gedaan. Misschien kunt u aangeven, of in de toekomst een keer schriftelijk, wat daar niet duidelijk aan was of wat u graag meer zou willen weten. Ik ben er wel op ingegaan. Het belangrijkste is dat handhaving niet volstaat bij deze problematiek. Je moet beleid maken dat aan de voorkant dingen oplost. Daar koersten we nu op af.

De voorzitter
Ik zie allerlei vingers. Ik heb gezegd: we maken de termijn van wethouder Gelderblom, wethouder Peters en wethouder Van Zutphen af en dan kunt u in de tweede termijn de resterende vragen nog stellen.
U bent er doorheen? Dank u wel. Wethouder Peters.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter. Ik vroeg naar het Grand hotel. Ik hoor daar niets over. Ik neem aan dat de wethouder daar toch nog iets over zegt.

De voorzitter
Ik heb gezegd dat als dit niet wordt beantwoord door een van de wethouders, het in de tweede termijn komt. Dan moet u het maar even herhalen, want anders blijven we heen en weer gaan.

De heer Leers, Hart-Leers
En als ik dan weer geen antwoord krijg?

De voorzitter
Dan moet u nadenken over wat dat met uw stemgedrag doet, meneer Leers. Ik kan er ook niet meer van maken. Dan gaan we naar de heer Peters.

Wethouder Peters
Dank u wel. Ik kan redelijk kort zijn vandaag. Het zal u niet verbazen, maar dit college ontraadt de motie zoals deze voorligt. Zeker ook vanuit de portefeuille RO. Een goed ruimtelijk initiatief is goed voor bewoners, de omgeving en ruimtelijk goed. Heerlerheide beschermen wij en willen wij verder versterken als het gaat over de structuur. Daar komt ook nog eens bij dat de huidige maatschappelijke bestemming heel veel kansen biedt om die structuur van Heerlerheide ook verder te versterken. Je hebt voorbeelden als een gezondheidscentrum, ouderenzorg, in ieder geval dingen waarover op een normale manier te praten valt en waar we echt serieus interesse in hebben om dat verder te bekijken.
Meneer Van den Berg vroeg heel concreet naar de toezegging. Wij gaan samen met de eigenaar - dat zijn we op dit moment ook al aan het doen - verder in gesprek om te komen tot een andere goede invulling van het gebied binnen de beleidskaders. Op dit moment loopt het contact al. Dat pakken we gewoon verder voortvarend op. Zij het natuurlijk wel dat de initiatiefnemer primair verantwoordelijk is om met een idee te komen. Wij zorgen dat het snel wordt getoetst om samen in die hoek op Heerlerheide een goede ontwikkeling mogelijk te maken.
Dank u.

De voorzitter
Dank u wel. Wethouder Van Zutphen over de skaeve huse.

Wethouder Van Zutphen
Voorzitter. Het moge duidelijk zijn dat de Heerlense deur voor de doelgroep voor mensen die van buitenaf zouden komen pot- en potdicht zit. Het gaat dus bij de toekomstige bewoners van de skaeve huse om mensen uit onze stad die bij onze stad horen en die op dit ogenblik oftewel in de dag- en nachtopvang wonen, in beschermd wonen of in de straten in onze zwakke wijken waar ze zeer moeilijk te handhaven zijn. Er worden 22 skaeve huse gebouwd in de regio, waarvan 13 in de regiogemeenten, dus buiten Heerlen, 6 in Welten en 3 bij Hoeve Passart waar al een zorginstelling. Daar is vanuit de zorginstelling het dag- en nachttoezicht op deze drie bewoners. Dat is de stand van zaken rond skaeve huse. De mensen komen uit onze zwakke wijken en met die hele spreidingsoperatie ontzien wij onze zwakke wijken zeer.

De voorzitter
Dank u wel. Wie mag ik voor de tweede termijn het woord geven? De heer Leers.

Tweede termijn

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter. Daar waar je een handreiking doet, verwacht je een uitgestoken hand terug. Ik zie hier een college dat niet tot nauwelijks beweegt. Ik zie hier een coalitie totaal vastgeroest in het harnas, terwijl het probleem hetzelfde blijft en er geen perspectief is voor een oplossing. Dat stuit mij voor de borst, maar dat is kennelijk zo. In zo'n politiek zitten wij hier in Heerlen. Als je dan aan diverse raadsleden, partijen en collegeleden vraagt hoe het nu zit met dat Grand hotel, dan wordt of gezegd "dat voorbeeld ken ik niet", "dat Grand hotel staat niet in een zwakke wijk" of er wordt helemaal geen antwoord op gegeven. Hoe kan ik nu op basis van een dergelijke discussie vertrouwen hebben in een goede oplossing? Dat kan toch niet? Dat is toch onmogelijk? Ik begrijp dat niet. We kunnen nu weer wachten tot over een aantal maanden tot het een en ander is uitgewerkt, tot we nog meer horen en dat er dan hopelijk in omringende gemeenten alternatieven zijn ontstaan waar mensen naartoe verhuizen. Maar van de andere kant denk ik dat je er wel van uit mag gaan dat wellicht die 2.000 arbeidsmigranten - misschien zijn het er wat meer of minder - zijn geaard in Heerlen. Zij kennen die omgeving. Trouwens, de arbeidsmigranten die ik ken, die ik al jarenlang in onze stad tegenkom, komen telkens terug bij dezelfde werkgever. Waarschijnlijk omdat hij of zij hun zo enorm uitperst en financieel uitkleedt. Daarom komt men jarenlang terug bij dezelfde werkgever. Waarschijnlijk omdat het allemaal zo slecht is. Ik denk dus het tegendeel, voor de duidelijkheid. Ik begrijp deze discussie niet.
Ik zou sowieso graag antwoord willen hebben op het verhaal Grand hotel. Ik had van het college toch wat meer verwacht dan te zeggen: we gaan kijken naar andere alternatieven voor pension Mijnzicht. Daar hebt u inmiddels al maandenlang de tijd voor gehad. Dan zou ik zeggen: als dit niet kan, gaan we kijken naar wat anders. Daarmee halen we de angel uit het verhaal. Dan was dat op die locatie in ieder geval helemaal niet meer aan de orde.
Ik begrijp het niet en mij doet het uitermate leed om te zien dat we hier op deze manier mee omgaan. Ik vind dit ongelofelijk.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter. Dank voor de antwoorden van de wethouders. Duidelijk daarin. Ik zou toch nog wel wat willen meegeven. Een. Ik begrijp dat we de notitie in Q4 tegemoet zouden kunnen zien. Ik zou graag willen dat het iets concreter is. Is dit voor of na de begroting? Ik zou graag willen weten wanneer dat is.
Twee. Het inrichten van het meldpunt dat aan de orde is geweest. De Wet goed verhuurderschap gaat verplichten om dat per 1 januari te gaan doen. In die wetgeving is een zeer prominent hoofdstuk ingericht als het gaat over wie die arbeidsmigrant is en hoe je daarmee omgaat, waarbij ook nog aan de orde is of het gaat helpen, de shortstay, midstay en longstay. Dus daar wil ik in ieder geval de wethouder op wijzen en ook de begeleidende brieven van de VNG.
Als voorlaatste zou ik toch ook nog wel willen attenderen het huisvesten en de relatie met werkgevers. We kennen de problematiek misschien wel in Veldhoven. Daar zit ASML. Als ze ergens verstand hebben van het huisvesten van arbeidsmigranten - we noemen het daar overigens kenniswerkers - dan weten ze dat daar wel. Ik zou in ieder geval willen oproepen om ook een belletje te plegen naar de gemeente Veldhoven.
Als laatste heb ik het volgende verzoek. Ik heb twee suggesties gedaan in de opmerkingen ten aanzien van de motie. De tweede is om samen met de initiatiefnemers te onderzoeken wat wel een goede locatie zou kunnen zijn voor een concept en de uitgangspunten, uitgaande van de vanavond besproken uitgangspunten. Daar zou ik graag nog even een toelichting op willen hebben.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Ik heb een vraag aan de heer Van den Berg. U zegt: Veldhoven. Ik heb net aangegeven dat de initiatiefnemers in Gulpen-Wittem, Beek, Sittard-Geleen dergelijke zelfde initiatieven hebben ondernomen.

Dat loopt blijkbaar heel goed. Ik snap uw opmerking even niet. Waarom moeten we naar Veldhoven kijken als we 20 minuten van locaties af zijn, waar we drie locaties achter elkaar kunnen bezoeken?

De heer Van den Berg, VVD
Ik ga ervan uit dat ter verruiming van hun referentiekader het college inderdaad met de andere gemeenten belt, zo van: hoe hebben jullie het daar nu eigenlijk georganiseerd? Daar leer je van om dat misschien ook elders in de stad te kunnen doen. Maar ik duidde meer op het feit dat een van de elementen die in de uitgangspuntennotitie wordt genoemd, is om de balans te vinden tussen de economische kansen en de maatschappelijke uitdagingen als het gaat over de huisvesting. Dus met andere woorden, een groot bedrijf komt deze kant uit. Dan proef ik een beetje in deze notitie dat dit bedrijf aan de voorkant al moet gaan vertellen: wij komen die kant uit, maar wij gaan ook voor huisvesting zorgdragen. Dat is wat het college wil. Dat is wat het college gaat uitwerken. Ik geef alleen de suggestie mee dat je misschien wel moet kijken hoe dat in Veldhoven is georganiseerd. Ik kan u op een briefje geven dat dit niet allemaal rozengeur en maneschijn is.

De voorzitter
Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. Ook wij zijn benieuwd naar het antwoord van het college op de tweede toezegging. Verder zijn wij veel positiever dan de heer Leers is. Ik denk dat het college wel daadwerkelijk in de beantwoording nuancering heeft aangebracht op de uitgangspuntennotitie. Dat zijn voor ons de eerste stappen naar het beleid, maar dat moet natuurlijk ook in het beleid gaan vallen. Daar zijn we dus heel benieuwd naar.
In het kader van die nuanceringen zou ik nog een aantal vragen willen herhalen die nog niet beantwoord zijn. Die richten zich met name op het ontzien van kwetsbare wijken en buurten. We hebben ook nog gevraagd wat ontzien dan precies inhoudt. Ook in dat kader het wel of niet toevoegen van mensen. Betekent dit bijvoorbeeld dat als in een kwetsbaar gebied arbeidsmigrantenhuisvesting wordt toegevoegd van arbeidsmigranten die uit die wijk worden gehaald, wordt dat dan ook als onmogelijk gezien? Dus als arbeidsmigranten die in die wijk in slechte huisvesting zitten naar een betere huisvesting van een bepaald aantal kunnen gaan in die kwetsbare wijk. Dus dat de huisvesting van die arbeidsmigrante heel veel verbetert en daarmee dus ook de leefbaarheid beter wordt geborgd. Kan de wethouder daar ook nog duiding op geven?
Verder gaan wij zien hoe het in beleid gevat gaat worden.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Dank u, voorzitter. Ik had nog geen antwoord op mijn vraag aan de wethouder inzake de initiatieven in Sittard-Geleen, Gulpen, Wittem. Is met die gemeenten gesproken? Zo ja, wat is daaruit gekomen? Zo nee, waarom niet? Is het college dan bereid om daar alsnog een keer langs te gaan en te gaan praten?

De voorzitter
Dank u wel. De heer Reijnders nog in tweede termijn en dan ga ik naar de wethouder. O, meneer Hendriks ook nog.

De heer Reijnders, SP

Dank u wel, voorzitter. Nog even heel kort. We hebben al een hoop gewisseld. We hebben het natuurlijk ook vooral over de shortstay gehad. Daar zei de wethouder ook allerlei belangwekkende zaken over. Daar staat ook wat over in de notitie.
Tot slot heb ik de volgende vraag. Als wij dat shortstaymodel een onwenselijk model vinden. Zelfs de heer Leers heeft vandaag nog geleerd dat zij zich helemaal niet in hoeven te schrijven. Dat was voor hem nieuws. In die zin was het nog een leerzame avond ook.
Welke invloed kunnen wij als gemeente uitoefenen om een shortstaybusinessmodel dat wij niet wenselijk achten ten opzichte van lang verblijf en integreren, kunnen ontmoedigen?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
De heer Reijnders doet het nu voorkomen alsof het vanavond voor mij nieuw was aangaande die inschrijving. Dat is in de raadscommissie aan de orde gekomen. Daarover heb ik toen op dat moment al de discussie gevoerd met het college. Volgens mij was u er toen bij op die avond. Het kan misschien aan uw geheugen ontglipt zijn. Dat is echt niet iets van het laatste moment en alleen van vanavond.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Hendriks.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Eerst wil ik nog even de opmerking maken - die is net ook al gemaakt - dat het toch wel jammer is om te constateren dat hier toch ook andere belangen gelden dan goede projecten voor Heerlen. Maar dat gezegd hebbende, ik hoor de wethouder ook zeggen dat hij in gesprek is over alternatieven voor de locatie op de Ganzeweide. Ik ben wel benieuwd hoever we daar dan in gaan. In de wandelgangen hoor je al van alles over allerlei projecten en dat soort zaken. Ik ben een beetje benieuwd hoe we daar dan mee omgaan en wat dan mogelijkheden zijn. Ook daar zul je snel tegen bepaalde zaken, kwetsbare wijken en vanalles en nog wat aanlopen.
Misschien nog wel belangrijker. Je hoort toch wel veel mensen zeggen dat het project op zich goed is, maar niet daar. Oké, gaan we dan bijvoorbeeld ook in gesprek met de initiatiefnemers om te kijken of we het elders in Heerlen kunnen plaatsen.
Daaraan toevoegende, maar ik weet niet zeker of dat ook was wat D66 bedoelde. Stel je zou toevoegen dat je mensen die nu al gesitueerd zijn in Heerlen zou plaatsen in een project als dit, zou dat dan mogelijk de visie van sommigen in deze zaal veranderen? Dan haal ik dus niets van buitenaf, maar dan ga ik puur de leefomgeving van mensen verbeteren.
Tot zover.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
In algemene zin, getriggerd door de heer Hendriks. Ik zou wel voor het volgende willen waken. Wij zijn de gemeenteraad van Heerlen. Dit Bakx-initiatief gaat nu niet door. Maar ik hoor nu al verschillende keren zeggen: wij moeten de Bakx-broeders aan een volgende klus gaan helpen. Dat het college wil meedenken om een andere passende locatie te vinden, zodat deze broeders die grond kunnen doorverkopen aan een bestemming die wel past, lijkt me heel goed. Een oproep om met deze broers aan de slag te gaan om een nieuw concept te ontwikkelen, vind ik wel ver gaan. Dat zou ik als gemeenteraadslid niet voor mijn rekening willen nemen.

De voorzitter
De vraag is natuurlijk: vindt u dat ook, meneer Hendriks? Want u stak uw hand al op om het antwoord te geven.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen

Ik voel me meteen geneigd om daarop te antwoorden. Ik weet niet helemaal waar het misgaat, maar de heer Reijnders hoort allemaal dingen die wij zouden zeggen, maar die wij niet zeggen. Ik denk dus dat de heer Reijnders daar toch een keer naar moet laten kijken. Ik heb überhaupt de hele naam Bakx niet genoemd, maar goed. Ik heb niet gezegd dat wij de familie Bakx aan een nieuw project moeten helpen. Ik heb gezegd dat we moeten doen wat voor Heerlen goed is. Als we een project hebben dat goed is en het zou elders kunnen slagen, dan zouden we dat moeten doen. Volgens mij zeg ik daar niet mee dat ik de familie Bakx - die noemt u zelf - moet gaan voorzien in werk.

De voorzitter
Wat wij nu moeten doen, is het woord geven aan wethouder Gelderblom.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter. Voordat dat gebeurt, zou ik willen vragen om na de tweede termijn van het college en voordat wij tot een beslissing overgaan, de vergadering 5 minuten te schorsen.

De voorzitter
Is dat akkoord? Ik neem aan van wel. Dan doen we dat. Maar ik ga nu even naar de tweede termijn van het college. Daarna schorsen we voor vijf minuten. Wethouder Gelderblom.

Wethouder Gelderblom
Dank u, voorzitter. Ten eerste een reactie op de vragen van Hart-Leers op het Grand hotel. Het was niet mijn bedoeling om over de vraag heen te springen. Ik heb alleen aangegeven dat ik het over de notitie heb en niet over initiatieven. Maar om er dan toch op in te gaan en u van antwoord te voorzien, het volgende. Ik had al toegezegd dat ik daar kennis van zou nemen. Dat heb ik ook gedaan. Ik ben er niet geweest, maar ik heb er meer kennis van genomen.
Ik denk dat twee dingen cruciaal zijn. Dat we het beleid dat we nu aan het vormgeven zijn consistent doorvoeren in de hele stad. Dat zal dus ook betrekking hebben op deze plek. Dat betekent dat we moeten gaan werken aan een handelingsperspectief met betrekking tot deze plek die in lijn is met het beleid dat wij ontwikkelen. Ik denk niet dat het goed is om daar nu op vooruit te lopen, want dat moeten we dus ook nauwgezet gaan doen. Maar dat betekent dat de consequenties van het beleid in de hele stad van toepassing zullen zijn.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Daarmee zegt u dus eigenlijk ook impliciet dat we bijvoorbeeld ook naar de Ceciliastraat en het Sint Hubertusplein gaan kijken en al die andere individuele plekken waar nu die arbeidsmigranten gehuisvest zijn, neemt u dan stuk voor stuk onder de loep met het onderliggende beleid dat u nu vaststelt.

Wethouder Gelderblom
Ik zeg inderdaad dat als je beleid uitwerkt, dat op de hele stad van toepassing moet zijn. Dus inderdaad voor al die locaties die wij kennen. Dat dit in samenhang moet gebeuren met aan de ene kant het beleid dat we nu gaan ontwikkelen aan de hand van de uitgangspunten en handhaving en afhankelijk van de situatie heeft dat consequenties voor een plek. Daar wil ik niet in alle gevallen op vooruitlopen, omdat ik niet alle gevallen ken. Maar daar kunt u van uitgaan.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Dus ik kan nu zomaar tot de conclusie komen dat na hetgeen het college nu zegt, er in de toekomstsluiting van de huidige locatie Grand hotel plaatsvindt, alhoewel niemand die locatie opnoemt als probleemlocatie. Het is dus niet uitgesloten dat het Grand hotel wordt gesloten, alhoewel een goede oplossing zou kunnen zijn.

Wethouder Gelderblom
Nee, wat ik aangeef, is dat we de beleidslijnen consistent moeten doorvoeren. Ik wil niet vooruitlopen op wat de consequenties zijn voor specifieke locaties. Ook omdat ik aan de beleidskant van die ontwikkeling zit.
Voor de VVD gold dat ze hebben gevraagd: kunnen we een specifiekere tijdlijn krijgen dan Q4 voor de ontwikkeling van de beleidsinstrumenten? De reden dat dit moeilijk is, is omdat het op dit moment nog niet duidelijk is of het nodig en mogelijk is om de verschillende instrumenten - het zijn er best wel een aantal - tegelijkertijd neer te leggen of afzonderlijk. Dus ik kan dat hele pakket nog niet uit elkaar trekken en zeggen wat wanneer gaat gebeuren, omdat het zou kunnen zijn dat om optimaal effect te sorteren, je het in samenhang moet doen. Ik kan nog niet inschatten of dat gaat lukken voor of na de algemene beschouwingen. Ook omdat je natuurlijk wel een uitgebreide discussie wil kunnen voeren. Dus specifieker dan Q4 kan ik het nu voor zo veel maatregelen niet maken.
Er is nog een keer gewag gemaakt van een meldpunt vanuit de Wet goed verhuurderschap en de suggestie gedaan om ook naar de VNG te kijken. Waarvoor dank. Ik denk inderdaad dat dit terecht is en dat dit ons kan helpen, ook als het gaat over dat inzoomen op wat voor arbeidsmigranten dat nou zijn, hoelang ze blijven en hoe je per groep passend beleid kan maken.
D66 vroeg nogmaals naar wat ontzien nu precies betekent en zoomde daarbinnen nog weer verder in op de vraag - dat is ook de vraag die de Jongerenpartij stelde: kun je je voorstellen dat je in een dezelfde wijk, ook als dat een kwetsbare wijk is, arbeidsmigranten gaat huisvesten? Daarvoor geldt dus wederom dat de vraag is: wat voor arbeidsmigrant, wat voor wijk, wat is kwetsbaar en de wat zit binnen die wijk? Dat is de reden dat ik heb aangegeven dat we eerst op een - ik ga het woord toch gebruiken - fijnmazige manier beide dingen duidelijk moeten definiëren. Welke groepen arbeidsmigranten onderscheiden we? Waar zit die kwetsbaarheid? Waar zit die specifiek? Hoe definiëren we dat? Daar heb ik allerlei ideeën over. Maar ik denk dat het belangrijk is dat we dat gaan uitwerken richting de operatie en dan ook hier komen. Dan kunnen we er met z'n allen wat van vinden. Ik denk dat we het gedetailleerde scenario waar u naar vroeg, dan nog een keer moeten doornemen, zo van: wat betekent dat nou?
Even zien. De vragen van de FVD gingen over initiatiefnemers. Die gaat collega Peters nog even adresseren. Wel is het zo dat we ons breed informeren in het algemeen. Dus we kijken ook naar hoe andere gemeenten dit doen. We hebben bijvoorbeeld ook met uitzendbureaus afgesproken. Er zijn natuurlijk ook altijd gesprekken met grote werkgevers over dit onderwerp. Dat kan ik wel bevestigen. We kijken naar gemeenten en relevante partijen als het gaat over die beleidsontwikkeling.
Voorzitter. De laatste. De SP vroeg nog wat we kunnen doen tegen het shortstaybusinessmodel. In beginsel hebben we te maken met vrij verkeer van personen. Heel veel mensen kunnen daardoor vrijelijk bewegen. Als er mazen in de nationale wet zijn, dan hebben we vanuit Heerlen niet een heel goede uitgangspositie als het gaat om wat we doen tegen dat shortstay businessmodel. Maar we laten ons wat dat betreft niet uit het veld slaan. Wat je natuurlijk sowieso wel kunt doen - daarom staat het ook prominent in de notitie - is inzetten op effectenrapportages, waardoor je aan de voorkant grip krijgt, zo van waar gaat dit nu over, wat betekent dit voor de huisvesting, wat betekent dit voor sociale diensten et cetera. En, dat is ook cruciaal, wat voor bedrijvigheid wil je aantrekken? Dat zit nog vol in de effectenrapportage. Als het gaat over acquisitie is een toezegging gedaan door de wethouder. Daar gaan we naar kijken. En ook arbeidsmarktbeleid: hoe zorg je voor een optimale doorgeleiding van mensen die nog niet aan het werk zijn, maar dat wel zouden willen? Ik denk dat dit ook betekent dat het bij het shortstaybusinessmodel kan helpen door aan de aanbodkant van de beroepsbevolking op een knop te duwen.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Goede verhuurders in je stad hebben, zou misschien ook kunnen helpen.

Wethouder Gelderblom
Ja, maar als het gaat over de mogelijkheden die wij hebben, zijn we natuurlijk wel afhankelijk van initiatieven. Maar goed, desalniettemin nog één ding. Het is een heel goed punt. We werken ook aan een

woonzorgvisie - ik heb dat eerder gezegd - waarin aandachtsgroepen een plek moeten krijgen. Onder de aandachtsgroepen bevinden zich de arbeidsmigranten. Daarin spelen bijvoorbeeld corporaties een heel grote rol. Dus dat is natuurlijk ook een interessant gesprek om te hebben: wat kunnen zij daarin betekenen? Dan heb je het dus over goede verhuurders.

De voorzitter
Dank u wel. Wethouder Peters nog even.

Wethouder Peters
Voorzitter. Volgens mij zijn twee vragen aan mij geadresseerd. Ik begin bij de heer Jacobs. Volgens mij heeft de heer Gelderblom zojuist al het gras voor mijn voeten weggemaaid. Kijk naar relevante partijen en laat ons breed informeren voor het fundament van het beleid. Ik heb u net ook gezegd waarom wij tot de conclusie komen dat wij de motie afraden. Daarin is het irrelevant of we twee of drie initiatieven hebben bezocht van een specifieke partij.
Dan de vraag om de toezegging van de heer Dragstra en de heer Van den Berg. Op basis van het vast te stellen beleid waar de heer Gelderblom aan refereerde, zijn wij uiteraard bereid om met eenieder, dus ook met de eigenaar van Ganzeweide 125, te praten over initiatieven in de stad die daaraan voldoen. Op dit moment gaan we samen met de eigenaar aan de slag voor die alternatieve invulling. We hopen natuurlijk dat we daar een mooie ruimtelijke ontwikkeling van de grond kunnen krijgen die goed is voor Heerlerheide. Dat is het uitgangspunt.
Daarnaast, zoals gezegd, op basis van het vast te stellen beleid, zijn we bereid om met eenieder, dus ook met hen, te praten over initiatieven in de stad.

De voorzitter
Dank u wel. Wij schorsen tot 22.30 uur. Er is gevraagd om vijf minuten, maar ik schors tot 22.30 uur. Ik roep de diesel die deze raad vanavond is op om na de schorsing tot een elektrische sprinttrein te komen die wat meer snelheid gaat maken. We schorsen tot 22.30 uur.

De vergadering wordt geschorst.

De voorzitter
Ik heropen de vergadering. Meneer Leers, u had om de schorsing gevraagd.

De heer Leers, Hart-Leers
Ja, we hebben de schorsing goed benut. De heer De Groot voegt nog even iets toe aan de vergadering.

De voorzitter
Meneer De Groot, aan u het woord.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Ten aanzien van de motie vragen wij om hoofdelijke stemming.

De voorzitter
Akkoord. Dan breng ik als eerste de uitgangspunten van de integrale notitie arbeidsmigratie in stemming. Ik ga er maar van uit dat daar ook over gestemd moet worden. Wie stemt in met de uitgangspunten, zoals geformuleerd? Dat zijn de fracties van de SP, CDA, VVD, D66, Partij Hoensbroeks Belang, Partij voor de Dieren, GroenLinks en de PvdA.
Wie is tegen? Dat zijn de fracties van de OPH, PVV, Forum voor Democratie, Hart-Leers en de Jongerenpartij. Dan is de notitie met 21-14 aangenomen.

Dan gaan we nu hoofdelijk de motie in stemming brengen. We gaan eens kijken wie er mag beginnen. We gaan het lijstje volgen. De griffier houdt dat weer keurig bij, zoals gewoonlijk. Nummer 22.
We beginnen precies op de hoek. Mevrouw Vermeulen.

Mevrouw Vermeulen-Klamerek, SP
Tegen.

De griffier
Dan gaan we op alfabet verder met de heer Verreck.

De heer Verreck, PvdA
Tegen.

Mevrouw Vrusch, SP
Tegen.

De heer Adema, CDA
Tegen.

De heer Bayraktar, SP
Tegen.

De heer Van den Berg, VVD
Tegen.

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen
Voor.

De heer Bosch, PVV
Voor.

Mevrouw Bottenberg-Brylka, SP
Tegen.

Mevrouw Butink, Jongerenpartij Heerlen
Voor.

De griffier
De heer Daamen is afwezig.

De heer Damen, Ouderenpartij Heerlen
Voor.

De heer Dragstra, D66
Tegen.

De griffier
De heer Ermers is ook afwezig.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Tegen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Voor.

Mevrouw Hendriks-Berg, SP
Tegen.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen
Voor.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA
Tegen.

De heer Hoogers, PVV
Voor.

De heer IJzerman, VVD
Tegen.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Voor.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Voor.

De heer Kastrop, Ouderenpartij Heerlen
Voor.

De heer Karabacak, CDA
Tegen.

Mevrouw Keulen, Ouderenpartij Heerlen
Voor.

De heer Leers, Hart-Leers
Ook voor.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Tegen.

Mevrouw Van Oosterhout, SP
Tegen.

De heer Oulad Lmaroudia, D66
Tegen.

De heer Pauwels, CDA
Tegen.

De heer Reijnders, SP
Tegen.

De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen
Voor.

Mevrouw Santegoeds, Ouderenpartij Heerlen
Voor.

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang
Tegen.

Mevrouw Stöcker-Bus, SP
Tegen.

Mevrouw Vaessen-Stollman, CDA
Tegen.

De griffier
Ik kom tot 14 voor en 21 tegen.

De voorzitter
14 voor en 21 tegen. Dan is de motie verworpen.

17. Zienswijze over oprichting van en deelname aan de stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's

Hamerstuk.

18. Bestemmingsplan 'Cityplan Heerlen -reparatieplan Looierstraat perceel L 420' (naast huisnr. 15)
De voorzitter
De heer Rozestraten.

Eerste termijn

De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. Wanneer je het raadsvoorstel zo leest, denk je: iedereen blij. Er is overeenstemming met de eigenaar en de beoogde projectontwikkelaar, dus handen op elkaar. De OPH heeft zeer recent met verschillende betrokken partijen gesproken. We willen deze informatie graag delen met de raad.
Vanaf 22 februari - dat was de dag van de uitspraak van de Raad van State - tot eind mei waren er uitstekende gesprekken met de beleidsbepalers van de gemeente Heerlen en de betrokkenen bij dit project, de architect, de projectontwikkelaar en de eigenaar. Meermaals is met een uitermate positieve insteek gesproken over het ingediende bouwplan van de architecten. Wat schetst dan ook de verbazing van partijen dat het betreffende bouwplan nu door enkele kleine beperkingen in dit raadsvoorstel niet meer mogelijk is en er opnieuw moet worden teruggegaan naar de tekentafel en er een nieuwe passende exploitatie moet worden gemaakt als dit al mogelijk is.
Misschien zal er in het slechtste geval weer een weg naar de rechtbank moeten worden gemaakt. En dan te bedenken dat het slechts, zoals genoemd, om kleine verschillen gaat waardoor het ingediende bouwplan niet meer mogelijk is. Het gaat in hoofdlijnen om drie zaken: de nokhoogte, de rooilijn aan de achterzijde

en het parkeren van de bewoners. Het gaat wat ver om dat nu allemaal uit te leggen. Ik wil toch vijf vragen stellen aan de wethouder.
Vraag 1. Is de wethouder het ermee eens dat de raad onjuist wordt geïnformeerd middels dit raadsvoorstel, aangezien er staat vermeld dat er in beginsel overeenstemming is met de eigenaar en de beoogde ontwikkelaar?
Vraag 2. Is de wethouder bekend met de relatief kleine verschillen in het raadsvoorstel ten opzichte van het ingediende bouwplan van de architectenzaak? Kan de wethouder eventueel toezeggen, of in ieder geval de intentie uitspreken, dat het voorliggende plan kan worden uitgevoerd middels bijvoorbeeld een kruimelregeling?

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Meneer Rozestraten, hebben de mensen waarmee u hebt gesproken, ingesproken in de commissie waar zij te kennen hebben gegeven dat zij grote bezwaren hebben tegen de uitwerking van het bestemmingsplan Cityplan Heerlen- reparatieplan Looierstraat? Of hebben ze dat niet gedaan?

De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen
Dat hebben ze niet gedaan, maar ik weet niet of dat ook noodzakelijk is als ik hier vragen over stel.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Dat is niet noodzakelijk. Als er een dusdanig fundamenteel verschil zit tussen hetgeen de gemeente opschrijft en hetgeen de eigenaar, de bouwheer van het plan vindt, is dat natuurlijk de plek om in eerste instantie je bezwaar te kennen te maken. Dat is namelijk gewoon stap één. Dat is de plek waar je als initiatiefnemer bezwaar kan maken tegen zo'n plan om vervolgens dan ook in gesprek met de gemeente, de gemeenteraad of de commissie om vandaaruit ook te kennen te geven: wat hier staat, klopt niet. Dus dat is wat mij betreft gewoon de logische plek.

De voorzitter
Meneer Rozestraten, gaat u verder.

De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen
Vraag nummer 3. Is de wethouder het ermee eens dat de haast - het heeft dus ook met de haast te maken, meneer Verreck - vanuit het ambtenarenkorps ongegrond is om dit voorstel nu voor het zomerreces in de raad te krijgen, aangezien we nog steeds 12 weken van de 30 weken de tijd hebben conform de uitspraak van de Raad van State. Daarom is het onbegrijpelijk dat we dit nu niet in één keer goed doen, zeker ook gezien de lange historie van dit kavel.
Vraag 4. Is het een optie om dit raadsvoorstel eventueel in te trekken en de eerste raadsvergadering na het zomerreces met een voorstel te komen dat wel in overeenstemming met de eigenaar en de beoogde projectontwikkelaar?
Vraag 5 gaat over communicatie. Is het gebruikelijk, zoals vermeld in het voorstel, dat de omliggende bewoners persoonlijk op de hoogte worden gesteld?
Dat waren mijn vijf vragen aan de wethouder.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Excuses, voorzitter. Ik zat bij het verkeerde onderwerp. Het zal de tijd zijn, denk ik.

De voorzitter

Meneer Jacobs, u dacht dat u al bijna klaar was, maar we moeten er nog een paar doorheen. Dan geef ik nu het woord aan wethouder Peters.

Wethouder Peters
Voorzitter, dank u wel. Het moment dat iedereen blij moet zijn om dat als richtlijn te laten gelden voor een raadsvoorstel, moet volgens mij nog komen. De Raad van State heeft duidelijk gezegd: houd meer rekening met de belangen van de eigenaar. Dat hebben we terdege gedaan. Volgens mij gaan we van een groene bestemming naar de mogelijkheid om daar een appartementencomplex te bouwen. Dat is wel degelijk rekening houden met de belangen van de eigenaar.
U spreekt over dat de raad verkeerd wordt geïnformeerd. Nee. Er staat letterlijk: uiteindelijk zijn we in beginsel tot overeenstemming gekomen met de eigenaar en de beoogde ontwikkelaar over de toekenning van een woonbestemming. Een woonbestemming is het fundament. Dus vervolgens heb je nog de discussie over rooilijnen, een plek waar je groen wil realiseren, parkeerplaatsen, nokhoogtes et cetera. Om ook maar even duidelijk te zijn over de nokhoogte. Dat iets niet compleet voldoet aan wat de eigenaar wil, kan gebeuren. Wij hebben als gemeente gemeend dat het wel inpasbaar moet zijn, ook in combinatie met de gebouwen die daar reeds staan. Vandaar dat er misschien wel een klein verschil is met hetgeen zij beogen. Overigens is de uitwerking zoals zij die hebben gedaan en waarvan u zegt: dan moeten ze weer een nieuwe uitwerking gaan doen. Dat komt wel echt voor hun eigen risico dat ze dat hebben gedaan. Wij hebben, dat zeg ik oprecht, echt meebewogen met die eigenaar. We zijn tot iets gekomen waardoor we uiteindelijk wel kunnen sturen op een kwalitatief goede ontwikkeling op die plek. Met alle respect als je het bestemmingsplan zoals dat er ligt vanaf 1987 er nog altijd op lag, dan waren er dingen mogelijk die eigenlijk een goede inpassing in het gebied in de weg stonden. Bijvoorbeeld met dat verhaal rond het parkeren, om het toch maar even te zeggen.

De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
U geeft aan dat u hebt meebewogen met de eigenaar, dat het groenvoorziening was en nu weer wonen. De groenvoorziening was dus onrechtmatig. U hebt verder niet meebewogen. U hebt dat gewoon weer een woonbestemming gemaakt conform de wetgeving. Ik snap niet in hoeverre u bent meebewogen met de eigenaar.

Wethouder Peters
Dat is meebewegen, meneer de voorzitter. Als de Raad van State zegt: die groenbestemming. U moet in uw overwegingen beter de belangen van die eigenaar meebewegen. Kom op zeg, je gaat van iets waar je niets op kunt bouwen naar iets waar je volgens mij ergens tussen de 30 en 35 appartementen kunt bouwen. Als dat niet het meebewegen is richting een eigenaar, dan weet ik het eigenlijk ook niet meer.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Mij bekruipt nu het gevoel dat na een gang tot zelfs de Raad van State, waar de gemeente Heerlen werd teruggefloten, het college of de gemeente Heerlen nu via een omweg toch zijn gelijk wil halen en de Raad van State wil passeren. Dit is totaal tegen de illusie die wordt opgeworpen in het raadsvoorstel en ook zoals het is besproken in de commissie. Hoe kan het college dat gevoel nu bij mij wegnemen?

Wethouder Peters
Ik ben heel duidelijk. We hebben meebewogen. Als het ons al hypothetisch gelukt zou zijn om om de Raad van State heen te gaan, dan was dit wederom een groenbestemming. Dat is dit niet. Op dit moment wordt het een woonbestemming.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Hoe kun je als gemeente om de Raad van State heen gaan?

Wethouder Peters
Hypothetisch. U stelt het zelf. Wij hebben meebewogen naar de eigenaar. Daarom ligt er voorliggend voorstel, waarbij we kunnen sturen op een kwalitatief goede ontwikkeling die ook recht doet aan dat gebied.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
U móest meebewegen. U hebt niet meebewogen. U moest meebewegen van de Raad van State.

Wethouder Peters
Maar in hoeverre dat is, is vervolgens onderdeel van het proces.

De voorzitter
Mijn oproep was toch een beetje die van de elektrische auto die wat snelheid ging maken. Met alle respect, we kunnen straks ook gewoon voor of tegen dit voorstel stemmen. Iedereen gaat nu toch weer de details opzoeken. Die waren voor de commissie. Met alle respect. Het is hier uiteindelijk ook gewoon de afweging of u voor of tegen bent.

De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Er bekruipt me toch het gevoel dat er een voorstel ligt dat niet correct is. Ook in de commissie was dat het geval. Daarna zijn er gesprekken gevoerd. Dan blijken er dus ineens andere zaken te zijn. Ik vind dat we daar dan wel rekening mee mogen houden als raad zijnde.

Wethouder Peters
Concreet: wij hebben meebewogen. Dat dit dan niet 100% hetgeen is wat een eigenaar wil, sorry, maar uiteindelijk zorgt dit er wel voor dat het een kwalitatief goed plan kan worden dat inpasbaar is in die ruimte en waar ook dat stukje algemeen belang waar we het over hebben in vertegenwoordigd is.
Ik wil nog even terugkomen op uw vragen. Die haast. Er is geen haast. Als het in september zouden doen, dan zijn we te laat met de zes weken ter inzage. Absoluut.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)
Ik heb een heel korte vraag waarop de wethouder alleen maar ja of nee hoeft te zeggen. Is de wethouder het met mij eens dat de projectontwikkelaar die gaat bouwen gewoon de kans heeft laten lopen door niet in te spreken in de commissie waar hij zijn bezwaren tegen het voorstel had kunnen indienen en daar de hele commissie had kunnen betrekken in het debat over wat er nu wel of niet klopt aan het verhaal? Is de wethouder het met mij eens dat hij daar een kans heeft laten liggen?

Wethouder Peters
Volgens mij is het antwoord dat ik daarop kan geven dat hij in de commissie had kunnen inspreken.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Als ik dan toch even de discussie ten positieve mag keren. Ik heb net wethouder Peters ook wat positiefs horen zeggen: tussen de 30 en 35 nieuwe appartementen op die plek in onze stad. Klopt het dat we eventueel binnenkort als het aan u ligt en u strijkt die plooien nog glad met die initiatiefnemer, op die plek 30 tot 35 nieuwe appartementen waar we gewoon bittere noodzaak aan hebben op die locatie verwachten? Daar worden we natuurlijk in de basis wel vrolijk van.

Wethouder Peters
Volgens mij is het vaststellen van dit bestemmingsplan nog geen garantie op het afgeven van een vergunning. De initiatiefnemer zal wel degelijk aan de voorwaarden moeten voldoen om die vergunning te kunnen verlenen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Puur procedureel. Als hier wordt gesuggereerd dat men had kunnen komen inspreken bij de commissie, als men op dat moment zei: "Het is prima. Ik ben het eens met dat voorstel". Als er dan naderhand een gesprek is met het college waarin zaken aan de orde komen waar men het helemaal niet mee eens is, dan is het wat mij betreft wel duidelijk waarom men naderhand nog aan de bel trekt. Dat lijkt mij zo klaar als een klontje.

De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik heb een soortgelijke opmerking als de heer Leers.

Wethouder Peters
Overigens is het daarna ook nog eens zo dat de groenbestemming niet ongegrond was. Het was louter en alleen de uitspraak van de Raad van State dat we meer het belang van de eigenaar moeten meewegen. Dat hebben we gedaan.
Intrekken. Dat gaan we niet doen. Dat persoonlijk op de hoogte worden gesteld. Dit is geen reguliere bestemmingsplanactualisatie waarbij je bijvoorbeeld een hele wijk actualiseert en waarbij zaken algemeen bekend worden. Het is natuurlijk wel noodzakelijk dat mensen daarvan afweten.
Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Is er behoefte aan een tweede termijn? Is er behoefte aan stemming?
Vanuit alleen de OPH? Is het akkoord als de OPH geacht wordt te hebben tegen gestemd? Meneer Leers, bent u ook tegen? Als maar twee fracties aangeven dat ze tegen willen stemmen, dan zeg ik dat we ook akkoord kunnen gaan, waarbij de OPH en Hart-Leers worden geacht tegen te hebben gestemd. Ja? Dan doen we het zo. Dank u wel.

19. Regionale en lokale Woonvisie 2023-2028, gemeente Heerlen
De voorzitter
Dan komen we bij agendapunt 19 van 28. Met deze snelheid gaat het geweldig. Ik verzoek u dus ook om kort te reageren. Als u voor of tegen bent en niets nieuws hebt in te brengen, bewaar dat dan voor de stemming. Wie wil het woord? De heer Jacobs.

Eerste termijn

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Dank u wel. Ik ben als eerste. Ik heb een heel korte vraag. Die mag de wethouder met ja of nee beantwoorden. In de woonvisie gaat het op pagina 2 van 13 over schaarste. Misschien lees ik het verkeerd. Die alinea over schaarste en die alinea die eronder staat, is dat nou de Hugo de Jongebepaling? Ik hoef eigenlijk alleen ja of nee als antwoord te hebben.
Dank u.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Hendriks.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. We zullen het niet te lang maken. In de commissie hadden we best wel wat vragen. Er was een hoop onduidelijkheid en er kwam nog een keer een hele hoop vragen. Wat wij vooral jammer vinden is dat als wij zeggen dat we nog even door willen gaan over zo'n veelomvattend onderwerp, dat eigenlijk wegens tijdsdruk niet kan. Maar goed, we hebben ons er nog een beetje in verdiept. We willen

uiteindelijk de wethouder het vertrouwen geven dat het wel goed komt. We hopen wel dat we gaandeweg nog flink worden meegenomen in het hele verhaal. Dat was het.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. Wat D66 betreft ligt er een goede en gebalanceerde woonvisie, waarin we toewerken naar kwalitatief goede en betaalbare woningen voor iedereen met de leefbaarheid als belangrijke randvoorwaarde.
Voor ons is het belangrijk dat er naast woningen in het lagere en middensegment ook voldoende woningen in het hoger segment toegevoegd gaan worden, om de doorstroom te stimuleren en te zorgen voor een diverse samenstelling van onze stad. Diversifiëren van het woningaanbod in de wijken is belangrijk, zodat er een gezonde combinatie van woningen in verschillende segmenten ontstaat.
Ook zijn we benieuwd naar de realisatie van 375 flexibele woningen in de regio die in de woonvisie staan, om de vraag op de woningmarkt vanuit diverse doelgroepen op korte termijn op te vangen. Kan de wethouder duiden hoe die afspraak er precies uitziet in regionaal verband?
Voorzitter. Het zal u niet verbazen dat we de verduurzaming van onze woningvoorraad ook een belangrijk thema vinden, iets dat in het afgelopen jaar actueler en urgenter is geworden met de stijgende energieprijzen. Daar moeten we dus volop op in blijven zetten. Het heeft een belangrijke rol in deze woonvisie. Ook staat in de woonvisie dat er eerste ervaringen zijn met circulair bouwen en slopen. Daar willen we heel graag meer van zien in onze stad.
Dan goed verhuurderschap. Mensen die een woning huren, moeten kunnen rekenen op een goede verhuurder die kwalitatief goede woningen tegen een passende prijs aanbiedt en reageert als er iets gaat. De wetten Goed verhuurderschap en Wet versterking regie op de volkshuisvesting geven daar meer instrumenten voor om daarop te sturen. Dat is goed, maar de inzet van deze instrumenten moet wel zorgvuldig gebeuren – wat ook in de commissie is besproken - en regionaal afgestemd worden. We zijn benieuwd naar de uitwerking en de onderbouwing van het college welke instrumenten het aanvullend wil gaan inzetten. We zien dat graag in het beleid komen. Uiteraard zien we ook een grote toegevoegde waarde van handhaving op goed verhuur en het tegengaan van onwenselijke woon- en leefbaarheidssituaties.
Dan had ik nog iets over een deel van arbeidsmigranten, maar dat hebben we in het vorige agendapunt al nadrukkelijk behandeld. Daar ga ik dus niet nader op in.
Kortom we wachten de nadere uitwerking van deze visie met veel interesse af.

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA
Dank u wel. Ik houd het kort. We vinden het vooral belangrijk dat er woonhuizen voor starters beschikbaar komen. Wil het college misschien ook kijken naar de gemeente Den Haag. Dat heeft het beleid dat beleggers die in de woonwijken huizen kopen, deze vier jaar niet mogen verhuren. Dat heeft tot het resultaat geleid dat het beleggers weerhoudt om te kopen. Het resultaat is dat er veel meer starters huizen hebben kunnen kopen. We vinden het belangrijk dat we niet alleen naar de cijfers kijken, maar dat we vooral ook gaan doen wat onze burgers willen.
Dank u, voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD

Voorzitter. Een van de meest besproken onderwerpen in onze samenleving is toch wel wonen. Wonen in al haar facetten, van stenen tot de mensen, van de financiële lasten tot aan de lusten. Van bouwen en slopen tot aan de omgeving waar je woont. Daarom is het van eminent belang om de samenwerking op te zoeken en het snijvlak van ieders verantwoordelijkheden. Waar is de overheid verantwoordelijk voor? Waar de corporaties? Waar de marktpartijen en waar ben je als inwoner zelf verantwoordelijk voor?
Voorzitter. Onze stad is een stad en heeft daarmee andere uitdagingen dan in een dorp. We kennen vele doelgroepen die allemaal hun plaats willen in onze stad. Dat vergt creativiteit als het bijvoorbeeld om het type huisvesting gaat, maar ook als het om betaalbaarheid gaat.
De gereedschapskist van de overheid heeft vele instrumenten en wetten om dat te organiseren, maar kan dat niet alleen. Corporaties en marktpartijen zijn cruciaal als het om de uitvoering gaat. De kern is kwalitatief bouwen, verbouwen, herstructureren en transformeren voor de juiste doelgroep en luisteren naar de ideeën van de markt en de samenleving. Van klein tot groot, van sociale bouw tot aan voldoende vrije kavels.
Voorzitter. Deze visie wijst ons ook op de veranderende samenleving. Prominent wordt stilgestaan bij de disbalans als het gaat om kwetsbaren, overlast en het gevoel van onveiligheid, met als resultaat dat de leefbaarheid onder druk staat.
De woonvisie kan sturen, maar er is meer nodig dan deze woonvisie. Het komt aan op de uitwerking van deze visie en dat in relatie tot de andere domeinen. Visie vertalen naar beleid en daar ook nog de handen voor op elkaar krijgen in deze stad. Veel tijd is er niet meer, want 2024, over een halfjaar, moeten we visies hebben over bijvoorbeeld acht doelgroepen. Van ouderen die langer thuiswonen tot aan statushouders. Voorzitter. Hoe gaat u dat organiseren? Hebben we daar überhaupt de capaciteit voor?
Voorzitter. Ik ga afronden. De woonvisie geeft een goed beeld waar we naartoe willen, maar wat ons betreft moet dat niet met een overdaad aan vergunningen. Zo biedt de Wet goed verhuurderschap goede mogelijkheden om bijvoorbeeld ongewenste praktijken tegen te gaan en de leefbaarheid te beschermen. Zo moeten we per 1 januari 2024 een verplicht meldpunt inrichten voor klachten over ongewenst gedrag van verhuurders en moet de gemeente de wet gaan handhaven. Kunt u in deze al aangeven hoever u daarmee bent in de voorbereiding?
Voorzitter. Als VVD kijken we uit naar de verdere uitwerking van de woonvisie. Hierbij willen wij u wel het volgende meegeven. De VVD staat voor individuele vrijheid van handelen en het nemen van verantwoordelijkheden. In die hoedanigheid maakt de VVD zich zorgen over de voorgestelde overregulering in de woonvisie. De VVD zal hier dan ook kritisch op zijn bij de uitwerking.
Tot zover.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Daar waar in de raadscommissie de heer Van den Berg namens de VVD nog pleitte voor het aanhouden van dit stuk om wat meer tijd te nemen om de diepte in te gaan, omdat het best nog iets meer tijd kon hebben, hoor ik daar nu niets meer van en is men daarop teruggekomen. U was de initiatiefnemer om daarmee te komen. Op basis waarvan hebt u deze draai gemaakt? Wat is er in de tussentijd gebeurd?

De heer Van den Berg, VVD
Ik heb de stukken bestudeerd. Ik heb geconcludeerd dat we ze best kunnen behandelen. We moeten in ieder geval de boodschap meegeven aan het college om zo snel mogelijk tot de uitwerking over te gaan. Mede ook ingegeven dat de Wet goed verhuurschap moet ingaan op 1 januari. Uitstel zou echt niet nodig moeten zijn. Het komt nu aan op de uitwerking van het college van deze woonvisie. Dat is het antwoord dat ik u kan geven.

De voorzitter
Dank u wel. De heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Dank u, voorzitter. We hebben vanochtend in de krant een heel goede samenvatting kunnen lezen onder de titel 'Regio loopt voorop met gezamenlijke visie over wonen'. Dat vat eigenlijk heel kernachtig dat heel dikke pakket dat wi aan informatie hebben gekregen, samen. Een van de belangrijkste onderdelen daarvan is met name dat er in de regio afstemming moet plaatsvinden. De wethouder heeft het vanavond ook al eerder gehad over fair share. Dat geldt ook in dit kader. We hebben het gehad over de doelgroep arbeidsmigranten, maar wij zouden ook onze randgemeenten meer moeten kunnen aanspreken op een fair share in de zin van starters, maar zeer zeker ook sociale huur. Dat voorop, voorzitter.
In dat kader hebben we de volgende vraag aan de wethouder: op welke manier gaat u daarmee bezig zijn om er in ieder geval voor te zorgen dat die herverdeling dadelijk bij nieuwe projecten daadwerkelijk wordt gerealiseerd? Dat is vraag 1.
Daarnaast hebben wij natuurlijk ook gekeken naar de stukken. We zijn heel blij dat diverse doelgroepen worden genoemd. Ik denk dat het ook heel belangrijk is om hier nog even te vermelden dat zeer veel zeker ook oudere inwoners van Heerlen vooral graag in hun eigen wijk willen blijven wonen. Daar vragen wij speciale aandacht voor richting het college.
Het is wat de heer Van den Berg ook zegt. Het is nu aan ons om invulling te geven. In dat kader vraag ik ook aan de wethouder: op welke manier is hij nu bezig? Woningcorporaties hebben natuurlijk een heel belangrijke rol hierin, maar niet alleen woningcorporaties. Ik denk ook dat particuliere initiatieven en initiatieven door ontwikkelaars moeten worden opgepakt, desnoods ook in samenwerking met die corporaties, om tot de juiste herverdeling van doelgroepen en diversiteit over de verschillende wijken te komen.
De vraag aan de wethouder in dit kader is: op welke manier is de wethouder bezig om dit soort overleggen vanuit zijn coördinerende rol als vertegenwoordiger van de gemeente gestand te doen? Hoe wordt daar invulling aan gegeven of hoe gaat hij daar invulling aan geven?
Voorzitter. Tot slot. Wij zijn zeer benieuwd naar het volgende. We hebben daar artikel 33 vragen over gesteld. Een voorstel om te stimuleren dat in een huisvesting voor ouderen ook jongeren zouden moeten kunnen wonen met de nieuwe subsidiemaatregel zoals de landelijke overheid die nu ter beschikking heeft gesteld. Dat is een hartstikke mooi initiatief om in ieder geval alweer een stap te zetten om ook hier weer de kloof tussen jong en oud te verkleinen. We zijn heel erg benieuwd naar de antwoorden van de wethouder hierop.
Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. De heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Dank u wel, voorzitter. Een deel van mijn gigantische betoog zal ik proberen in te dikken. Van krimpregio naar groeigebied. Het kan verkeren. In de woonvisie kunnen we lezen dat er veel op Parkstad afkomt: 7.000 nieuwe woningen, massale verduurzaming van onze vooral sociale huurwoningen en daarnaast ook gaan bouwen voor die verschillende woonbehoeftes. Het is echt wel een heel fors opgave die op ons afkomt. Daarom is het volgens mij ook heel goed dat er een woonvisie ligt die daar in de volle breedte een visie op formuleert.
De SP maakt twee kritische kanttekeningen. Bij de eerste sluit ik me aan bij de heer De Groot. Hoe gaan wij de buurgemeentes van ons bewegen om een stuk van die verantwoordelijkheid mee op te pakken en daarmee ook wat te doen aan opvang en goedkope huisvesting?
De tweede gaat over flexwoningen. De SP is daar nogal sceptisch over. Dat wat aanvankelijk als tijdelijk wordt gebouwd, wordt maar al te vaak definitief. Dan hebben we misschien wel de lat erg verlaagd voor wat wij de ondergrens vinden van kwalitatief wonen. Maar kennelijk is de gemeente ook al druk bezig om deze woonvorm mogelijk te maken. Vanochtend wist een kennis uit Eikenderveld mij erop te attenderen dat er een nieuwsbrief is van de gemeente en van Wonen Limburg, waarbij een aantal flexwoningen worden geplaatst bij de Diepenbrockstraat. In die nieuwsbrief staat het volgende. Dan gaat het over welke

doelgroep in die flexwoningen moet komen. Denkt u hierbij aan mensen die net gescheiden zijn of uit een opvanglocatie komen? Er is bij al deze mensen in ieder geval sprake van sociaalmaatschappelijke urgentie. Dat staat volgens mij op gespannen voet met de duidelijke beantwoording van de artikel 33-vragen van de SP en het voornemen om arme buurten te ontzien. Hoe moeten wij dit voornemen nu beschouwen in het licht daarvan? Mogen wij er dan van uitgaan dat er mensen uit Heerlen komen te wonen? Het zijn immers flexwoningen, dus de nood is enorm hoog. Het lijkt me heel gek om flexwoningen neer te zetten voor mensen die niet in Heerlen wonen. Dus dat is vraag 2.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Is de heer Reijnders ervan op de hoogte dat vanuit het ministerie wordt opgedragen aan de sociale woningbouwcorporaties om flexwoningen te realiseren in de diverse steden in het hele land? Als dat zo is, dan neem ik aan dat Heerlen daarvan niet is uitgesloten. Hoe ziet u dat?

De heer Reijnders, SP
Dat mag zo zijn, maar het is niet zo dat de SP alles vindt wat de minister vindt. Wij hebben dus een bepaalde visie, ook op wonen. Wij vinden wat van flexwoningen. Dat de minister andere richtlijnen uitvaardigt, staat daar wat mij betreft volledig los van.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Meneer de voorzitter, een tweede interruptie als het mag.

De voorzitter
Een tweede en laatste.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Weet de heer Reijnders dat het niet alleen maar mensen zijn die moeilijk iets op de woningmarkt kunnen vinden die gebruikmaken van flexwoningen en er ook heel andere doelgroepen gretig gebruik maken van dergelijke initiatieven. Als een andere doelgroep gebruik zou maken van dat initiatief waar u het nu sec over heeft, zou u er dan anders tegenaan kijken?

De heer Reijnders, SP
Nee, want wij zijn niet enthousiast over flexwoningen, zoals ik zojuist al toelichtte.

De voorzitter
Meneer Janssen. Jongens, ik word echt een beetje gek van de hoeveelheid interrupties.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Excuses, voorzitter.

De voorzitter
Nee, het is niet naar u. Het is in de volle breedte. We blijven op punten waarvan ik denk: is dit nou nodig? Dit hadden we allemaal in de commissies kunnen doen. Laat die mensen toch gewoon hun vragen stellen, antwoorden geven, stemmen. Hoe ingewikkeld kan het zijn? Nogmaals, dat is niet naar het individu bedoeld, maar dat is wel de oproep die ik doe, want we gaan maar door en door en door. Ik vind dat u een heel goed uithoudingsvermogen heeft. Dat heb ik ook, maar ik vind het niet nodig. Ook niet voor de mensen die - als ze er nog zijn - zitten te kijken.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Wellicht ten overvloede. Als de heer Reijnders zo veel moeite heeft met welke vorm van flexwoningen dan ook, en dat ook koppelt aan zijn standpunt ten aanzien van die kwetsbare wijken, dan ga ik er ook van uit

dat omdat dit op gespannen voet met elkaar begeeft, u daartegen gaat ageren in de komende tijd. Of wacht u eerst de concretisering van die plannen af en als dat bijvoorbeeld in de vorm van de zogenoemde Heijmansflexwoningen of zoals die in Kerkrade zijn gerealiseerd, die best wel wat kwaliteit en een behoefte bedienen, u een andere mening bent toebedaan? Of sluit u het nu per definitie aan de voorkant uit?

De heer Reijnders, SP
Dit is echt niet om flauw te doen, maar ik snap niet wat de vraag is. Wat is de vraag? Waar moet ik tegen ageren en wat moet ik uitsluiten? Dat is mij gewoon niet helder.

De voorzitter
Nog één keer.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Excuses, dan zal ik het toch moeten uitleggen. Zo moeilijk is het niet. U had net wat vragen over de fijnmazigheid. U hebt gezegd: in die kwetsbare wijken willen wij gewoon helemaal niets. Punt. Dat valt vanuit uw onderbouwing ook te respecteren. Dan zou die toevoeging van flexwoningen op gespannen voet leven met wat u eerder vanavond heeft verteld. Dat geeft u net zelf aan. Daarbij houdt u ook geen rekening met wat dat dan voor soort flexwoningen zijn. Dat weten we in de kern nog helemaal niet. U geeft eigenlijk bij voorbaat aan: daar zijn we niet enthousiast over. Zou het dan niet passend zijn dat u eerst even afwacht wat daar concreet wordt gerealiseerd, of die kwalitatief goed zijn, of die bijvoorbeeld vergelijkbaar zijn met die flexwoningen zoals die in Kerkrade zijn gerealiseerd? Misschien komt u dan wel tot een ander inzicht en zou u daar wel voor kunnen zijn. Maar nu kapt u bij voorbaat al af. Als u dat doet, dan ga ik ervan uit dat u daar ook stevig tegen gaat ageren. Doet u dat niet, dan hoor ik graag of u bereid bent om het voorstel van de wethouder aan te horen.

De heer Reijnders, SP
Ik ga trachten om een antwoord te geven, want deze nadere toelichting is nog langer dan de initiële vraag, voor de duidelijkheid. Twee dingen. De SP is niet enthousiast over flexwoningen. Punt. En dan gaat het niet meer om de flexwoning an sich. Vervolgens zien wij dat flexwoningen gepland staan in Eikenderveld. Daar is de wijk over geïnformeerd. Daar komen mensen in met sociaalmaatschappelijke urgentie. Waar moet je dan aan denken? Mensen die gescheiden zijn of mensen die uit de opvang komen. Dat is eigenlijk punt 2. Ik knip ze even. We zitten dus vervolgens in een scenario dat we in de Eikenderveld op de Diepenbrockstraat met aan de achterkant de Pijperstraat ... Daar wordt flink gedeald en rotzooi getrapt. Dat moet u maar even aan de mensen van Eikenderveld vragen. En dan zeg ik: hé, maar dat is gek. We gaan daar dus toch mensen huisvesten, toevallig in flexwoningen, waar wij toevallig niet zo enthousiast over zijn. Is dat nou verstandig en hoe moet ik dat bezien in het licht van het ontzien van kwetsbare buurten? Tot zover mijn antwoord.
Ik moet nu wel weer even de vraag terugvinden waar ik gebleven was, maar dat gaat vast goed komen.

De voorzitter
Volgens mij ging u van vraag 3 naar 4.

De heer Reijnders, SP
Dank, voorzitter. Ik denk ook een beetje in het verlengde van wat de heer De Groot zei: welke afspraken worden op dit moment gemaakt met woningcorporaties om kwetsbare wijken te ontzien en om te kunnen sturen op goede diversiteit en goede spreiding in de wijken?
Tot slot, wat zijn nou de plannen om de instroom van kwetsbare groepen van buiten de regio naar onze stad te beperken?
Tot zover.

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang
Dank u, voorzitter. We hebben in de commissie aangegeven dat we dit stuk niet rijp vonden voor de raad. Dit had niet met de inhoud te maken, maar wel met de grote hoeveelheid stukken die in die commissievergadering bij elkaar kwamen, waardoor onze kleine fractie onvoldoende tijd had om alles goed voor te bereiden. We hebben meerdere malen aangegeven dat er meer aandacht moet komen voor de planning van stukken, zodat de werklast wat meer wordt verspreid. Er lopen nu wat acties om dit op te pakken, maar dit stuk werd een beetje de dupe van die slechte planning.
Ondertussen zijn we weer wat verder in de tijd. We hebben ons over de stukken kunnen buigen. We zagen dat het inderdaad wel aansluit bij een aantal dingen die ook in ons partijprogramma staan. We waren blij met de aandacht voor de energiezuinige woningen, het onderzoeken naar andere woonvormen en de diversiteit die wordt aangestipt.
Ik zal niet alle vragen herhalen, want er zijn er al een hele hoop gesteld. We kunnen dus wel instemmen met die woonvisie, maar we vragen in de toekomst wel wat meer aandacht voor de hoeveelheid stukken in een commissievergadering. Dat geldt trouwens ook voor raadsvergaderingen als ik naar vandaag kijk.

De voorzitter
Daar zijn we het volledig mee eens. Daar hebben we het al veel over gehad en ik ben bang dat we het daar ook nog veel over zullen hebben. De heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, dank u wel. Daar waar de heer Van den Berg de initiatiefnemer was van het voorstel om het stuk aan te houden en daarna zich een meerderheid in de commissie aftekende, is inmiddels die meerderheid er niet meer en heeft de heer Van den Berg ook een andere insteek. Dat heeft hij gemotiveerd, dus wat mij betreft is dat duidelijk.
Tijdens die vergadering vroeg ik aan de wethouder of aan iedereen is gedacht en hiermee iedereen wordt geholpen. De wethouder antwoordde daarop: ja. Dat is wat mij betreft een prima insteek. Als dat zo is en het zo in de praktijk wordt gebracht, dan zal ik daar schoorvoetend mee instemmen.

De voorzitter
Dank u wel. Dan gaan we nu naar de wethouder die we kort en puntig laten antwoorden met heel weinig interrupties neem ik aan.

Wethouder Gelderblom
Ja, daar ben ik weer.

De voorzitter
The comeback kid.

Wethouder Gelderblom
Ik ga nu voor een fijnmazige beantwoording voor de SP. Nee, oké. De eerste vraag van de FVD. Daar mocht ik gewoon ja of nee op antwoorden. Pagina 29, schaarste huisvestingswet. Ja, dat is die van De Jonge. Daar wordt naar verwezen.
De Jongerenpartij. Ten eerste bedankt voor het vertrouwen. Hartstikke fijn. Kunnen we meer worden meegenomen? Mijn antwoord zou zijn: per definitie. We gaan nu dus instrumenten uitwerken en die komen natuurlijk een voor een ook weer naar de raad. Dat betekent dat je automatisch wordt meegenomen in wat dit in de praktijk gaat betekenen.
D66 vroeg naar het regionale verband en specifiek de afspraken daarover als het gaat over flexwoningen. Wat zijn die afspraken precies? We hebben gezegd dat we regionaal de noodzaak zien en het streven hebben om doorstroom te bevorderen. Het is heel belangrijk dat je er bijvoorbeeld voor zorgt dat ouderen die nu in een net iets te grote woning zitten en daar niet uitkomen, doorstromen. Daar hebben we het

vaker over. Maar doorstroom kent heel veel andere kanten, bijvoorbeeld starters die niet aan hun trekken komen, mensen die gewoon korte tijd ergens moeten zitten tot dat zij op een goede plek terecht kunnen komen. We zien dat op dit moment de woningvoorraad onvoldoende daarvoor wordt ingezet. In dat opzicht hebben we regionaal gezegd: laten we kijken naar de optie van de flexwoningen, want die kunnen daar een belangrijke rol in spelen. Zeker in een periode waarin er ook veel hergestructureerd gaat worden. Een grote hoeveelheid huizen moet sowieso worden getransformeerd et cetera. Wat betekent dat voor de bezetting? In dat opzicht hebben we gezegd dat flex dan uitkomst kan bieden. Daarvan hebben we ook gezegd: laten we daar als regio gezamenlijk in optrekken, want dan verspreid je ook een beetje het risico. We hebben natuurlijk de discussie gehad over de terugplaatsgarantie. Het is fijn dat die er landelijk op die manier lijkt te zijn, maar het is ook fijn als je regionale partners hebt die zeggen: ook als blijkt dat het in jouw gemeente niet onmiddellijk aftrek vindt, kan dat elders wel. Dus dat was een beetje de gedachte achter de regionale aanvliegroute. Die geldt overigens natuurlijk ook voor het hele woonvraagstuk. Laten we wel wezen, in Parkstad zijn we heel erg aan elkaar gegroeid. Het hele woonklimaat houdt dus ook sterk met elkaar verband.
Het CDA vroeg of we willen kijken naar het beleid van de gemeente Den Haag waar het gaat over starterswoningen. Dat willen we zeker. Volgens mij zijn de beleidsambtenaren Wonen ook nog aanwezig, dus die weten bij deze ook dat we dat gaan doen.
De VVD stipte aan: er is heel veel nodig, onder andere verwijzend naar het doelgroepenbeleid waar het gaat over de woningmarkt en woonproblematieken. Hebben we daar wel de capaciteit voor? Het goede nieuws is dat we in toenemende mate die capaciteit zelf in huis hebben in de gemeente Heerlen. Het is daarin ook heel belangrijk dat we in Parkstadverband zo goed samenwerken, daar een sterk team hebben zitten en ook werk met elkaar delen. Waar het gaat over de ontwikkeling en uiteindelijk de uitvoering van woonbeleid heb je uiteindelijk ook je woonpartners daarin. De woonpartijen. Corporaties gaan een groot gedeelte van de daadwerkelijke uitvoering doen in een stad waar een heel groot gedeelte van de woningvoorraad bij hen in beheer zit. Ja, er komt heel veel op ons af. Soms piept en kraakt dat. Je moet dus ook keuzes maken. Tegelijkertijd denk ik dat we in vergelijking met een jaar geleden steeds meer in positie komen om dat ook aan te kunnen met z'n allen. Ook daarvoor geldt dat je merkt dat die regionale samenwerking helpt, omdat je dan een beetje het werk kunt verdelen en delen met elkaar.
Hoe ver zijn we qua uitwerking van bijvoorbeeld de Wet goed verhuurderschap? Het antwoord is dat we daar onlangs een memo over in het college hebben gehad. We zijn in de oriënterende fase, dus vrij vroeg. We kijken ook echt om ons heen wat andere gemeenten doen. Wat is wijsheid? Dus daarin oriënteren wij ons nu nog. We hopen daarin te accelereren, zodat dit ook een rol kan spelen in dat pakket waar we het vanavond al eerder over hebben gehad.
De OPH vroeg: hoe zien we toe op de regionale fair share? Dat is volgens mij een heel goede vraag. Ten eerste door het natuurlijk ook in Parkstadverband - dat is dan de onmiddellijke regio - steeds op de agenda te zetten. Volgende week hebben we bijvoorbeeld een bestuurscommissie. Daar staat het meteen op de agenda, zo van: we hebben de woonvisie aangenomen. Het is heel goed dat het nu in de visie zit, maar wat betekent dit in de praktijk? We moeten nu gaan toewerken naar een uitvoeringsagenda. Hoe gaan we die afspraken nakomen? Agenderen is daarin ontzettend belangrijk. Zo veel mogelijk gezamenlijk afspraken daarin maken, bijvoorbeeld ook met corporaties die in verschillende delen van Parkstad zitten. Om die reden hebben we ook regionale prestatieafspraken. Dus dat is heel belangrijk.
Een daaraan verbonden vraag was: op welke manier zetten we nu in op samenwerking met - daar verschilde de vraag een beetje met die van de SP - niet alleen de corporaties, maar juist ook marktpartijen? Ik zat zelf ook met die vraag. Daarom heb ik zelf het voorstel gedaan om een regionaal bouwpartijforum te organiseren om te kijken wat die woonvisie betekent voor private partijen. Die gaat begin juli plaatsvinden. Dan gaan we precies hierover in gesprek, wederom op Parkstadniveau. Dus dat is een voorbeeld, maar we proberen dus ook actief de markt erbij te betrekken. Inderdaad, die heb je hartstikke nodig. Zeker ook met het oog op de diversificatie van wijken. Dat betekent dat je in segmenten anders dan de sociale huur moet gaan toevoegen. Het zijn vaak marktpartijen die dat moeten gaan trekken.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
In dat kader heb ik een vraag aan de wethouder. Dat initiatief om dat overleg te starten, is prima. Maar ik kan me voorstellen dat er ook buiten dat overleg om initiatieven zijn, waarbij ontwikkelaars bijvoorbeeld zo snel mogelijk even met de wethouder zouden willen overleggen. Staat u daar ook voor open om dit soort initiatieven op te pakken? We hebben daar natuurlijk een heel mooie regelgeving voor ontwikkeld. Maar ik kan me voorstellen dat je daar zeker bij grote partijen met een grote impact in onze stad op een andere manier mee om zou kunnen gaan.

Wethouder Gelderblom
Zeker. Laat ik vooropstellen dat je altijd voorzichtig moet zijn met dat soort dingen, omdat je geen valse verwachtingen wil scheppen richting initiatiefnemers. Bovendien komen de initiatieven ook bij collega Peters terecht. Dan worden het projecten et cetera. Wat ik wel kan zeggen, is dat we op verschillende manieren uitstralen dat heerlen open for business is. Om die reden ben ik samen met andere wethouders ook afgereisd naar PROVADA, de vastgoedbeurs. Om die reden hebben we al sinds vorig jaar een langlopende reeks aan gesprekken met marktpartijen die hierop actief zijn, juist ook om op te halen wat er niet goed gaat, wat er speelt, wat er wel goed gaat en waar we samen op door kunnen pakken. Dat doen we in gezamenlijkheid. Dat is volgens mij erg positief.
Er was nog een verwijzing naar de artikel 33-vragen. Die komen dan ook via die route uw kant op.
Tot slot de vragen van de SP. Ik ga er dan inderdaad snel doorheen, voorzitter. De SP vroeg: hoe krijgen we de randgemeenten in beweging? Daar heb ik al wat over gezegd. Misschien is het ook goed om aan te geven dat het feit alleen al dat het op deze manier in die woonvisie staat, beweging is. Dat zogezegd de goudkust van Parkstad, de Voerendaals van de wereld et cetera, aangeven dat zij hun fair share willen pakken, dat ze willen committeren aan de 30%-norm sociale huur et cetera, is hartstikke significant. Ook omdat we zien dat als je kijkt naar onze bredere regio Zuid-Limburg en nog daar buiten andere regio's binnen Limburg, dat echt heel anders is. Sterker nog, we moeten er ook voor waken dat Parkstad niet de rol binnen Limburg op zich gaat nemen die Heerlen binnen Parkstad op zich neemt. We werken daar intensief mee samen. Afgezet tegen de rest van de provincie, ben ik erg te spreken over hoe men daar elders in Parkstad mee omgaat. Maar het komt aan op de uitvoeringsagenda en de regionale prestatieafspraken. Daar gaan we nu op hameren.
Wat ik net zei in reactie op de vragen van de heer De Groot: dat begint met agenderen. Dat doen we dus ook trouw, te pas en te onpas.
Flexwoningen. Hoe dit te zien op de Diepenbrockstraat? Dat is een begrijpelijke vraag. Er zijn denk ik twee antwoorden. Ten eerste even als context. We introduceren nu beleid dat echt een trendbreuk moet gaan forceren. We gaan anders om met de instroom van kwetsbare groepen, maar zeggen eigenlijk: we hebben heel veel problemen. We willen eerst die mensen helpen. En als het gaat over de huisvesting van nog meer kwetsbare groepen, misschien elders beter dan in Heerlen op dit moment. Dus dat is een trendbreuk.
Ik begreep net van mijn directe voorganger dat een trendbreuk ook betekent dat een project dat al 10 jaar loopt, als je zegt dat je dat wil gaan doen, je niet onmiddellijk de beleidsinstrumenten hebt om daar volledig op toe te zien. Dat is een. Dat zeg ik in zijn algemeenheid.
Even specifiek ook voor dit voorbeeld. In die flyer staat inderdaad wat erin staat. Tegelijkertijd willen we op verschillende manieren, ook in samenwerking met de woningcorporatie in kwestie, zo veel mogelijk filteren, zodanig dat het niet zo is dat de mensen hier komen te zitten, ook vooral vanwege de ligging en wat we weten over het dealen in die buurt. Je maakt mensen dan nog kwetsbaarder. Dan bedoel ik zowel de mensen die er gaan wonen als de omgeving.
Dat filteren kan op verschillende manieren. Daar raakt het aan het antwoord op de volgende vraag, namelijk: welke afspraken maken we met woningcorporaties om toe te zien op deze doelen? Toewijzingsbeleid is hier een heel belangrijke. Dus actief toewijzen. De bestuurder van een zekere corporatie gebruikt altijd de term 'pincet'. Dat vind ik een heel goede. Je geeft dan heel specifiek aan wie je waar wilt hebben. Dat speelt daar een hele grote rol in. We werken dus aan het toewijzingsbeleid in samenhang met de corporaties. Maar er zijn nog meer filters mogelijk. In den lande wordt ook gewerkt

met motivatiebrieven en andere screenings om erop toe te zien dat je niet de structuur verzwakt. Dat is nadrukkelijk, zeker hier, niet de bedoeling.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Volgens mij is dit een eerlijk antwoord. Ik kan me er ook wel iets bij voorstellen. Kan het college misschien een keer een lijst opstellen met lopende trajecten voor de huisvesting van kwetsbare groepen die gewoon nu al in de pijplijn zitten? Misschien ook zodat we een beetje kunnen weten, zo van: deze lopen nu eenmaal, daar liggen al afspraken of daar zijn we een weg ingeslagen waar we niet zomaar meer uit kunnen wandelen. Dat zou een stuk helderheid kunnen geven. Kunt u die toezegging doen?

Wethouder Gelderblom
Ik heb even gecheckt bij degene die ook bij de initiatieven aan de bron zit. We gaan in ieder geval kijken of dat kan. Laten we daar een toezegging van maken. Dan moeten we er ook een datum aan verbinden.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Prima. Het kan als er vraag naar is, zou ik haast zeggen. Wat zou de belemmerende factor moeten zijn om de trajecten waar wij van weten, waar wij mee bezig zijn in onze gemeente om kwetsbare groepen te huisvesten op te lijsten?

Wethouder Gelderblom
De reden zou zijn dat je nog niet 100% zeker weet of een initiatief ook daadwerkelijk tot bloei gaat komen. Als je dat al zou delen, dan gaan mensen in de omgeving zich allerlei zorgen maken. Zij gaan vragen hebben die op dat moment nog niet aan de orde zijn. We willen geen onrust veroorzaken als dat niet nodig zou zijn. We willen ook niet dat mensen die nog overwegen of ze daadwerkelijk tot een ontwikkeling willen overgaan en daarin nog afwegingen moeten maken, valse verwachtingen scheppen. Dus dat zit aan beide kanten. Dat zou de overweging zijn. De datum die ik daaraan zou willen vastknopen of het kan, is 15 september. Als het kan, gaan we het daarna gewoon snel doen. Waarschijnlijk moeten we een schifting maken tussen verschillende categorieën, maar goed, dat doen we dan wel.
Tot slot. Eigenlijk heb die vraag al beantwoord. Wat kunnen we doen om de instroom van kwetsbare groepen te beperken? Dat is volgens mij het eigenlijk ook wel een beetje de overkoepelende constatering waar ik heel breed wel draagvlak voor voel. Laten we nu eerst eens aan de slag gaan met de mensen die hier zitten. Zoals ik al zei, is het toewijzingsbeleid ongelofelijk belangrijk. Maar je moet er vooral ook voor zorgen dat je je aanbod verandert of in ieder geval diversificeert. Als je kijkt naar de woonruimteverdeling, dan hebben we een enorme hoeveelheid in de goedkopere segmenten. Het zou heel goed zijn voor de stad als je, zeker op de plekken waar de kwetsbaarheid zit, gewoon een ander aanbod realiseert. Het zit aan verschillende kanten. Volgens mij hebben we daar ook in de context van de notitie heel veel over gezegd. Dus ik ga het daar gewoon bij laten, met uw welnemen.

De voorzitter
Geweldig. Dank u wel. Ik ga ervan uit dat u geen tweede termijn wil. Meneer Jacobs.

Tweede termijn

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Sorry, ik ga er toch een tweede termijn van maken. Dus blijft u maar staan, meneer Gelderblom.

De voorzitter
Ik weet niet wat ik moet ik doen om u met zijn allen tot enige zinnigheid te krijgen. Laat ik het zo maar uitspreken. In de eerste termijn stelt u één vraag. We krijgen een heel uitgebreide ronde met antwoorden en dan heeft u toch een tweede termijn. Ja, sorry.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Ik kreeg een antwoord van: ja.

De voorzitter
Ja, daar vroeg u om, om ja of nee. U kreeg ja.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Precies. Ik had gehoopt op het antwoord nee.

De voorzitter
Ja! Sorry. Het is over zes maanden weer Sinterklaas.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Ik kan de vragen ook schriftelijk stellen. Ik vind het te belangrijk.

De voorzitter
Stelt u 'm.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Ik had ook niet gedacht dat het antwoord ja zou zijn. In ieder geval, de Hugo de Jongewet zoals ik hem noem, gaat over het volgende. Ik heb een koopwoning van onder de € 355.000. Zoals ik dit stuk lees, kan de gemeente dadelijk tegen mij zeggen: u hebt een koopwoning van onder de € 355.000, die mag u niet meer vrij verkopen aan iemand. De gemeente kan voor mij bepalen wat de doelgroep is aan wie ik die woning mag verkopen. Ik ben dus niet meer vrij als eigenaar van een eigen woning. Zie ik dat goed?

Wethouder Gelderblom
Die wet gaat overigens over heel veel. Dit is dus in de media gekomen, omdat het één onderdeel was dat tot heel veel controverse leidde. Maar als we het helemaal zeker willen weten ... Ik probeer ook de blik te vangen van degene die dit ongetwijfeld weet achter de heer Jacobs. Volgens mij is het zo dat het uiteindelijk doordat de partij die zich daar aanvankelijk aan had gecommitteerd maar zich uiteindelijk daar niet aan committeerde, dat ze de bepaling waar u naar verwijst weer hebben afgeschoten. Ik zie verschillende mensen knikken.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Dan zou het dus uit de woonvisie moeten.

Wethouder Gelderblom
Nee, want de Huisvestingswet gaat over veel meer dan deze specifieke bepaling. Die gaat over een heel breed scala aan zaken. De reden dat het al in de woonvisie en in conceptversies zat, is omdat we voorsorteerden op een aantal elementen die in die Huisvestingswet zit. Nogmaals, wat u aanhaalt is één klein elementje dat er ook nog eens een keer uit is gehaald. Volgens mij is het dus niet aan de orde.

De voorzitter
Wenst u stemming over dit voorstel? De fracties van PVV en Forum voor Democratie worden geacht tegen te hebben gestemd? Ja? Dan is het voorstel aanvaard met de stemmen van de fracties PVV en Forum voor Democratie tegen.

Dan hebben we volgens mij de meeste inhoudelijk zware beleidsstukken gehad en dan gaan we deze in een sneltreinvaart doen. Ik blijf het proberen.

20. Benoeming 4e lid Adviescommissie Omgevingskwaliteit Heerlen
De voorzitter
Deze had eigenlijk al in de commissie afgetikt moeten zijn. Meneer Leers, gaat uw gang.

Eerste termijn

De heer Leers, Hart-Leers
Ik begreep van de heer Verreck dat die brief was geadresseerd aan de gemeente of het stadsbestuur van Roermond. Op zich is dat apart. De brief is deels zwartgelakt. Ik hoop dus dat met die 1-0 achterstand waarin deze meneer hier begint, hij zal uitblinken in daadkracht en goede zaken. Maar het begin is niet helemaal vlekkeloos. Tot daaraan toe.

De voorzitter
Kunt u instemmen? Dat is het geval. Dank u wel.

21. Toetsingscriteria voor een lokale publieke media-instelling en verkenning naar samenwerking tussen media-instellingen t.b.v. een later uit te brengen voorkeursadvies voor een lokale omroep aan het Commissariaat voor de Media.
De voorzitter
De heer Leers.

Eerste termijn

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter. Als je weet dat de Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen bestaat, dan zou je aan dit stuk de vraag moeten toevoegen: hoe wordt in deze gewerkt aan streekomroepvorming? Dat is een samenwerking tussen die stichting en de VNG. Ik zie dat niet terug in het stuk. Waarom ontbreekt dat als criterium? Zeker omdat de nieuwe Mediawet per 2025 per streek en in ons geval dus voor de hele Parkstad maar voor één publieke lokale media gaat en toestaat. Er zal dadelijk dus wat moeten gebeuren. Te meer omdat er via de Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen een kwartiermaker is geweest die heeft geprobeerd om voor Parkstad te bemiddelen. Daar is alleen een samenwerking ontstaan tussen ZO-NWS en Omroep Landgraaf. Maar de Stichting Plus, de stichting die achter RTV Parkstad zit, elke vorm van samenwerking afwijst. Dat wetende en wetende wat er in de komende jaren gaat gebeuren, ben ik benieuwd hoe die criteria hier worden ingepast en wat dit gaat betekenen voor de keuze die uiterlijk 8 oktober 2023 zal moeten worden gemaakt.

De voorzitter
Dank u wel. Wethouder Clemens.

Wethouder Clemens
Voorzitter. Een groot deel van de vragen van de heer Leers kan ik heel goed volgen. Tegelijkertijd is het zo dat wij de omroepen in onze regio niet kunnen dwingen tot samenwerking. We hebben hier wel een kans om twee omroepen dichter bij elkaar te brengen, omdat zij zich allebei voor Heerlen hebben ingeschreven. In het best mogelijke scenario lukt dat en kunnen we alvast vooruitlopend op de verdergaande samenwerking in de regio in ieder geval hier die samenwerking tot stand brengen. Daarom ligt dit stuk nu voor.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Maar als er dan naar verwachting iets van € 2.000 gemoeid zou moeten zijn om te kijken of die instellingen kunnen samenwerken, terwijl die kwartiermaker, die vooruitgeschoven post van de Nederlandse Lokale Publieke Omroepen dat niet heeft kunnen bewerkstelligen, is de vraag: trekken we dan niet aan een dood paard, omdat we de conclusie weten? En gooi je daarmee € 2.000 weg, terwijl we weten dat in 2025 er sowieso nog maar één partij voor heel Parkstad mag zijn. Ik denk dat het goed is om nog eens te bomen met die Nederlandse Lokale Publieke Omroepen en de criteria wat uit te breiden, zodat we in ieder geval niet binnen twee jaar ons een buil vallen.

Wethouder Clemens
Ik kan mij die redenering voorstellen. Alleen de wet verplicht ons nu om deze tussenstap te maken. Dus we kunnen ook niet anders.

De voorzitter
Kunnen we daarmee instemmen? Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Begrijp ik daarmee dat de wethouder niet van plan is om de criteria uit te breiden naar aanleiding van de punten die ik net heb aangegeven en daarmee op korte termijn dus zegt binnen twee jaar als stad het voordeel te doen?

Wethouder Clemens
Nee, we moeten op korte termijn een knoop doorhakken over wie de omroep gaat zijn voor Heerlen. Daartoe doen we nu een voorstel. Als we die opdracht zouden uitbreiden, dan zou dit betekenen dat wij de termijn niet meer gaan halen om op tijd een besluit te nemen. Daarom doen we het voorstel zoals het er nu ligt. Als het zou lukken om die omroepen binnen Heerlen bij elkaar te brengen, dan zetten we volgens mij al een belangrijke stap in de richting van wat u ook graag wil.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik ga er toch van uit dat de wethouder de richtlijnen volgt van de Nederlandse Lokale Publieke Omroepen? En dat hij weet dat zij in samenwerking met de VNG tot dergelijke ideeën en voorstellen komen? En dat wij als Heerlen natuurlijk het wiel niet opnieuw hoeven uit te vinden? We gaan daar wel degelijk rekening houden met die criteria, ook al is het misschien op een wat laat moment.

De voorzitter
Laatste vraag, laatste antwoord.

Wethouder Clemens
Wat wij nu doen, is wat wij moeten van de wet en wat het Commissariaat voor de Media ons meegeeft. Dat sluit aan bij wat u voorstelt. Het is niet één op één hetzelfde, maar volgens mij gaan we wel in de richting die u voorstelt als we daadwerkelijk hierin succes gaan boeken.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Trek ik dan de conclusie dat wij elkaar hebben gevonden?

Wethouder Clemens
Volgens mij trok ik die conclusie al in mijn eerste antwoord.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Duidelijk.

De voorzitter
Kunnen we instemmen met dit voorstel? Dank u wel.

22. Het verkorten van de aflosperiode van minnelijke schuldregelingen in het beleidsplan 2022-2025 Armoede & Schulden
De voorzitter
Mevrouw Butink.

Eerste termijn

Mevrouw Butink, Jongerenpartij Heerlen
Voorzitter. We hadden een heel betoog voorbereid, maar dat zal ik u allen vanavond besparen. We zullen een korte stemverklaring namens de fractie van de Jongerenpartij afgeven. Wij zullen tegen dit voorstel stemmen. Niet vanwege het feit dat we onze inwoners niet gunnen om sneller een beter toekomstperspectief te hebben. Integendeel. Maar vanwege de inhoudelijke kanttekening die wij hebben die dit voorstel onzes inziens met zich meebrengt. Wij zouden het college willen meegeven nog veel meer en intensiever in te zetten op preventie, eigen verantwoordelijkheid nemen en vroegtijdig hulp te vragen en daarop te richten. En daar nog eerder en vroegtijdiger mee te beginnen en goed te kijken naar de instroomregels die mogelijk gehanteerd gaan worden voor mensen die vanwege overconsumptie, verslaving of fraude schuldenproblematiek ontwikkelen.
Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Vrusch.

Mevrouw Vrusch, SP
Het is belangrijk dat als onze inwoners het traject van minnelijke schuldhulpverlening aangaan, ze zicht hebben op een schuldenvrije toekomst. De problematische schuldensituatie moet worden verbeterd. Een intensief minnelijk traject leidt tot een schone lei. Maar het langdurig leven op het absolute minimum trekt een zware wissel op de deelnemers, waardoor inwoners het traject niet volhouden en de financiële problemen juist groter worden. Zicht op een schuldenvrij leven is van groot belang. Door het minnelijke traject te verkorten verlagen wij de drempel om vrijwillig schuldhulpverlening aan te vragen. Inwoners nemen dan eerder hulp aan wanneer de schulden nog niet zijn geëscaleerd. Dit biedt dan ook meer ruimte voor stabilisatie en nazorg. Daardoor belanden mensen minder snel opnieuw in de schulden. Hier heeft iedereen dan weer baat bij en niet in de laatste plaats de inwoners zelf.
De SP-fractie hoopt dan ook dat meer inwoners hulp komen zoeken wanneer ze dat nodig hebben en steunen dan ook dit voorstel.

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Ook wij steunen het voorstel. Ik ga de korte versie pakken. Aan de kant van preventie pleiten wij ervoor om jongeren meer voorlichting te geven over hoe je met geld omgaat, hoe je een huishouden runt, leren te budgetteren, welke verzekeringen nodig zijn, hoe formulieren in te vullen et cetera. We doen heel veel in dit opzicht, maar wijzen ook op het beter regie voeren en samenbrengen van alle mogelijkheden en voorzieningen die er zijn, zoals budgetcoaches, maatjesproject et cetera. Hoe ziet het college dit?

De voorzitter
Dank u wel. De heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Ik vroeg mij af hoe en op welke wijze aan de schuldeiser wordt gedacht. Ik zie dit voorstel over hangen naar degene die schulden heeft. In de verdere stukken zie ik ook dat het nogal wat problemen kan opleveren als je die termijn gaat halveren. Het aanbod voor de schuldeisers wordt dan lager, waardoor men wellicht eerder zegt: wij komen niet overeen.
Dus aansluitend op hetgeen de Jongerenpartij zegt, denk ik dat hier een aantal punten zijn die niet conform zijn om daarmee in te stemmen. Vandaar zal ik hier tegen stemmen.

De voorzitter
Dank u wel. Het woord is aan de wethouder. Wethouder Van Zutphen.

Wethouder Van Zutphen
Voorzitter. Iedere fractie moet uiteraard zelf weten waar ze voor of tegen stemmen, maar ik vind het nogal bizar om een situatie te laten bestaan waarin de wettelijke schuldsanering naar 18 maanden gaat en dan de minnelijke schuldsanering wel op 36 maanden zou moeten blijven. We hebben het in de commissie uitgebreid gehad over de situatie van de schuldeisers. De heer Leers was daar helaas niet bij. Nu brengt de Jongerenpartij in het geding dat er ook mensen met schulden zijn vanwege overconsumptie, verslaving en fraude. Dat komt allemaal voor.
Weet u ook wat laatst weer in het nieuws is gekomen? Over dividendstrippen. 26 miljard fraude. Niet door een inwoner van Heerlen, maar door een inwoner van Aerdenhout, een villadorp bij Bloemendaal.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik weet niet wat die opmerking ertoe doet. De heer Leers was er helaas niet bij. Ik zit niet als commissielid in die commissie, dus het is logisch dat ik er dan niet in die commissie bij ben. Dat soort opmerkingen kan de wethouder voortaan voor zich houden.

Wethouder Van Zutphen
Er was geen enkel fractielid van u bij.

Mevrouw Butink, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Ik zou de wethouder willen vragen wat het ertoe doet wat in andere gemeenten dan de gemeente Heerlen speelt. Ik suggereer daar niet bij dat wij heel veel mensen hebben die overconsumptie, verslaving of fraude hebben. Ik vraag u enkel om goed te kijken naar de strenge instroomregels die ook in de wettelijke regeling worden gehanteerd. Ik vraag u om kritisch te kijken naar hoe we daar hier mee omgaan.

Wethouder Van Zutphen
Dat dividendstrippen gebeurt landelijk. 26 miljard. U brengt hier fraude in het geding. Er zijn mensen die frauderen. Daar acteren wij op en daar voeren wij vooral preventief beleid. Ook rond bijstandsfraude voeren wij preventief beleid. Heel veel bonafide schuldeisers werken tegenwoordig ook samen met de gemeente als het gaat over preventie of op zijn minst heel vroeg signaleren van schulden, waardoor de schulden ook niet zo hoog kunnen oplopen. Al onze inzet is inderdaad gericht op preventie, maar daarnaast zijn er ook mensen die nu eenmaal diep in de schulden zitten. Die help je niet met hard, harder, hardst. Alle ervaringen hebben geleerd dat dit niet helpt. Ik verwijs ook naar het toeslagenschandaal. Je helpt wel met preventie en met proberen - dat kan best stevig zijn - de schulden zo snel mogelijk op te lossen. Die mensen moeten 18 maanden op een houtje bijten, vaak in gezinnen met kinderen. Dat is de termijn die bij wettelijke saneringen geldt. Dat is ook de termijn waarvan wij nu voorstellen om dat bij minnelijke schuldsanering te doen.

Mevrouw Butink, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb er toch een beetje spijt van dat ik niet mijn hele betoog heb gedaan vanwege de tijd hier. Als ik mijn hele betoog zou hebben gedaan, dan is er zeker een nuance in aan te brengen. U suggereert nu dat de Jongerenpartij zegt: wij geven geen mallemoer om gezinnen met kinderen die diep in de schulden zitten. Ik geef juist aan dat er wat ons betreft enorme kanttekeningen zijn. Natuurlijk zijn wij ervoor om die schuldentermijn te verkorten, zeker als dat kan bijdragen aan een beter toekomstperspectief. Maar de inhoudelijke kanttekening die wij hebben op basis van het voorstel van het college vind ik gewoon te groot om hier voor te stemmen.
Ik heb een aantal vragen die ik wellicht dan toch ga stellen. U suggereert dat de overconsumptie, verslaving of fraude die de schuldenproblematiek ontwikkelen iets is ... Dat komt natuurlijk overal voor. Uit een rapport van de Ombudsman is gebleken dat de toegang tot de WSNP een hindernisbaan zonder finish is. Dat komt onder andere door heel strenge toegangsregels. Zo moet de kandidaat van de WSNP de eerste vijf jaar te goeder trouw handelen ten aanzien van de schulden voordat de toegang tot het traject wordt verleend. Dat betekent bijvoorbeeld dat er geen schulden mogen ontstaan door overconsumptie, verslaving of fraude. Ook mag iemand na het afronden of stopzetten van het traject tien jaar lang niet meer terugkomen in die wettelijke schuldelijke regeling. Mijn vraag is dan ook: hoe zit het dan met personen waar wij middels een minnelijke schuldenregeling verantwoordelijk voor gaan zijn? Welke instroomregels gaan daar dan voor gelden? Is het bekend waar de schuldenproblematiek waar deze regeling gebruik van zou moeten maken vandaan zou moeten komen? Hoe gaan wij om met de problematiek waardoor het is ontstaan? Is het niet beter als we daar juist voor overconsumptie, verslaving of fraude inzetten op nog meer preventie? Ik zie in uw bijlage dat u heel veel doet aan preventie. Complimenten daarvoor. Maar onzes inziens, juist vanwege overconsumptie, verslaving of fraude, kan daar nog meer, nog beter en nog intensiever op worden gestuurd. Dat is dan de kanttekening die wij hebben die ik iets meer wil nuanceren.

Wethouder Van Zutphen
U schildert criteria voor de wettelijke schuldsanering die volgens mij al lang achterhaald zijn. Ik denk dat u uit een oud stuk citeert. De minnelijke schuldsanering is juist om te voorkomen dat mensen in een wettelijke schuldsanering terechtkomen. Dat is een enorm lang traject. Mensen zitten in de voorgaande fase, voordat het begint, ook al heel lang diep in de ellende.
U noemt een aantal categorieën waarbij u denkt: eigen schuld, dikke bult. Dat is een deel. Maar door wat u voorstelt, namelijk door het op 36 maanden te houden, treft u evenzeer de mensen bij wie eigen schuld, dikke bult niet geldt. U treft ook de gezinnen met kinderen, waarbij de kinderen dan steeds in de problemen komen. U stelt namelijk gewoon voor om het op 36 maanden te houden voor alles en iedereen. Daarom stellen wij juist voor om dat niet te doen.

De voorzitter
Dank u wel. Is er behoefte aan een tweede termijn? Is er behoefte aan stemming? Mevrouw Géron, uw vraag is niet beantwoord? Excuus, komt eraan.

Wethouder Van Zutphen
Wij zetten volop in op voorzorg, preventie en nazorg en alles wat daarbij hoort. Ik denk dat in de nota armoede en schulden die u daarbij hebt aangetroffen heel uitgebreid staat wat wij allemaal doen daaromtrent.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Heel kort. De vraag was: kan het niet geclusterd worden? Wij doen heel veel. Als het geclusterd wordt, dan wordt het duidelijker voor mensen die het betreft. Is dat een optie?

Wethouder Van Zutphen

Dat is de belangrijkste reden dat wij uit de KBL stappen, omdat wij het hele schuldhulpverleningsproces in één hand willen leggen in plaats van van een deel van het schuldhulpverleningsproces de regie bij een externe partij te beleggen.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)
En dan de preventiemaatregelen?

Wethouder Van Zutphen
Die maken onder andere deel uit van de opdracht maatschappelijke ondersteuning die wij deze week hebben laten uitgaan.

De voorzitter
Is er behoefte aan stemming? Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Of geeft u aan hetgeen wij in eerste termijn hebben gezegd? Qua voor en tegen.

De voorzitter
De fracties van de JPH en Hart-Leers worden geacht tegen te hebben gestemd. Ja? Akkoord.

23. Zienswijze op principe besluit Cruyff Court in de gemeente Heerlen
De voorzitter
Ik wijs u er nog eens op dat dit uitgebreid is behandeld. Ik wil dus graag horen of u het wel of niet eens bent met de keuze van het college en daarbij niet te veel uitweidingen. Wie wil het woord? De heer Bayraktar.

Eerste termijn

De heer Bayraktar, SP
Dank u, voorzitter. Ik heb een vraagje vooraf aan u. Krijgt u ook energie van dit voorliggend voorstel?

De voorzitter
Altijd, natuurlijk.

De heer Bayraktar, SP
Ik ook. Dit voorstel voor een mooie, waardevolle publieke voorziening geeft mij ook nieuwe energie, zeker na een lange raadsvergadering als vanavond.
Voorzitter. Ik herinner mij dat ik zo'n 2,5 jaar geleden via schriftelijke vragen opperde om een Cruyff Court naar Heerlen te halen. Ik ben blij dat er inmiddels duidelijkheid is en dat daar flink meters zijn gemaakt om de allereerste Cruyff Court in Heerlen te realiseren. Het is een prima concept met begeleiding door professionals, samen met omwonenden. Niet te vergeten, Cruyff Court draagt bij aan de sociale cohesie en gezondheid van jeugdigen en volwassenen door een balletje te trappen.
Voorzitter. De SP - dat mag u al duidelijk zijn - geeft bij deze een positieve zienswijze af. Ik geef het woord weer aan u terug, voorzitter. Je kunt dus verder.

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Schreurs.

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang

Dank u, voorzitter. We hebben onze zienswijze reeds weergegeven in de commissie. We zijn ook blij dat de Molenberg een Cruyff Court krijgt. We zijn het dus sowieso eens met het voorstel. Maar in die hele procedure vonden wij wel dat de manier waarop percentages werden meegegeven niet al te zorgvuldig was. Dat hebben we allemaal besproken in de commissie. En dan kijken we weer naar dit raadsvoorstel en dan vraag ik me af: wat besluiten we nou? Het besluit is gewoon blanco gelaten. Daar is niets ingevuld.

De voorzitter
U stemt straks in met de locatie. Daarmee volgt u het college. Dat komt door de zienswijzeprocedure die is gehanteerd. We hebben geen zienswijze geformuleerd in de commissie, dus gaan we nu gewoon zeggen of we wel of niet akkoord zijn met de aanwijzing van deze locatie.

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang
Bij andere zienswijzen wordt ook altijd een voorstel geschreven, maar dat wordt hier gewoon niet gedaan.

De voorzitter
Dat hadden we ook niet bij een van de vorige zienswijzen, namelijk de uitgangspunten integrale aanpak arbeidsmigranten. Daar waar het college aan u als raad vraagt om een zienswijze. U zou dan eigenlijk als raad in de commissie of in de raad zelf de zienswijze moeten gaan formuleren. Dat is niet gedaan. Daarom heb ik ook bij de arbeidsmigranten gevraagd: bent u het eens met de uitgangspunten zoals geformuleerd? Nu vraag ik u: bent u het straks eens met de locatie zoals geformuleerd?

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang
We zijn het eens met de locatie, maar we hebben wat moeite met die opzet.

De voorzitter
Eens. De heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Ik ga het heel kort houden. We zijn er hartstikke blij mee. Onze enige vraag is om de buurt gedurende het hele proces te blijven betrekken om die totstandkoming van het hele gebied goed mee te nemen en te begeleiden. Dan heb je aan ons als Jongerenpartij natuurlijk een heel gelukkig mens. Ga voort, zou ik zeggen.

De voorzitter
Mooi. Dank u wel. We gaan voort naar de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Dank u wel. Als je de bijlage bekijkt bij het stuk, dan zie je dat er vanuit de buurt ook wat reacties komen aangaande de veiligheid en de camera's nabij de avondwinkel. Nu met deze nieuwe locatie nabij de extra opgehangen camera's - die hangen daar natuurlijk niet voor niets - moet er natuurlijk uiteindelijk geen problematiek ontstaan waardoor het een, het ander versterkt en in plaats van een gigantisch succes er meer problematiek ontstaat. Daar moeten we vol op inzetten. Dat moeten we de kop indrukken als dat gebeurt.
Ik denk dat het goed is om nog even de meest actuele situatie daar te omschrijven om aan te geven dat het met die camera beter gaat en het niet de bedoeling is dat er door het toevoegen van activiteiten ook andere problematiek ontstaat. Ik denk dat dit zeker niet de insteek is van dit sportieve voorstel.

De voorzitter
Dank u wel. Wethouder De Beer.

Wethouder De Beer
Voorzitter. Ik kan bevestigen dat de buurt morgen al wordt geïnformeerd over de stand van zaken en de positieve zienswijze die u naar verwachting na vanavond zal afgeven. De actuele stand over een camera ken ik niet, maar dan kijk ik ook met name naar u. Ik kan me voorstellen dat we daar op een ander moment even op terugkomen.

De voorzitter
Prima. Laten we dat vooral ook doen. Op uw vraag, meneer Leers: we houden dat natuurlijk heel concreet in de gaten. Maar dat doen we al vanaf het moment dat we spraken over die camera en dergelijke, dus daar gaan we mee door.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter. U hebt daarmee natuurlijk de afweging gemaakt hoe het een met het ander wel of niet conflicteert.

De voorzitter
Maar juist positieve activiteiten zijn goed voor een buurt. Ook dat weten we. Je kunt mensen beter helpen om positieve dingen te gaan doen dan dat je gaat hangen en niets te doen hebt. Dat is een waarheid als een koe, maar het is er wel eentje.

De heer Leers, Hart-Leers
Laten we hopen dat dat de praktijk wordt.

De voorzitter
Daar ga ik dan ook van uit. Daar zijn we dan ook met z'n allen bij, de buurtbewoners, de toezichthouders en wij als raad. Wenst iemand stemming? Dat is niet het geval. Dan zijn we akkoord met de aangewezen locatie.

24. Energierechtvaardigheidsfonds
De voorzitter
Gaat uw gang, meneer Nefjodov.

Eerste termijn

De heer Nefjodov, GroenLinks
Dank u, voorzitter. Dank aan de wethouder voor het creëren van het energie rechtvaardigheidfonds. Al sinds ons bestaan beaamt GroenLinks het belang dat je niet groen kan zijn zonder ook links te zijn. Dit energierechtvaardigheidsfonds is een van de vele manieren waarop onze groenrode politiek in de komende jaren in de praktijk zal worden gebracht. GroenLinks is met name te spreken over de zogenoemde maatwerklening. Dat is de lening waarbij mensen met een laag inkomen hun woning kunnen verduurzamen ter waarde van maximaal een halve ton. Het verhaal wordt nog mooier, want deze lening wordt ook nog eens omgezet in een subsidie als de betreffende persoon met een lager inkomen op de lange termijn niet in staat blijkt om terug te betalen.
We slaan hiermee gewoon drie vliegen in één klap. De eerste vlieg zijnde de klimaatcrisis. De tweede vlieg zijnde de energiearmoede en de derde vlieg zijnde het beleid dat uitgaat van wantrouwen in plaats van vertrouwen. Mooier dan zo'n combinatie van groen en links beleid kun je haast niet hebben. Vandaar ook mijn vraag: waarom wordt het grensbedrag van € 250.000 gehanteerd? Als een persoon maximaal € 50.000 kan lenen, is het dus zomaar mogelijk dat na de vijfde Heerlenaar het potje al leeg zal zijn. Waarom breiden we deze groenrode maatregel niet veel verder uit?
Bij deze.

De voorzitter
Dank u wel. U hebt wel heel veel lef hoor, om naast mevrouw Géron al die vliegen dood te slaan. Ik geef het woord aan de wethouder.

Wethouder Gelderblom
Dank u wel, voorzitter. Dank aan GroenLinks voor de dankzegging. Het antwoord op de vraag waarom we niet nog meer uitbreiden, is dat we dat wel degelijk zouden kunnen doen, maar dat we het een beetje zien als een pilot. We zijn vooral benieuwd naar wat we tegenkomen. Als blijkt dat er heel veel vraag is, dan kunnen we natuurlijk sowieso uitbreiden. Maar het is ook een beetje om de kinderziektes eruit te houden, want we zijn nu wel een beetje aan het pionieren. Het kan zijn dat er alsnog gaten blijken te zitten, dat we het niet goed geformuleerd hebben, waardoor we bij specifieke situaties toch niet kunnen toekennen. We dachten: we beginnen klein en als het een succes wordt, dat hopen we natuurlijk, kunnen we altijd nog uitbreiden.

De voorzitter
Wenst er iemand stemming? Dat is niet het geval. Het voorstel is aanvaard.

25. Veiligheidscentrum Heerlen-Noord
De voorzitter
De heer Leers.

Eerste termijn

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter. Met het veiligheidscentrum in Heerlen-Noord zal een aantal toezichthouders gaan verkassen naar die locatie. Weliswaar deels tijdelijk. Een jaar of drie geleden is de keuze gemaakt voor de verplaatsing van de dag- en nachtopvang naar de huidige plek. Te meer omdat de toezichthouders ook iets verderop waren gevestigd. Heeft het één een negatieve uitstraling op het ander? Hoe is daar rekening mee gehouden?

De voorzitter
Dank u wel. De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter. Ik word geacht niet mee te doen aan de beraadslaging en de stemming van dit agendapunt.

De voorzitter
Dank u wel. We tekenen dat aan, meneer Van den Berg. Meneer Leers. De uitvalsbasis voor de boa's blijft Voskuilenweg. Alleen voor de boa's die in Heerlen-Noord hun werkzaamheden doen, maken we een uitvalsmogelijkheid om ook daar af te stemmen met mensen van het Zorg- en Veiligheidshuis, de politie en met al die partijen die daar straks zitting nemen om het functioneel mogelijk te maken. Dat gebeurt nu natuurlijk ook al, soms op andere locaties. Daar waar deze mensen afspraken maken om bijvoorbeeld met het interventieteam invallen op plekken te doen of afspraken maken rond sociaal veilig om sommige dingen achter de voordeur te regelen. Maar daar verandert dus feitelijk niets in de bezetting en het toezicht zoals dat vanuit de Voskuilenweg is georganiseerd.

Wenst iemand stemming over dit onderwerp? Dat is niet het geval. Dan is dat aanvaard.

26. Zienswijze Historisch Centrum Limburg

Hamerstuk.

27. Overdracht aan college afhandeling bezwaarschriften
De voorzitter

Hamerstuk.

28. Motie 'vreemd aan de orde' D66/VVD/PvdA/PvdD/GL/OPH inzake 'vlaggen in raadhuis'
De voorzitter
Dan breng ik nu in stemming de motie vreemd aan de orde van de dag die de vorige keer is blijven steken. Wie is voor de motie over de vlaggen in het raadhuis? Voor zijn de fracties van Partij voor de Dieren, GroenLinks, PvdA, Ouderenpartij, Jongerenpartij, Hart-Leers, VVD en D66. Tegen zijn de fracties van de SP, CDA, PVV, Forum voor Democratie en Partij Hoensbroeks Belang.
18 voor en 17 tegen. Dan is de motie aanvaard.
Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde van deze vergadering. We zijn aan het begin van het reces. Ik wens u allen een heel fijne vakantie. Geniet ook overal van de stad en de omgeving. We zien elkaar weer bij Cultura Nova en de volgende vergaderingen in het raadhuis. Nogmaals hartelijk dank en een heel goede avond

De voorzitter sluit de vergadering om 23.55 uur.

Aldus vastgesteld tijdens de openbare vergadering van de gemeenteraad van Heerlen van 27 september 2023,

de griffier,	de voorzitter,
drs. T.W. Zwemmer	drs. R. Wever